

Šnežnik

»FRIEND«

NORA PRIČAKOVANJA V MIKOZI

**NOVO MOBITELOVO POSREDNIŠKO
MESTO POLEG JELŠAN TUDI
V ILIRSKI BISTRICI !!!**

VEČ NA STR 3.

**RIBARNICA
CERKVENIK**

NA PLACU

- * sveže ribe
- * zamrznjene ribe
- * školjke, raki
- * "bacala in bianco"
- * konzerve

ILIRSKA BISTRICA
Čankarjeva 26, tel.: 05/71 44 579

POTUJOČA RIBARNICA
tel.: 041/633 593

Računovodski servis

Erik Muševič s.p.

Vojkov drevored 28, 6250 Ilirska Bistrica
Tel./Fax.: 05-710 14 99, GSM: 040 838 520

PODJETNIKI !

Ali bi v vsakem trenutku radi vedeli:

*Kdo vam je dolžan? Komu ste dolžni? S kakšnim dobičkom poslujete?
Kako zmanjšati davke v okviru zakonskih možnosti?*

*Nudimo celovite računovodske storitve po konkurenčnih cenah
za samostojne podjetnike, gospodarske družbe in društva.*

strankam **ladi** slovenije

SMS
www.sms.si

Lokalni odbor SMS Ilirska Bistrica in
poslanec Državnega zbora Igor Štemberger

Življenje naj vam daje natanko tisto,
kar od njega pričakujete in zahtevate!

**AVTOPRALNICA
KOREN JOŽKO**

URNIK
8.00 - 18.00
sobota 8.00 - 16.00
nedelja zaprto

**ZUNANJE IN NOTRANJE ČIŠČENJE
OSEBNIH IN TOVORNIH VOZIL**

Koseze 3, Ilirska Bistrica
tel.: 040/240-118

KAKEŽ Papirnica

TRGOVINA IN STORITVE d.o.o.

tel.: **386 (0)5/714 23 68
(0)5 / 710 06 95

Gregorčičeva 26, 6250 Ilirska Bistrica
e-mail: kakez.doo@siol.net

**SERVIS RAČUNALNIKOV IN OPREME
RAČUNALNIŠKA TRGOVINA
LOTERIJA SLOVENIJE
SIMOBIL**

UGODNO !!!

HP COMPAQ P920 19"
3 leta garancije

48.890,00 SIT

**ŠOLSKÉ IN PISARNIŠKE POTREBŠČINE
FOTOKOPIRANJE IN VEZAVA
USTVARJALNI PROGRAM
KNJIGICE ZA OTROKE**

Za Miklavža in Dedka Mraza smo
pripravili obširen izbor knjigic za
otroke. Od raznih pobarvank in Walt
Disney-jevih slikanic do poučnih knjigic

5 mesecev
brezplačnih
pogovorov!

Darilo zate

Darilo ob sklenitvi
novega
naročniškega
razmerja ali ob
podaljšanju
naročnine!

RACUNALNIKI PO PRAZNICNIH CENAH:

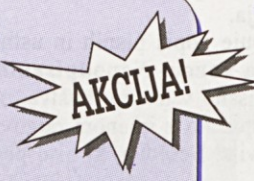
BASIS 21 G (2.4 Ghz, 40 GB, CD rom): 85.290,00 SIT

EXAM 58 G (2.6 Ghz, 80 GB, CD-RW, GF FX5200): 133.290,00 SIT

EXAM 59 G (2.7 Ghz, 80 GB, CD-RW, DVD, RadeOn 9200): 153.790,00 SIT

EXACT 58 G (P4, 2.6 Ghz, 80 GB, CD-RW, DVD, RadeOn 9200): 183.790,00 SIT

EXACT 59 G (P4, 2.8 Ghz, 120 GB, CD-RW, DVD, GF FX5600): 227.090,00 SIT

NOVOLETNE
RAZGLEDNICE
PO 60 SIT
ČESTITKE S KUVERTO
ŽE OD 120 SIT

VEČ KOT 100 MOTIVOV!

beseda urednika

UMAZAN BALKON

Kaj bi dala, da bi bil balkon spet stacan in umazan. Pa ni. Leta in leta sem godrnjala in nergala, zdaj pa mi je žal. Sploh se nisem zavedala koliko mi pomeni kopica dlake in bolh.

Besede so premajhne za opisat in se zahvalit nekomu, ki te je spremljal eno tretjino življenja. Nekomu, ki je bil s tabo ob glavnih življenjskih prelomnicah, ki je razumel več kot marsikdo drugi, ki je poznal vse moje strahove, dvome, želje, pričakovanja, ki je pomagal otrokoma, da sta shodila, ki jih je čuval, da nista šla na cesto, ki je...

A vse mine. Ob žalosti ostane nemoč in lepi spomini na skupne dni. In ko mine tisti občutek, da ti nekaj stiska srce in te ne pusti dihati, se zaveš, da si se za trenutek ustavil, da pa minljivost našega življenja ne obstaja zato, da čakamo, da mine, ampak da ob življenjskih preizkušnjah dozorimo in z nekim novim pogledom gremo naprej.

No pa pejmo naprej. Hvala bogu, da imamo našega poslanca, ki v parlamentu sprašuje vse živo. Če ne bi bilo njega, ne bi imeli novinarji o čem pisati. A kaj ko časopise polnijo le vprašanja. Kje so pa odgovori? In tudi, ko dobimo odgovor, kaj naj z njim. Napišejo, da nekaj ni izvedljivo v nekaj letih z druge stani pa na osnovi nekih privatnih kompenzacij, eni drugi dobijo tisto kar rabijo prej, kot nekateri drugi, ki to še bolj rabijo. Zaključek je ta, da se vse da, ampak samo takrat, ko se dogovorijo ključni ljudje.

Vprašanje razvoja Bistrice je politično vprašanje. Ko se bo politika odločila, da nekaj bo, potem bo. Strošek države, da neko institucijo pusti, ustanovi ali ukine je zanemarljiv. Reorganizacije temeljijo na nekih strokovnih dognanjih in izračunih, ampak so vedno korigirane s politično voljo in zahtevami. Razne reorganizacije so potekale in bodo vedno potekale, če pa ni pri nas nobenega, ki se bo potrudil te institucije tukaj zadržati pa ne bo nič. Mi bi hoteli vse – carino, policijo, davkarijo, ne zavedamo pa se, da izgubljam še tisto malo kar imamo, samo zaradi svoje politične nemoči. Vse to bomo imeli samo takrat, ko se bo država odločila, da želi iz tega kraja nekaj narediti. Tako se je ustvarila večina mest po Sloveniji in tako bo tudi v bodoče.

Ključno vprašanje pa je kako? Prvi korak je vzpostavitev kolektivne zavesti, da je potrebno delati za skupno dobro. Potrebno je pristati na skupni cilj, katerega se bomo vsi držali, potrebno je dokazati, da smo vredni in sposobni izpeljati projekte in tuliti v isti rog dokler nas nekdo ne sliši. Prej ali slej bo prišel trenutek, ko nas bodo rabili in le-tega je potrebno izkoristiti, ker če gre mimo potem lahko čakamo še leta in leta.

Trenutek se bliža, mi pa stojimo in čakamo in razmišljamo in seštevamo in odštevamo, vsak posebej in vsak zase.

Urednica
mag. Milena Urh

NAVODILA SODELAVCEM
SNEŽNIKA

Kako napisati dober članek? Naloga sploh ni težka, z vajo pa postane to opravilo pravzaprav čisto preprosto. Le prvič se je morda težko odločiti, da sprejmete izziv. Kakšni so pri pisanju deleži navdiha, osebnostnega ustroja, možnosti, želja, potreb in znanja je drugo vprašanje, pomembno pa je kako na kratko in zgoščeno, vendar izčrpno opisati proces pisanja od nejasne misli ali opisa dogodka do končnega pisnega izdelka.

Novinarska besedila tematsko zajemajo celotno življensko predmetnost s konkretno predstavljenimi osebami, stvarmi, dogodki in procesi. Bistveno pa je, da v besedilu odgovorite na 6 temeljnih vprašanj: kdo, kdaj, kje, kaj, kako in zakaj!

Nujna vsebinska členitev:

NASLOV se določi v skladu s snovjo. Naslov je dober, če je kratek, jasen, nedvoumen, privlačen in izviren – naj bo nekajbesedni do 4 besede dolg.

UVOD naj na kratko definira problem, opiše motiv, namen in naloge za obdelavo problema, postavi hipoteze, naj pove pomen besedila in ga poveže z drugimi obravnavami.

JEDRO mora raziskati problematiko, opredeliti pojme, dokazati teze in formulirati sklepe.

ZAKLJUČEK odgovori na vprašanja zastavljena v uvodu in raziskana v jedru ter združi analize in spoznanja.

SEZNAM LITERATURE vsebuje popis pisnih in ustnih virov.

PODPIS AVTORJA naj bo na koncu. **Nepodpisanih besedil ne bomo objavljali.** Tudi če je besedilo napisano v imenu društva, organizacije, podjetja ali politične stranke mora biti podpisano z imenom odgovorne osebe oziroma imenom osebe, ki je besedilo sestavila. Besedila, ki niso podpisana so avtorstvo uredništva.

PRILOGE so fotografije, tabele, grafi ali ilustracije, ki so dodatek k članku in takšen prispevek bo prej pritegnil bralca kot pa golo pisanje brez slikovne opreme.

DOLŽINA PRISPEVKA naj bo največ 3.000 znakov (brez presledkov) ali drugače povedano en list A4, pisan z velikostjo črk 12.

Prosimo, da prispevke, če imate možnost, pošljate v elektronski obliki in v standardni pisavi, ki upošteva črkovni nabor slovenske abecede. Če pošljete ali prinesete besedilo na disketi, priložite tudi izpis na papirju.

Uredništvo naproša vse stare in nove avtorje, da se držijo zgornjih pravil, saj bodo le tako vsi imeli možnost za objavo svojega prispevka.

Veseli bomo izvirnih avtorskih prispevkov, informacij, novic in fotografij.

Dodatno pojasnilo: Časopis Snežnik je nestranski časopis in članke v časopis uvršča glavni in odgovorni urednik.

Uredništvo

Deseta seja Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica se je odvijala v četrtek, 30. oktobra v Gostišču Mašun.

Svetniki so po ugotovitvi sklepčnosti glasovali o dnevnem redu. Na predvideni vrstni red seje, ki je obsegal 6 točk, so na županov predlog dnevi red dopolnili s sedmo točko, ki naj bi obravnavala možnost poravnave s podjetjem S.A.N.N.

Po pregledu zapisnika in realizacije sklepov s pretekle seje so svetniki postavljali vprašanja in pobude:

Vladimir Jeršinovič je dal pobudo, da strokovne službe na občini, na spletno stran občine sprotno vnašajo vse pomembne podatke: odloke, sklepe, ipd., tako, da uporabniki dobijo podatke direktno, ne pa da morajo za to prebrati pet časopisov. Misli tudi, da bi bilo smotno na spletno stran dati tudi odloke za nazaj. Vprašal je tudi, kako je lahko bil imenovan podžupan, ki krši zakonodajo na področju prostora, kar je dokazano z odločbo inšpektorja za prostor o degradaciji in uzurpaciji terena.

Nedeljko Dolgan je ponovil vprašanje od zadnjice glede poslovnega prostora na Vojkovem drevoredu 2, ki kakor ve ta prostor ni izprazen, in ker ni izprazen ga je zanimalo, do kdaj je bila obračunana najemnina za ta poslovni prostor. Ker ni dobil odgovora za vlogo glede bolnega otroka iz vrtca za lani, ga je zanimalo kdaj ga bo dobil.

Robert Šircelj želi imeti naštetih podatke o sedaj znanih potrebah po investicijah z ocenjenimi zneski, časovnim okvirom in z navedbo, ali je kakšna možnost pridobivanja izvenproračunskih sredstev: države, EU. Zanimalo ga je tudi, ali bi bilo možno urediti parkirišče pod ambulanto, ker je glede te problematike tam najbolj potrebno. Glede vetrnih elektrarn ga je zanimalo, ali je vprašanje rente in drugih oblik odškodnine izključno stvar pogodbenega prava ali obstajajo kakšne druge pravne podlage za to in, če je to stvar pogodbe, kdaj bi bil tisti pravi čas, da se to podpiše.

Zanimalo ga je tudi zakaj še ni prišlo do odstranitve plasti zemlje v kateri se nahaja nekaj ton svinca na Črnih njivah.

Vprašal je tudi kako je s tehničnim prevzemom čistilne naprave v vodarni, če je ta opravljen in ali je vse v redu. Predlagal je, da se v Trnovem razširi obstoječo mrliško vežico tako, da bo imela še eno sobo za svojce, sanitarije in da se atrij spredaj, kjer so stebri, delno zapre, da ne bo takega mraza in prepiha. Zanimalo ga je tudi kdaj bodo svetniki dobili na mizo poročilo o Komunalnem podjetju, prosil je pa tudi za informacijo v kateri fazi je čistilna naprava na Topolcu.

Rudolf Celin sprašuje kdaj se bo začel postopek za imenovanje novih članov v svet knjižnice.

Vojko Mihelj je uvodoma pojasnil, da so v zdravstvenem domu na razpis za vlogo o sofinanciranju javne zdravstvene službe na primarni ravni za geografsko ogrožena območja dobili negativen odgovor o obrazložitvi, da Občina Ilirska Bistrica ne izpolnjuje meril po Uredbi o vrednosti meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi. Pritožbo je sicer dal še z nekaterimi dodatnimi obrazložitvami, vendar zglede, da gospodarstvo in negospodarstvo malo drugače to tretirajo. Predlaga, da bi občina morala izračunati kriterije glede razvitosti ali nerazvitosti z določenimi utemeljitvami, ker država tega vsako leto ne dela v skladu z zakonom. Zanimalo ga je tudi, kako namerava občina kot ustanovitelj Razvojnega centra Ilirska Bistrica ukrepati, glede na to, da je večina upravnega odbora odstopila.

Vojko Tomšič je dal pobudo, da občina preko gospodarske zbornice oglaš, da oddaja v brezplačen najem komunalno opremljeno zemljišče za dobo 49 ali 99 let, o tem naj se odloči občinska uprava, pod pogojem, da investitor na področju lirske Bistrice zaradi objekt in zaposli 40 ali 50 ljudi za 20 let. Govoril je o zemljišču nasproti blagovnice, ki je komunalno

10. SEJA

opremljeno in namenjeno za industrijsko gradnjo. Županu je dal pobudo, da sprejme vse kadrovske in organizacijske ukrepe v občinski upravi, da se poveča učinkovitost realizacije sklepov in izvrševanja proračuna.

Dal je tudi pobudo, da se pospeši postopke in da se dogovori s carino in policijo naj postavijo svoja sedeža v Ilirsko Bistrico. Ilirska Bistrica je edina mejna občina, ki nima sedeža UNZ. S Šengensko mejo in povečanjem števila policije se bo intenzivnost dela na še povečala. Če ne gre drugače, naj občina organizira državno neposlušnost. O tej problematiki naj se na naslednji seji obravnava posebno točko dnevnega reda in se te stvari definirajo saj gre za denar, delovna mesta in razvoj.

V četrti pobudi je podal še svoje nestrinjanje z načinom novačenja, ki ga trenutno izvaja policija. Misli, da mora

pospešijo izgradnjo prehodov.

Julijan Lavrenčič predlaga, da se na dnevni red naslednje seje OS uvrsti problematika mejnih prehodov Jelšane in Starod.

Igor Batista je v imenu svetniške skupine LDS dal pobudo, da se članom OS pripravi elaborat iz katerega bo razviden terminski plan aktivnosti v zvezi z izgradnjo vetrne elektrarne. V elaboratu naj bodo tudi celovito prikazani pozitivni in negativni učinki izgradnje vetrne elektrarne. Zanimalo ga je tudi, kakšen je terminski plan priprave in sprejemanja občinskega proračuna za leto 2004 ter ali je član komisije za ustanovitev srednje šole v krogu tistih zaupnikov, ki razpolagajo z dejstvi okrog pogajanj in ali je kakšen član komisije izven kroga teh zaupnikov.

Vojko Gulja je dal pobudo naj občinska uprava preveri, če je smotno,

policija svoje vrste prečistiti, tisto kar notri ne paše pometati ven, da bodo tudi naši fantje in punce z drugačnimi očmi gledali na policijsko službo in se odločali za to delo. Nikakor pa ni to priseljevanje čez pol Slovenije produktivno niti po delovnem uspehu niti po sožitju z domorodci.

Jride Mršnik opaža, da je vsakokratno nezadovoljstvo z odgovori na svetniška vprašanja kar upravičeno. Predlaga, da bi vse odgovore, ki se glasijo kot: pobuda je bila posredovana Komunalnemu podjetju, direktiji za ceste... tudi dejansko dobili. Če se posreduje pobudo naj dajo nek odgovor, neko reakcijo, kako so to pobudo sprejeli in če mislijo, kaj v zvezi s tem ukreniti. Predlagala je, da se za odgovore določi rok.

Rok Jenko je župana oziroma podžupana, ki vodi ta projekt prosil, da posreduje OS informacijo kje stoji zadeva v zvezi z ustanovitvijo srednje šole. Zanimalo ga je, kaj je z več kot 4000 podpisi, ki jih je zbral pihalni orkester v podporo izgradnji šole. Na občino je naslovil tudi pobudo, da sporoči mladinskim, družbeno političnim, kulturnim organizacijam, kdaj naj začnejo izvrševati javni medijski pritisk v zvezi s tem vprašanjem.

Izrazil je tudi kritiko na prostor za seje v OŠ A.Žnidaršiča in vprašal, ali obstaja kakšna alternativna rešitev.

Janko Čeligoj je na občinsko upravo naslovil pobudo, da v sodelovanju z društvi pripravi za eno od naslednjih sej OS obravnavo mladinske problematike v Ilirski Bistrici. Predlagal je še, da se organizira zbiranje nevarnih odpadkov. Predlagal je tudi, da se kontaktira z upraviteljem vodotokov za čiščenje reke Bistrice pri Lovcu. Zanimalo ga je tudi, kdaj in kako se bo začel urejati Kinderljev park po projektu in zanimalo ga je še, ali je res, da vodni vir Bistrice usiha.

Danilo Štemberger ugotavlja, da država zamuja z deli v Jelšanah, kar daje slutiti, da obstaja možnost, da bo primanjkovalo denarja in se bo gradnja zavlekla ali pa bo dejansko denarja zmanjkalo. Glede gradnje 27-ih maloobmejnih prehodov pa pravi, da se nekatere že gradi, pri nas pa se z deli niti začelo še ni, zato predlaga, da OS od pristojnih državnih institucij zahteva, da

da se za občinske svetnike, predstavnike krajevnih skupnosti organizira ogled vetrne elektrarne v Španiji, kot je bil organiziran za predstavnike tiska in razna ekološka gibanja.

V nadaljevanju so pri peti točki obravnavali in sprejeli Odloka o Ureditvenem načrtu za cono C 2 - 2 v Ilirski Bistrici. Obravnavali in sprejeli so tudi pripombe iz javne razgrnitve in predlog stališč na pripombe iz javne razgrnitve o Spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ilirska Bistrica za obdobje 1986 - 2000 in prostorskih sestavin družbenega plana Občine Ilirska Bistrica za obdobje 1986 - 2000 - dopolnitev 2003 - Vetrna elektrarna Volovja reber in o Lokacijskem načrtu za Vetrno elektrarno Volovja reber in povezovalni 110 kV daljnovid.

Pri zadnji točki so obravnavali gospodarsko pravno zadevo tožeče stranke Občine Ilirska Bistrica, zoper toženo stranko S.A.N.N., zaradi razveljavitve najemne pogodbe in izročitve stvari. Svetniki so sklenili, da se v zvezi s to zadevo sklene sodna poravnava z naslednjo vsebino:

S.A.N.N. d.o.o. z dnem sklenitve poravnave nepreklicno odstopi od najemne pogodbe. Najemnik je dolžan v roku 10 dni od sprejema sklepa izročiti v neposredno posest Občini vso opremo, naprave in inventar skupaj z zemljiščem pod vlečnicami in funkcionalnim zemljiščem, potrebnim za nemoteno uporabo vlečnic.

Občina Ilirska Bistrica pa se zaveže izplačati najemniku - S.A.N.N. d.o.o., dosedanja neamortizirana vlaganja, ocenjena na višino 3.062.800,00 SIT in stroške postopka v znesku 789.425,50 SIT.

Na koncu je župan odprl še razpravo za imenovanje primopredajne komisije. Po razpravi so v komisijo imenovali

Jožka Franka, Vladimira Jeršinoviča in Stanka Škraba.

Svetnik **Vojko Tomšič** je še predlagal, da če obstaja zakonska možnost, da se za letošnjo sezono na vlečnice v upravljanje najemniku planinskega doma Davorju Joliču. Svetniki so predlog podprli.

Naslednja seja bo v začetku meseca decembra o tem pa v naslednji številki časopisa Snežnik.

NORA PRIČAKOVANJA V MIKOZI

»FRIEND«

NON-STOP

 od **8.30** do **19.00**
 sobota od **8.30** do **12.00**

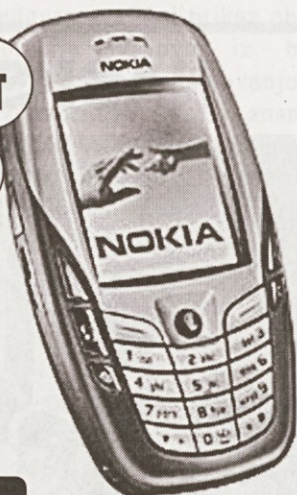
Vam nudi stvari brez katerih enostavno ne morete živeti.
 Iz naše najnovejše akcije »PRIČAKOVANJA«

NOVO

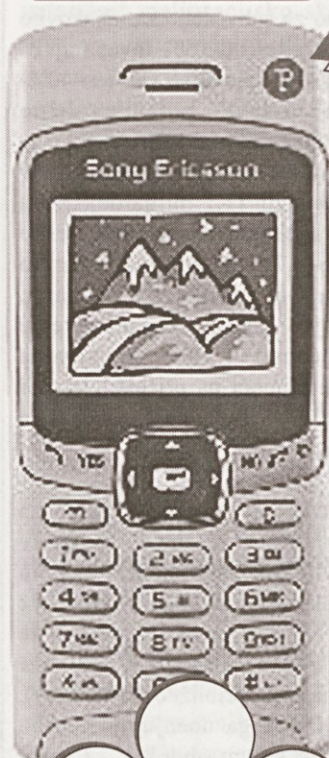
V mesecu decembru
 pri vsakem novem
 naročniškem razmerju
 ali podaljšanju
 podarimo etui.

GRATIS

Nokia 6600

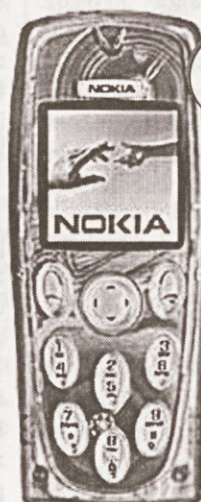
 78.000,- SIT
 + FOTO

Sony Ericsson T230

4.800,- SIT

Nokia 3200

 22.800,- SIT
 + FOTO

Motorola E365

19.800,- SIT

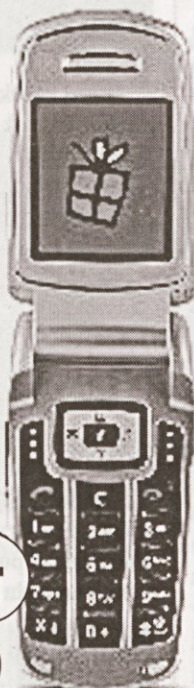
Philips 530

8.800,- SIT

NOVO

 68.000,- SIT
 + FOTO

Samsung SGH-E700

 42.800,- SIT
 + FOTO

Sony Ericsson Z600

 98.000,- SIT
 + FOTO

Panasonic X70

NOVO
NOVO

Za vaše mobilnike vam nudimo:

- menjava aparatov staro za novo
- ugodna prodaja rabljenih GSM aparatov
- širok izbor baterij
- servisiranje in popravila
- dekodiranje
- širok izbor dodatne opreme (polnilci, etuiji, ohišja...)
- rezervni deli (ekrani, mikrofoni...)

FOTOKOPIRAJTE
 PO NAJNIŽJI CENI
 V ILIRSKI BISTRICI

FOTOKOPIJA ZA SAMO 10 SIT

BARVNA FOTOKOPIJA PA LE 200 SIT

POGOJ
 sklenitev
 ali
 podaljšanje
 naročniškega
 razmerja
 za 24 mesecev

VLADA SPREJELA PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM ENERGETSKEM PROGRAMU

Vlada je na seji 6. novembra sprejela predlog Resolucije o nacionalnem energetskem programu (NEP), ki odraža smernice dolgoročne energetske politike Slovenije in ga posredovala državnemu zboru v nadaljnjo obravnavo.

Vlada je osnutek programa za javno obravnavo, ki je trajala do 25. septembra, potrdila konec junija letos. Pripombe 23 predlagateljev so bile obravnavane, večina konkretnih pripomb pa tudi upoštevana v besedilu resolucije. Pripombe, ki so se nanašale na ozka področja delovanja predlagateljev, so bile predvsem tehnične narave. Tako se usmeritve energetske politike in cilji, kot so bili opredeljeni v osnutku nacionalnega energetskega programa, niso spreminjali.

Eden izmed temeljnih ciljev novega nacionalnega energetskega programa je zagotoviti vsaj 75% elektrike iz domačih virov. Skupna energetska odvisnost Slovenije od uvoza trenutno znaša blizu 50%. Uvoz energije se po letu 1990 povečuje z več kot 1% stopnjo letno. Energetska odvisnost pa naj bi se v prihodnosti še povečevala.

Z novo strategijo pa naj bi izboljšali tudi ravnanje z energijo. To naj bi dosegli z učinkovitejšo rabo energije ter z dvigom deležev energije iz obnovljivih virov za oskrbo s toploto, električno energijo ter v transportu.

Trije stebri NEP

NEP podaja usmeritve za prihodnje delovanje ustanov, ki se ukvarjajo z oskrbo z energijo, postavlja cilje in določa mehanizme za prehod od zagotavljanja oskrbe z energenti in električno energijo k zanesljivi, konkurenčni in okolju prijazni oskrbi z energijskimi storitvami.

Dokument, ki je nastajal ob sodelovanju najširšega kroga slovenskih strokovnjakov na tem področju, predstavlja slovensko vizijo ravnanja z energijo, vlaganja v javno infrastrukturo, vzpodbude za vlaganja v obnovljive vire energije in učinkovito rabo energije, uporabo ekonomsko upravičenih tehnologij za pridobivanje goriv in proizvodnjo energije ter predviden obseg vlaganj zasebnih vlagateljev v energetske dejavnosti.

Cilji NEP so združeni v tri stebre trajnostnega razvoja, ki opredeljujejo:

- zanesljivost oskrbe z energijo
- konkurenčnost oskrbe z energijo
- vplive ravnanja z energenti in energijo na okolje.

Pot do teh ciljev je med drugim pospešitev odpiranja trgov energijskih storitev, kar pomeni odpiranje trgov z električno energijo in zemeljskim plinom do stopnje in v času, primerljivem z EU, ter ločitev cenovne politike od mehanizmov spodbujanja razvoja energetskih sistemov.

V EU dobiva vedno večji pomen zagotavljanje energijskih storitev na osnovi obnovljivih virov energije. Rast deleža obnovljivih virov energije v primarni energetski bilanci ob upoštevanju presoj vplivov na okolje oziroma strateških presoj vplivov na okolje pa je eden od ciljev NEP.

Minister za okolje, prostor in energijo, **mag. Janez Kopač**, je na parlamentarnem informativnem dnevu o obnovljivih virih poudaril, da ima Slovenija velike potenciale (zlasti vetra, lesne biomase, sonca...) in s tem tudi možnost doseganja ciljev v Kyotskem protokolu. To je zmanjšanje emisij CO₂ za 8% do leta 2012 glede na izhodiščno leto 1986. Trenutno je v celotni energetski bilanci energija iz obnovljivih virov zastopana z dobrimi devetimi odstotki (leta 2001 je predstavljala 8,8%), do

leta 2012 pa naj bi ta delež znašal 12%, toliko kot v državah EU.

Delež obnovljivih virov pri oskrbi s toploto naj bi se z lanskimi 22% do leta 2010 povečal na 25%. Pri proizvodnji elektrike iz OVE naj bi delež, ki je v letu 2002 znašal 32%, leta 2010 narasel na 33,6%, do konca leta 2005 pa naj bi zagotovili še 2 odstotni delež biogoriv za transport.

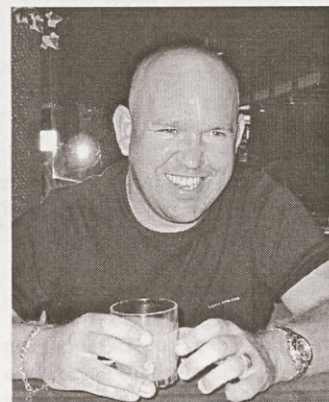
Državne subvencije

Samo za subvencije za učinkovito rabo energije (do 15% investicijske vrednosti) in obnovljive vire (do 40%) naj bi država porabila letno povprečno 7 milijard tolarjev, od tega del za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih (1,7 milijarde) ter za večjo energetske izrabo lesne biomase (1,75 milijard, pri čemer bo še potrebno vzpostaviti normalno delovanje trga). Zaradi večje ozaveščenosti in nepovratne finančne pomoči pa pričakujejo tudi izdatnejše vključevanje zasebnega kapitala.

Država je poleg tega za proizvajalce zelene elektrike zagotovila sistem fiksnih odkupnih cen z desetletnimi pogodbi (npr.: za HE, vetrne in geotermalne 14 sit za 1 kWh, za sončne 64 sit, za elektrarne na biomaso pa približno 16 tolarjev). Na podlagi tega ocenjujejo, da bo znesek ob koncu obdobja, ki ga je predvidel NEP, znašal po 6 milijard tolarjev na leto.

Gospodinjstva lahko pri naložbah v hišne naprave za oskrbo z energijo izkoristijo nepovratna sredstva, ki jim jih nudi država, oziroma mreža 33 slovenskih energetskih svetovalnih pisarn ENSVET v okviru Agencije RS za učinkovito rabo energije. Ta je gospodinjstvom za spodbujanje izrabe obnovljivih virov letos razdelila 82 milijonov tolarjev, pravnim osebam pa več kot 500 milijonov tolarjev.

SVETNIŠKI PORTRET: IGOR ŠTEMBERGER

Rojstni podatki: 5.11.1971

Izobrazba: univerzitetni diplomirani kemik

Poklic: poslanec Državnega zbora

Zakonski stan: samski

Politična pripadnost: SMS – Stranka mladih Slovenije

Politični cilji: poslanec evropskega parlamenta

ASTROLOŠKO ZNAMENJE: škorpion

NAJLJUBŠA KNJIGA: Almut

NAJLJUBŠI FILM: Ko to tamo peva

NAJLJUBŠA GLASBA: Škuorke

NAJLJUBŠA HRANA: krompir u zjvnci

NAJLJUBŠI KOS GARDEROBE: kratke

hlače

NAJLJUBŠI HOBI: slikarstvo

DOMAČA ŽIVAL: ribe

AVTO, KI BI GA ŽELEL IMETI: Mitsubishi L 200

OSEBA, KI BI JO ŽELEL SPOZNATI: Naomi Campbell

KRAJ, KI BI GA HOTEL OBISKATI: tropski kraji

NAJLJUBŠI DAN ALI PRAZNIK: 25. maj - dan mladosti

ŽIVLJENSKI MOTO: Ostani kar si, ostalih je tako že preveč.

NAŠI SLAVLJENKI

Pred kratkim se je vpisala med Abrahamovce in Sare gospa Sonja Balut.

Ko človek potegne črto pod njeno bilanco stanja, ugotovi, da se rada smeje in rada dobro je. Bilanca uspeha pa kaže, da je večino svoje energije usmerila v vzgojo sina Aleša, danes zaposlenega na veleposlaništvu v Rimu. Sonja, čestitamo! Bila si uspešna. Želimo ti še veliko srečnih let!

Prijateljice

SPET TRGOVINA V DOLNJI BITNJI

Za Prem in številne druge okoliške kraje je bil četrtek 20. novembra prazničen dan. Doživeli smo namreč ponovno odprtje trgovine v isti stavbi in prostorih, po domače

ime: "Trgovina Klepčar", ki jo je prevzela ista prodajalka (sedaj lastnica), Leonida Pecman iz Smrija, ki je tudi prejšnjo poslovalnico dolgo let uspešno vodila. Tokrat se bo

pri Klepčarju v Dolnji Bitnji pri istoimenskem mostu čez "Veliko vodo", kjer je dolga desetletja vedrila poslovalnica Ilirije, ki pa so jo nedavno zaprli.

Poslovni prostor je medtem doživel prenovu in dobil tudi novo

poizkusila v vlogi samostojne podjetnice.

Želimo ji veliko poslovnega uspeha in potrpežljivosti z našimi muhastimi željami, ki jim je včasih težko ustreči...

Tekst in slika Jožko Stegu

NA TRANSPORTU PRIDOBILI AKREDITACIJSKO LISTINO PO STANDARDU SIST EN 45004

S približevanjem EU je za laboratorije na področju meroslovja in kalibracij v republiki Sloveniji postalo pomembno, da si pridobijo akreditacijo po standardu SIST EN 45004. Navedeni standard je namenjen kontrolnim organom s področja meroslovja in tistim, ki

pridobijo akreditacijo, priznava samostojno opravljanje dejavnosti, ki je priznana na celotnem območju EU.

V laboratoriju za tahografe ilirskobistriške družbe TIB Transport, ki že od leta 1984 deluje kot pogodbenik Urada za meroslovje na področju kontrole in overjanja tahografov, so pričeli s pripravami za pridobitev akreditacije po omenjenem standardu že leta 2001. Po prvi presoji septembra 2002 so v marcu 2003 izvedli prvo uradno ocenjevanje usposobljenosti za samostojni kontrolni or-

gan, ki mu je sledile odprava neskladnosti. Zaključna ocena in podelitev akreditacijske listine je bila 16.10.2003. S tem je Transportov laboratorij postal dvanajsti samostojni kontrolni organ v Sloveniji od skupno dvaindvajsetih, ki se ukvarjajo z kontrolo tahografov. K.M.

Trgovina
OKRAS

Tanja Puž s.p.

Gregorčičeva 23, 6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/714 26 34, gsm: 041 741 315

Trgovina Okras v Trnovem
vam v mesecu decembru

nudi 10% popust na vse artikle.
Imajo že aranžirana novoletna darila.

Trgovina Okras
vam želi vesele
božične in
novoletne
praznike!

Vodja Transportovega kontrolnega organa Jože Valenčič in vodja področja logistike v prometu Anton Delost ob predstavitvi akreditacijske listine po standardu SIST EN 45004. (Foto: TIB Transport)

Upravna enota vam sporoča ...

... MELIORACIJA VRBOVO
IMA UPRAVLJAVCA

Agrarne operacije, med katere sodi tudi melioracija, so postopki, s katerimi tehnično, ekološko in pravno preurejamo podeželski prostor ter ustvarjamo možnosti za dobro gospodarjenje. Med agrarnimi operacijami je za našo občino najbolj zanimiva hidromelioracija Vrbovo, ki je bila uvedena l.1988.

Melioracijski kompleks Vrbovo meri cca 250 ha in zajema štiri katastrske občine: Jasen, Vrbovo, Vrbica in Jablanica. Ima idealno lego za kmetijsko proizvodnjo, saj leži v ravninskem predelu naše občine, in sicer med cesto, ki povezuje Jablanico z Ilirsko Bistrico ter reko Reko. Predvsem zaradi stečaja investitorja Hmezada KZ Ilirska Bistrica, posledično pa tudi zaradi nedokončanih del ter nevzdrževanja melioracijskih objektov in naprav, se le-ta od njene uvedbe dalje pojavlja kot temna lisa v našem podeželskem prostoru. Čeprav je bil opravljen tehnični pregled izvedene melioracije, na katerem so bile ugotovljene pomanjkljivosti, uporabno dovoljenje ni bilo izdano. Do decembra 1994 se je s problematiko sanacije melioracije Vrbovo ukvarjala občina Ilirska Bistrica. Po letu 1995 so te aktivnosti prešle na Upravno enoto Ilirska Bistrica, katera se trudi, da bi skupaj

s pristojnim ministrstvom za kmetijstvo, lokalno skupnostjo in drugimi državnimi organi pristopila čim bolj celovito k reševanju tega perečega problema.

Po dolgoletnih večkratnih neuspeh poskusih je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) v letošnjem letu pristopilo k aktivnostim v zvezi z vzpostavljanjem kmetijske evidence - Katastra melioracijskih sistemov in naprav (KatMeSiNa). V ta namen je MKGP v mesecu septembru izbralo upravljavca melioracije Vrbovo - podjetje za vzdrževanje in gradnjo objektov, ISAN12, d.o.o. iz Dekanov, upravno enoto pa zaprosilo, da posredovan grafični prikaz oboda melioracije Vrbovo iz baze KatMeSiNa, v sodelovanju z upravljavcem in z vsemi znanimi poznavalci, potrdi. Upravna enota je takoj pristopila k aktivnostim, vendar je že na prvem sestanku v mesecu oktobru prišlo do negodovanja predstavnikov vasi s tega območja. Le-ti so zatrjevali, da je pristop k sanaciji melioracije Vrbovo nepravilen in zato zahtevali razgovor s predstavniki MKGP. Upravna enota je dne 06.11.2003 sklicala sestanek v Ilirski Bistrici, ki so se ga udeležili tako predstavniki MKGP kot tudi vsi ostali

akterji, ki so neposredno ali posredno povezani z melioracijo Vrbovo. Po precej burni razpravi, ki se je nanašala tudi na neurejeno regulacijo reke Reke, za katero je sicer pristojno Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (MOPE) ter na sanacijo komasacije, so se prisotni dogovorili za naslednje faze postopanja:

- upravljavec ISAN12 bo ustanovil melioracijsko skupnost, pregledal teren, popisal vsa potrebna sanacijska dela ter vzpostavil sodelovanje med MOPE in MKGP;
- vsa potrebna sredstva za izvedbo teh postopkov bo zagotovilo MKGP;
- do zaključka sanacije melioracije se postopek komasacije prekine, saj na tako neurejenem stanju ni možno voditi oz. nadaljevati postopka komasacije.

Premalo se zavedamo, da smo v podeželski prostor do danes posegali precej neodgovorno. Posledica takšnega ravnanja se danes kaže v mrtvilu podeželskega prostora. Tako postaja tematika planiranja in urejanja podeželja v današnjem času precej aktualna. K temu je nedvomno veliko pripomogel vpliv razvite Evrope, razvoj posameznih strok in ne nazadnje tudi lastna nuja za preživetje.

ZAPORNICE NA
GOZDNIH CESTAH

V mesecu oktobru letošnjega leta so bile na posameznih odsekih gozdnih cest v območju snežniških gozdov postavljene zapore, ki omejujejo vožnjo do posameznih predelov gozdov. Morda se je kdo ob pogledu nanje že razburjal, zato smo se gozdarji odločili pojasniti njihov namen in vlogo v gozdovih.

Gozdne ceste so osnovna infrastruktura v gozdnem prostoru. Njihov prvotni namen je bil omogočanje poteka gozdne proizvodnje in pocenitev le te. Vedno nove zahteve sodobnega človeka pa narekujejo tudi druge funkcije gozdov in s tem pomembno vplivajo na gospodarjenje z njimi. Zakon o gozdovih določa, da so gozdne ceste sestavni del gozda in so javnega značaja. Praviloma jih lahko uporabljamo vsi, morajo pa biti označene, da so gozdne ceste in da na njih poteka promet na lastno odgovornost. Istočasno zakon dovoljuje, da Zavod za gozdove določi, katere gozdne ceste se zaprejo z zapornicami (39. in 42. člen Zakona o gozdovih). Zaporu lahko predlagajo različne institucije: Zavod za gozdove, lokalna skupnost, lastniki gozdov, upravljavci lovišč in drugi.

Osnovni namen postavitve zapornic je ohranitev določenega gozdnega prostora za različne funkcije gozdov. Z zaporo cest poskušamo zmanjšati promet preko njih. S tem, v določenem obsegu, preprečujemo

Ena izmed zapornic na gozdnih cestah

vznemirjanje živali, zagotavljamo varovanje narave, omogočamo varnejše izvajanje del v gozdovih.

Sedaj postavljene zapornice se pridružujejo nekaterim starejšim, ki svoj namen izpolnjujejo že nekaj let, pri tem pa ne onemogočajo prehodov v zasebne gozdove, temveč le nekatere ceste v gozdove v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov (državni gozdovi). Zapirajo le nepovezane (slepe) krake cest.

Ob postavitvi zapor vsi pristojni (lastniki, oskrbniki, gozdarji, druge pristojne javne službe) prejmejo ključ.

Vemo, da zapornice v gozdu pomenijo tujek, vendar predstavljajo edino učinkovito sredstvo, s katerim zmanjšujemo obremenitve narave.

Kot primer naj povem, da imajo tudi v nekaterih bližnjih državah uveden podoben, velikokrat še strožji, režim ohranjanja narave. Tako

so zapore gozdnih cest postavljene v Avstriji, Italiji, v nekaterih nemških deželah, v Bosni in Hercegovini ter drugod.

Zavejmo se, da je uvedba prepovedi vožnje po določenih gozdnih cestah v korist narave in s tem tudi nas samih. Prav vsi se prepogostokrat v gozd odpravimo z avtomobilom. Predvsem je opažena vse večja prisotnost ljudi iz Italije in širše okolice. Nekaterim služijo naši gozdovi kot poligon za preizkušanje terenskih vozil in motorjev. Teh je na žalost vse več. Zakaj ne bi odšli peš, mimo zapornic in izkoristili dneva za lep sprehod v naravi, ki je ne onesnažujeta hrup in izpuhi naših štirikolesnikov?

Torej upoštevajmo zapore in obvestila ob njih ter jih ne uničujmo.

Simon Žele
Zavod za gozdove Slovenije
KE Ilirska Bistrica

Iliriade

JUŽNO-NOTRANJSKA-
KRAŠKO-PRIMORSKA
REGIJA

Naša politična elita je ugotovila, da je Slovenija centralizirana država in da rabi pokrajine. Tudi krivca za takšno stanje so določili.

Kriva je namreč ustava, ki državi ne dovoli, da ustanovi pokrajine, če se s tem občine ne strinjajo. Predpogoj za decentralizacijo je torej ta, da občinam odvzameš eno od njihovih ustavnih pravic.

Sedaj, ko bodo imeli ljubljanski uradniki in politiki polne roke dela z Brusljem (sistem, ki se bo zlasti tistim, ki so se prej ukvarjali z Beogradom, zdel čudno znan), pa se lahko z banalnimi vsakdanjostmi začnejo ukvarjati tudi v pokrajinskih središčih. Tako bo Ljubljani ostalo več časa za ukvarjanje z res pomembnimi stvarmi, kot je Evropa.

Sicer pa o pokrajinah ne vemo tako "nepomembnih malenkosti", kot so njihove pristojnosti in teritorialna razdelitev. O tem se še niso dogovorili v ustreznih brunaricah. Vprašanja so res težka. Kako dati pokrajinam čim manj pristojnosti, ne da to tako izgledalo? Kako narediti pokrajine čim bolj odvisne od Ljubljane in to storiti z odobravanjem ljudstva?

Trdi orehi, ki pa jih bodo rešili. Pri pristojnostih je rešitev recimo, da čim več zoprnih zadev preneseš na pokrajine, Ljubljani pa prepustiš, da deli "sladkorčke". Pri odvisnosti pokrajin, pa moraš paziti, da te ne bodo prevelike, saj bi tako lahko začele razmišljati s svojo glavo in bi motile "master plan". Ljudi pa gotovo ne bo težko prepričati v manjše pokrajine, ki bodo "bližje ljudem". V smislu, da bo tudi za njih veljalo, da so v odnosu do centra predvsem - nemočne.

Ustanavljanje pokrajin je posebej zanimivo za Bistrc. Mi smo namreč sedaj kar v dveh "pokrajinah". Po eni strani nas je država lepo popokala v Notranjsko-kraško regijo (mimogrede: tisti del te regije, ki ni "kraški" so ravno Brkini in dolina reke Reke, kar verjetno pomeni, da je ta del "notranjski"), ki je tako lep primer "politične regije", ki se ustanavlja z risanjem črt po zemljevidih v raznoraznih pisarnah, da bi morala v učbenike upravne stroke pod poglavjem "Upoštevanje volje ljudi in skupnih interesov lokalnih okolij pri ustanavljanju regij". Edino, kar je bilo pri tem upoštevano, je želja, da postane Postojna regionalni center, za kar ima ta seveda potrebni in zadostni pogoj - ustrezne botre med koliščarji.

Po drugi strani pa so nas milostno pripustili k južnoprimorski regiji v ustanavljanju (kot da bodo občine o tem imele kaj besede), kamor smo si želeli in kamor smo, nevedneži, mislili, da spadamo.

Sedaj pa smo od našega poslanca slišali, da kraški del naše statistične regije (torej Postojna in Cerknica) pridobiva državno pomoč za nerazvita tudi na račun našega, notranjskega, dela. Kar je seveda popolnoma nedopustno in je prav, da se državo o tem opozori. Pravilna je tudi ugotovitev taistega, da južnoprimorska regija spada med razvite regije.

Od tukaj naprej pa sledi moja

zlobna interpretacija. Takole gre. Država daje denar nerazvitim, Bistrc je nerazvita in država pravi, da spada v nerazvito regijo. Ma Bistrčani so čudni in rinejo v razvito regijo, denar, ki ga država daje nerazviti regiji tudi na račun Bistrce pa gre v žepe Postojnčanov (itak). Evo, in sledi logičen zaključek: dragi Bistrčani, ne rinite v regijo s Kopro, ker vam ne bo Ljubljana nič dala, Postojna pa vse pobrala. Pojdite rajši v regijo s Postojno (še sedež regionalne razvojne agencije boste imeli dva koraka stran v Pivki), pa bo od ljubljanskega denarja nekaj kapnilo tudi vam. Kdo bi se branil zastonj denarja.

Zastonj denarja? Niti pod razno. Državne in evropske subvencije niso suho zlato, pa naj to zveni še tako bogokletno. Ta denar namreč ne pride v občinski proračun tako, da reče Ljubljana (ali Bruselj), evo Bistrca, vi ki ste bolj revni, tukaj imaste stodvesto milijonov, da se boste bolj razvili. Jok. Za ta denar se je treba potruditi. Treba je imeti ustrezne projekte in zagotoviti finančno soudeležbo. Nedavno so delali raziskave o vplivu evropske razvojne pomoči v nekaterih grških regijah. Ugotovljeno je bilo, da LAHKO takšne subvencije povzročijo tudi nekatere težave. Država in EU imata namreč svoje ideje o tem, katere in kakšne projekte bosta podprli. Če so ti tudi v interesu lokalne skupnosti - super. Paziti pa se je treba projektov, ki bi se delali samo zato, ker "so na voljo tudi nepovratna sredstva". Ker ponavadi (ne pa vedno) na vsak tolar teh sredstev pride tolar občinskih.

Najprej je treba vedeti, kaj potrebujemo in kako nujno to potrebujemo. Šele, ko to vemo, lahko iščemo vire, ki ne gredo iz občinskega proračuna. Menda vi ja ne bi kupil nekaj, kar ne potrebujete samo zato, ker bi bilo napol zastonj? Hm, če bolje pomislim...

Sicer pa bo o pokrajinah na tem mestu še govora. In sicer zelo proprimorskega. Ne toliko zaradi tega, ker smo še vedno edina občina, ki ji država zanika pravico, da gre v regijo, ki si jo je sama izbrala. Zelo dobro namreč vem, da je agregatno stanje javno mnenja po definiciji tekoče, kar pomeni, da se ga lahko tudi spremeni in verjamem, da se bo ravno to začelo dogajati. Ne toliko zaradi čustvene pripadnosti nekemu prostoru, ki pač v današnjih časih ni "in". Bolj zaradi tega, ker sem trdno prepričan, da nudi ravno južnoprimorski prostor (ki, mimogrede, naravno vključuje tudi Pivko in Postojno, a njihovo drugačno odločitev je treba spoštovati) najboljše razvojne možnosti. Z možnostmi pa je križ - ni namreč dovolj, da obstajajo, treba jih je tudi izkoristiti. To pa je že druga zgodba.

Sicer pa, optimizem velja. Veseli december je pred vrati, nabrusimo kreditne kartice in denarnice in v akcijo! Kajti Bistrc, ki ima 0,7 % slovenskega prebivalstva, pa hkrati 2,2 % državnega zbora in 2,5 % državnega sveta, je v dobrih rokah.

Dejan Ujčič
Mi pa še kar, 35 mesecev do konca mandata, čakamo na srednjo šolo.

STO LET OD USTANOVITVE POŠTE TRNOVO

Na pobudo tržanov Trnovega in sodelovanjem Primorskega numizmatičnega društva je v petek, 21. novembra obeležena 100 letnica trnovske pošte in 290 letnica trga Trnovo z odkritjem spominske plošče na sedanji poštni stavbi. Pošta je tega dne uporabljala priložnostni poštni fig, na voljo pa je bil tudi spominski ovitek PND 115/03. Za likovno rešitev obeh edicij je poskrbela univ. dipl. arhitektka Jeronima Kastelic, ki je sledila omembi Trnovega, kot DORNEGG v Franciscejskem katastru, 1824. Dogodek je pospremila tudi filatelistična razstava dokumentov na temo: »Sto letnje Trnovske pošte 1903 – 2003«.

TRNOVO na Kranjskem, tudi TRNOVO na Notranjskem ali pa kar TRNOVO pri Bistrici se ponaša z bogato in zanimivo preteklostjo. Naselje je prvič omenjeno kot DORNECH v znanih virih že leta 1364, kasneje v nemških virih tudi kot DORNEGG (Dorn = trn) v Franciscejskem katastru 1824. Trnovo je bilo stoletja sedež trnovske srenje in županstva, ki je vključevalo tudi številne okoliške vasi. Posebno veljavo je kraju dajala prafara sv. Petra, cerkev z osrednjim pokopališčem, prva ljudska šola na Bistriškem odprta v letu 1814, izgradnja kraka južne železnice proti Reki 1873 z železniško postajo Trnovo-Bistrica in ustanovitev samostana Ubogih šolskih sester De Notre Dame v letu 1888 s samostansko šolo. Trnovo je imelo pomembne ustanove, kot so Gospodarsko društvo z nad 2000 člani, denarne ustanove, čitalnico, gasilsko društvo, kulturno in športno dvorano, vzorno prosvetno društvo, pevske zборе, telovadni odsek Orel, obrtne delavnice, trgovine ... Vsekakor dovolj za vsestranski napredek kraja.

Med pomembne ustanove v Trnovem gre vsekakor šteti tudi trnovsko pošto postajo in kasneje trnovsko pošto. Najstarejše omembe trnovske poštne dejavnosti segajo vsaj tristo let nazaj.

Pošto postajo omenja J.V.Valvasor že leta 1689, cesarica Marija Terezija leta 1745 dodeli posebne pravice za pobiranje doplačila za pripravo v Globovniške klanče, cesar Jožef II. leta 1795 izvede pomembno reorganizacijo poštne dejavnosti. Napoleon v času Ilirskih provinc leta 1809 odpre pošto v Bistrici s prvim poštnim mojstrom Antonom Valenčičem Grgurčevim in sinom Josipom Valenčičem. Nakar poštna dejavnost v Trnovem zamre.

Z velikim trudom Trnovci znova, čez sto let, uveljavijo pravico do samostojne pošte injo odprejo leta

1903. Prvi poštni urad je bil pri Matajzelnovih, sedaj Jurčičeva 1, od tam se pošta seli v stavbo

Gospodarskega društva (sedaj KZ) in nato k Belinovim (Kosovelova 2). Pošta neprekinjeno deluje

tudi med prvo vojno, pod Italijo, med drugo vojno in jo ukinejo leta 1951. Od obnove trnovske pošte, 22. aprila 1991 deluje pošta neprekinjeno v Kljunovi hiši Vilharjeva 4.

Zanimivo sliko prehajanja trnovske pošte skozi različne države in sisteme, kažejo poštni žigi, ki jih sledimo:

1903: Trnovo na Kranjskem - Dornegg in Krain, 1919: Torrenova di Bisterza - Istria, 1920: Torrenova di Bisterza - Fiume, 1927: Torrenova del Nevoso, 1945: Trnovo pri Ilir. Bistrici - A, 1947: Trnovo pri Ilir. Bistrici - a, 1991: 66250 Ilirska Bistrica, 1996: 6250 Ilirska Bistrica in sedanji poštni žig od 2.6.2003: ILIRSKA BISTRICA - TRNOVO. Doslej je pošta Trnovo uporabljala tudi 9 priložnostnih poštnih žigov v organizaciji Primorskega numizmatičnega društva.

POSVET ŠPORTNIH DRUŠTEV

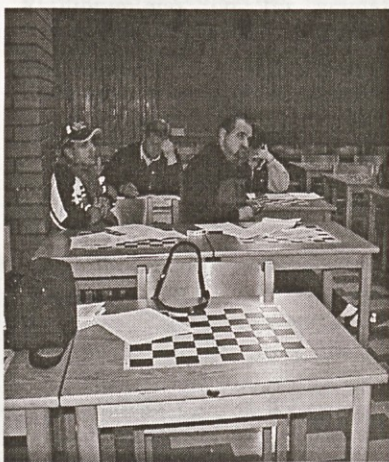
Športna zveza Ilirska Bistrica je v prostorih Avtošole Breza, v petek 7. novembra organizirala posvet športnih društev, ki so včlanjena v Športno zvezo. Športnih društev v občini je okrog 40 in le redka niso vključena v Športno zvezo.

Poudarek je bil na usklajevanju programov medsebojnega sodelovanja in obveznosti med zvezo in društvi. Razpravljali so tudi o tem kolikšna naj bi bila primerna članarina ter kakšne evidence je potrebno izpolnjevati, da bi bili podatki o društvi čim bolj točni in pregledni. Predmet razprave so bile tudi storitve strokovne službe za društva ter priprava pogodb med zvezo in društvi na podlagi medsebojnih obveznosti. Največ poudarka so dali na skupnem izvajanju dogovorjenih programov.

Sekretar Športne Zveze g. Zdravko Debevc je podal tudi informacije o izvedenih glavnih aktivnostih v letu 2003 po skupščini Zveze in o aktualni problematiki in programih v teku. Predstavnike društev je tudi opozoril, da se izteka razpis FŠO 2004 ter da se zainteresirani lahko še vedno prijavijo.

Udeleženci so obravnavali tudi pripombe na nov občinski pravilnik za razdelitev sredstev izvajalcem športnih programov.

Odziv na posvet ni bil velik so pa predlogi in pobude vsekakor vmesne in bodo, če bodo upoštewane v veliki meri izboljšale delo v klubih in društvih.

SVETOVNO BALINARSKO PRVENSTVO V NICI 2003

24-letni Robert Mikuletič, profesor matematike in športa, je uspešen član balinarske reprezentance v Avstraliji. Rojen je v Avstraliji in živi skupaj s starši v predmestju Sydneya. Oče Milan je doma z Velike Bukovice pri Ilirski Bistrici, mama Angelca, roj. Lilija, pa iz Celja.

Že s petnajstimi leti je postal član avstralske reprezentance na vsakoletnem balinarskem prvenstvu. Tako je tekmoval v Italiji, Franciji, Hrvaški, Maroku in na Japonskem. Tudi na letošnjem svetovnem balinarskem prvenstvu v Franciji, v Nici, je bil član avstralske državne reprezentance. V disciplini balinanja posameznikov v Nici je dosegel za

Avstralska ekipa (Robert Mikuletič prvi z desne)

RM: Moji starši so iz Slovenije, balinam sem začel z 12 leti in zdaj se s tem športom ukvarjam že 12 let.

FIB: Kaj mislite o svojem nastopu v hitrostnem zbijanju?

RM: Ni bilo slabo, a lahko bi bilo bolje (32/48). Imel sem tremo, ker je bilo to moje prvo tekmovanje na takšnem prvenstvu.

FIB: V kakšnih pogojih trenirate v Avstraliji?

RB: Na takšnih baliniščih, kot je ta v Nici. V mojem klubu (v Sydneyu) se s tem športom ukvarja zelo veliko mladih, vendar mladi, mislim na mlajše od 12 let, niso dovolj zastopani na tekmovanjih. Menim, da je pri nas enako kot v Franciji, kjer je povprečna starost precej višja.

FIB: Kako ste se uvrstili na ta svetovna prvenstva?

RM: Najprej moraš biti izbran v svoji ligi, da jo nato zastopaš na državnih prvenstvih. Ker sem zmagal na teh tekmovanjih, sem avstralski prvak in zato uvrščen v državno reprezentanco.

Robert se je v finalu svetovnega prvenstva v Nici uvrstil na 5. mesto v disciplini balinanja posameznikov.

Robert Mikuletič z družino in navijači v Nici

Avstralijo 5. mesto na svetovni lestvici. Vesel je tega rezultata, njegova velika želja pa je, da bi se v bližnji prihodnosti srečal in igral vsaj v prijateljski tekmi z odličnimi balinarji v Sloveniji. Rad bi si pridobil še več znanja za še boljše uspehe v prihodnje.

Želimo mu še veliko uspehov in to, da se mu želja izpolni. Vabimo ga, da se takrat oglasi tudi nam in nas obišče v našem uredništvu za intervju. V nadaljevanju vam

posredujemo intervju, ki ga je dal v času svetovnega prvenstva.

SVETOVNO BALINARSKO PRVENSTVO V NICI OKTOBRA 2003 – 30. POKAL PRINCE DE MONACO

INTERVJU MEDNARODNEGA BALINARKEGA ZDRUŽENJA FIB Z ROBERTOM MIKULETIČEM (PO OSMINI FINALA V HITROSTNEM ZBIJANJU KROGLE)

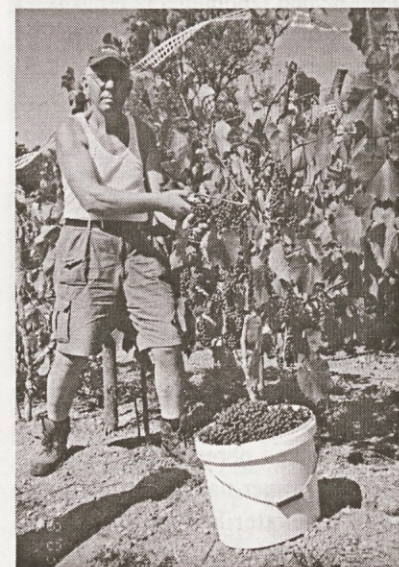
FIB: Kako ste spoznali ta šport?

PO STO LETIH SPET DOMAČE VINO

V podatkih o uporabi kmetijskih površin v naši občini iz konca 19. stoletja najdemo del zemlje namenjene tudi vinogradom (Valenčič, Bistriški zapisi 3). Celo večina takratnih naselij je imela vsaj kakšen ar zasajen z vinogradi. Le-ti so omenjeni tudi v lokalnih pripovedih o tistih časih. Na vinograde spominjajo tudi poimenovanja mnogih še obdelanih ali že zapuščenih njiv v obliki teras, ki se jim nekje reče 'Nograd' drugod 'Brajdice'.

Zadnji vinogradi v naših krajih so obstajali verjetno v začetku 20. stoletja, saj so potem trto napadle bolezni in vinogradniška tradicija je počasi zamrla. Na žalost, pravi marsikdo, saj je vino še danes zelo cenjena pijača in povezano z bogato vinsko kulturo. Poleg tega je Slovenija znana kot vinorodna država, v naši bližnji in daljni okolici je na kupe vinogradov, 'Bistric' pa brez njih.

Nekako tako je razmišljal tudi Lado Kastelic iz Dobropolj, ko je leta 2000 del njive na sončni legi poskusno zasadil s stotimi trtami sorte refošk. To je ena najstarejših slovenskih udomačenih sort. Najbolj je razširjena na Koprskem. Na Krasu pa naj bi iz

Trgatev v Dobropoljah, avgust 2003

iste sorte trte pridelovali kraški teran, a se o tem strokovnjaki še niso čisto poenotili (Medved, Sto resnic o vinu).

S trto se je, tako kot z rožami, menda treba pogovarjati, iti sedemnajstkrat na leto okrog vsakega trsa, ga nešteto krat obrezati, varovati pred škroci in poškopiti. Vmes se je bilo treba tudi veliko naučiti, saj o vzgajanju vina bolj malo vemo, ker ga pri nas ne pridelujemo ravno pogosto.

Tri leta star vinograd je letos prvič obrodil! Gospodar je priskrbel škarje, vedra, sode, sklical 'žlaho' in trgatev se je (že avgusta) začela. Grozdja so nabrali za 150 litrov vina, kar je za začetek spodbudno. Sv. Martin je iz mošta že naredil temno vijolično mlado vino in na njegov praznik smo poizkusili sadove refoška, ki je zrasel v Dobropoljah. Ob nazdravljanju smo si zaželeli, da bi čimprej kdo od sosedov posnel ta zgled in da bi tudi na naših tleh spet trte vince nam sladko rodile.

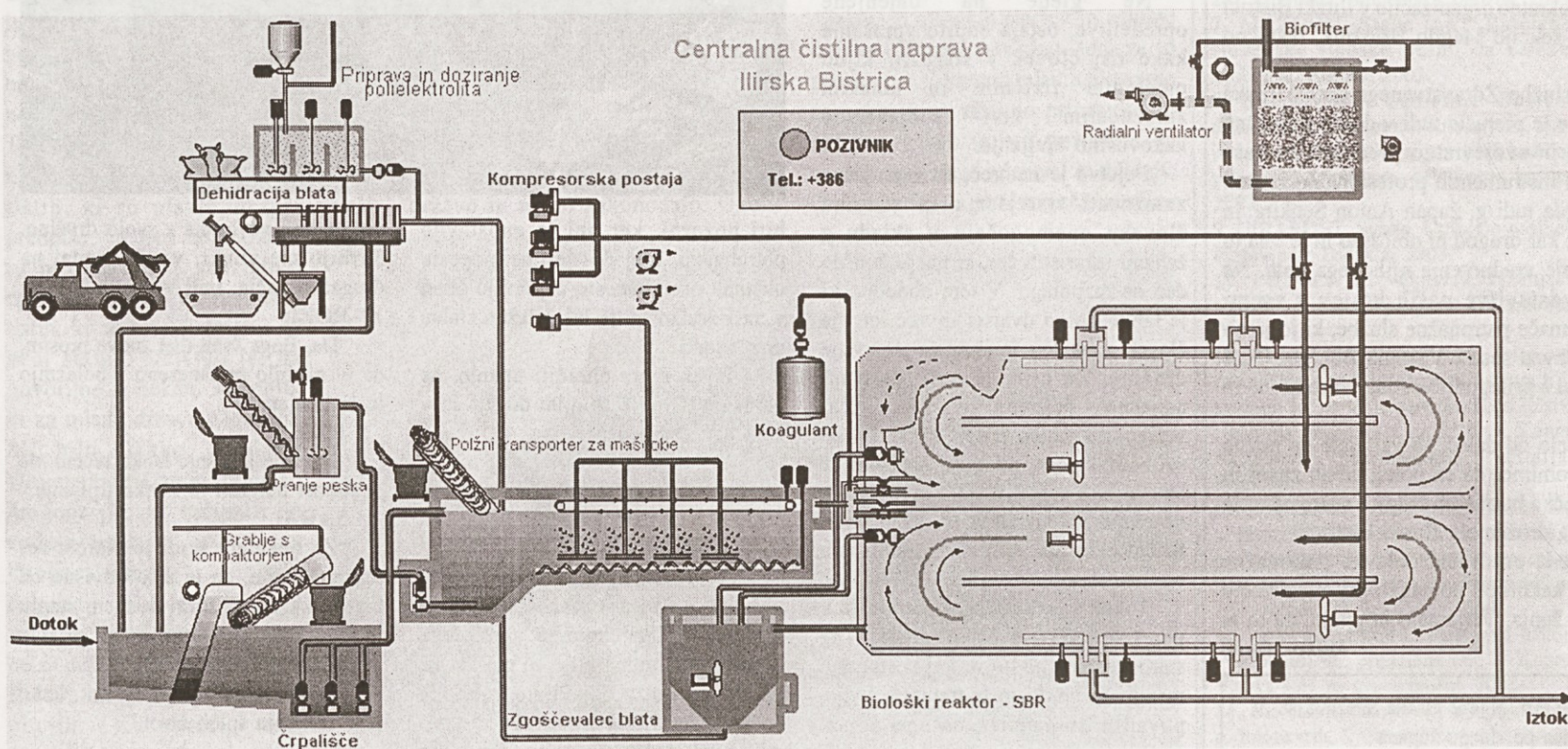
Katja Rutar

USPEŠNO POSKUSNO OBRATOVANJE CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE

»V času zagona ni bilo nepredvidenih težav, seveda pa se pojavljajo manjše, ki pa so povsem običajne in normalne na začetku obratovanja.«, tako je pokomentiral poskusno obratovanje Centralne čistilne naprave njen vodja g. Jože Simonič. Čistilna naprava je bila dokončana konec leta 2002. Trenutno je v fazi poskusnega obratovanja s katerim so začeli 30. junija 2003. Poskusno obratovanje lahko traja največ eno leto. V tem času jim pooblaščenice kontrolirajo delovanje čistilne naprave, v smislu učinka čiščenja fekalnih vod. Do sedaj so bili odvzeti trije vzorci in trenutno čistilna naprava deluje zelo uspešno, saj niti en parameter v očiščeni vodi ne presega dovoljenih parametrov za izpust v reko Reko.

odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja – Ur.list RS, št.35/1996, 21/2003« (npr. vode, ki vsebujejo naftne derivate, strupene snovi, kisline, luge, težke kovine itd.), morajo biti pred izpustom v kanalizacijo predčiščene do stopnje, ki jo predpisuje »UREDBA«. V nasprotnem primeru lahko nastane na CCN ogromna škoda, saj nevarne snovi lahko pomorijo biološki sistem v bioloških reaktorjih in poškodujejo

non-stop, osebe pa je prisotno po 8 ur vsak delavnik, z alarmom pa je vseskozi povezan eden dežurni delavec. Vodja čistilne naprave upa, da bo poskusno obratovanje trajalo manj kot leto dni, če ne bodo tudi vsi nadaljnji odvzeti vzorci odstopali od predvidenih vrednosti. Cena čiščenja bo odvisna od učinkovitosti čiščenja fekalnih vod. Trenutno občani plačujemo takso za onesnaženje okolja, ki pa se bo ob prehodu na zaračunavanje

Centralna čistilna naprava (CCN) je računalniško voden sistem, kar pomeni, da če vse deluje pravilno, deluje samodejno. Kanalizacijski sistem je speljan po desnem bregu reke Reke do Topolca in prehaja izpod reke Reke do črpališča CCN, ki je v Zareču – DOTOK. V črpališču se mehansko očistijo grobe nečistoče, ki so v vodi s pomočjo GRABELJ. Ti odpadki se stisnejo in izločijo v kontejner ter odvažajo na komunalno deponijo odpadkov.

Tako grobo očiščeno vodo črpajo v PESKOLOV, kjer se izločijo vse usedljive snovi – največ pesek in vse snovi, ki plavajo po vodi – maščobe. Vodo s peskom črpajo v PRALNIK PESKA, od koder gre pesek v kontejner in nato na komunalno deponijo odpadkov. Maščobe s površine odstranjujejo s pomočjo VERIŽNEGA TRANSPONTERJA, ki ima posebne lopatice za odstranjevanje maščob. Odstranjene maščobe dajo v kontejner in nato odpeljejo na komunalno deponijo odpadkov.

Tako očiščena voda je pripravljena za biološko čiščenje snovi, ki so raztopljene v vodi. CCN Ilirska Bistrica je saržna čistilna naprava, za razliko od drugih, ki so pretočne. Mehansko očiščena voda se izmenično izteka v dva bazena – BIOLOŠKA REAKTORJA. Dve uri teče izmenično v en bazen, dve uri pa v drugega. V bazen, v katerega doteka voda vpihavajo zrak s pomočjo KOMPRESORJEV in kontrolirajo nivo kisika v vodi. Kisik je potreben za življenje oziroma rast mikroorganizmov v bazenu. Hrana pa so jim raztopljene snovi, ki so v fekalnih vodah. Za učinkovito hranjenje mikroorganizmov rabijo nečistoče in kisik. Zaradi tega mora biti vedno dovolj kisika v vodi. Količino kisika regulirajo z obrati kompresorja, ki dovaja zrak v vodo. Kontrolo izvaja KISIKOVA Sonda, vse pa krmili računalnik, ki tudi po potrebi spreminja

količino zraka.

Istočasno je v bazenu potrebno mešanje, ki ga dosežejo z dvema MEŠALOMA, da so mikroorganizmi enakomerno porazdeljeni. Po dveh urah polnjenja bazena prekinejo dotok fekalnih vod in pričnejo z polnejnjem drugega bazena. V bazenu, v katerem so prekinili dotok fekalnih vod ustavijo mešanje in dovajanje kisika. S tem prične proces usedanja mikroorganizmov na dno, ki traja eno uro. Po eni uri usedanja pričnejo z odvajanjem bistre vode s površine bazena v reko Reko. Vsak bazen je globok 5 metrov, v vsakem ciklusu pa odteče maksimalno 1 meter bistre vode s površine bazena v reko Reko. V preostalih 4 metrih pa ostanejo mikroorganizmi, ki so pripravljene za čiščenje vode v naslednjem ciklusu. S časom se le-ti toliko namnožijo, da jih je potrebno izločiti. To ugotovijo z analizo vode v bazenu. V vsakem bazenu je po ena ČRPALKA, ki črpa višek mikroorganizmov – BIOLOŠKO BLATO, v zgoščevalec blata, ki ima kapaciteto za 30 dni. Ustarano blato ima cca. 3-6% suhe snovi, ostalo je voda. Zato po procesu staranja blato črpajo na CENTRIFUGO – DEHIDRACIJA BLATA, kjer se izloči maksimalna možna količina vode. Tako ostane le še 30% suhe snovi, ki jo naložijo v kontejner in odpeljejo na komunalno deponijo odpadkov.

Vsi prostori v katerih bi lahko nastajal smrad so opremljeni s centralnim ODESEVALNIM SISTEMOM, ki sesa usmrani zrak v BIO FILTER, kjer se zrak očisti in tako je proces dokončno končan.

CCN je mehanska in biološka čistilna naprava, zato je sposobna čistiti le komunalne odpadne vode. Industrijske oz. tiste odpadne vode, ki niso po vsebnosti odpadnih snovi v skladu z »UREDBO o emisiji snovi in toplote pri

opremo na CCN.

Predvidena kapaciteta centralne čistilne naprave je 9.500 populacijskih enot, trenutno pa je nanjo priključenih 5 do 6 tisoč populacijskih enot - to je 99% mesta Ilirska Bistrica z vso industrijo. Na čistilni napravi sta zaposlena dva (vodja in vzdrževalec). Čistilna naprava dela

stroškov čiščenja bistveno znižala, uvedla pa se bo cena čiščenja fekalnih vod. Zavedati se moramo, da je trenutno priključeno na CCN cca. 60 % predvidenih populacijskih enot, zato bo v začetku strošek na enoto nekoliko višji, kot bi bil, če bi bilo priključeno predvideno število populacijskih enot.

ŽUPAN SPREJEL OBČINSKE ŠTIPENDISTE

V soboto, 8. novembra je župan gostil občinske štipendiste. Trinajst je bilo takšnih, ki štipendije že nekaj časa prejema, deset pa jih bo začelo prejemati štipendije še-le letos.

Od 23-tih razpisanih štipendij so jih letos podelili le deset. Zato bodo na občinskem svetu poizkušali razpis prilagoditi, tako da bodo porabili vse štipendije. Župan se je po uvodnem pozdravu lotil nekaterih problemov, ki pestijo občino in so povezani z zaposlovanjem mladih, z nujenjem gospodarskih pomoči in tudi nujenjem vsestranske pomoči vsem tistim, ki bi želeli v naših krajih začeti nekaj na novo. Izrazil je svoje prepričanje, da bo kmalu bolje in da se bodo negativni trendi ustavili. Eden izmed načinov je vlaganje v kadre, tudi preko občinskih štipendij. Na koncu je študentom zaželel, da uspešno končajo študij, da se vrnejo domov, ter da pomagajo svojemu kraju za boljšo prihodnost.

TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL PO 1. DECEMBRU

Na vseh pooblaščenih tehničnih pregledih v Sloveniji bodo 1. decembra letos v skladu s Pravilnikom o tehničnih pregledih motornih in priklopnih vozil, ki je stopil v veljavo 3. decembra 2001, pričeli z obveznim testiranjem izpustov izpušnih plinov. Na tehničnih pregledih ilirskobistriškega podjetja TIB Storitve d.o.o. so na podlagi poskusnih meritev v oktobru ugotovili, da dobra tretjina pregledanih vozil ne ustreza zahtevam novih predpisov. Njihova ugotovitev je skladna z ugotovitvami ostalih pooblaščenih tehničnih pregledov po Sloveniji, kar pomeni, da je slovenski avtomobilski trg dokaj uravnotežen.

Poskusna ekološka testiranja so po pričakovanju nekoliko slabše rezultate pokazala pri vozilih brez katalizatorja, saj jih, glede na direktive EU, skoraj polovica ne bi smela več na cesti. Vendar pri tem ni nobenega razloga za preplah. Kriteriji, ki določajo kdaj je vozilo ustrezno, so namreč prilagojeni letu izdelave vozila. V primeru, da izpust izpušnih plinov vozila ni ustrezen, se pomanjkljivost odpravi s temeljitim servisom vozila. Splošna ugotovitev poskusnih merenj je tudi, da večina lastnikov svojih avtomobilov po izteku garancijske dobe ne servisira več. Posledično to pomeni, da tretjina vozil z vgrajenim katalizatorjem ravno tako ne ustreza zahtevanim normam novega pravilnika.

Med enotedenskim poskusnim merjenjem je bilo ugotovljeno, da se je čas za tehnični pregled enega vozila zaradi merjenja emisij izpušnih plinov podaljšal za 10 minut. Za zaradi tega ne bi prišlo do dodatnih zastojev in dolgih čakalnih vrst, so na podjetju TIB Storitve kupili dodaten merilec emisij, za katerega so oddali tri mio SIT. Pripravljeni so tudi, da podaljšajo čas opravljanja tehničnih

Dodatno obvezno merjenje izpušnih plinov ni edina novost, ki čaka voznike na tehničnih pregledih. Od 1. decembra dalje bo pričela veljati nova, višja cena tehničnih pregledov. Za tehnični pregled osebnega vozila bomo skupaj z ekostom oddali 7.200 SIT. To pa še ni vse. Za vsak nadaljnji tehnični pregled po zavrnitvi vozila, bo potrebno plačati 30 % nove cene.

pregledov, če bi kljub novi napravi prihajalo do zastojev. Skratka, na tehničnih pregledih v Ilirski Bistrici so, po besedah direktorja Danila Štembergerja, na izvajanje zahtev novega pravilnika popolnoma pripravljeni in opremljeni. K.M.

AVTOPREVOZNIŠTVO
Fabci 4, 6254 Jelšane
TEL.: 05/788-51-10, GSM: 041/410-343

Ivan Rutar s.p.

**OD 1. DO 31. DECEMBRA
POPUST NA DRVA**

SREČANJE SLOVENSKE PATRONAŽNIH SESTER

V Ilirski Bistrici, točneje v Grillu Danilo, je potekalo v četrtek 13.11.2003 strokovno srečanje članic Sekcije Patronažnih medicinskih sester, ki deluje v okviru Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, pri Zbornici zdravstvene nege.

Tega prvega tovrstnega strokovnega srečanja v našem kraju se je udeležilo preko 90 udeleženk iz cele države. Kot izhodiščno temo seminarja so imele obravnavo okužb v patronažnem varstvu, preko celega dne pa so se kot predavateljice zvrstili številni strokovnjaki s tega področja. Praktično so bile predstavljene tudi nekateri pripomočki in materiali znanih proizvajalcev za vsakdanje delo z bolniki na terenu. Strokovni del in predstavitev občine sta predstavljena tudi v priložnostni brošuri.

Bilo je le eno izmed njihovih rednih jesenskih srečanj, ki so poleg spomladanskih, vsako leto v drugem kraju. Tokratno organizacijo v Ilirski Bistrici so vse udeleženke, na čelu s predsednico sekcije Magdo Brložnik, resnično pohvalile.

Organizatorice, sodelavke patronažne službe Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, so se resnično potrudile in srečanje je preraslo tudi v dobro turistično promocijo naših krajev. Uvodni pozdrav in svojevrstno predstavitev naše kulture, so s svojo etno glasbo na različnih instrumentih profesionalno izvedli člani skupine Volk Folk. Skup sta pozdravila tudi g. župan Anton Šenkinc in direktor Zdravstvenega doma Vojko Mihelj, kar drugod ni običajno in je bila to za udeleženke pomembna gesta in priznanje vrednotenja njihovega dela. Ne gre pa prezreti izčrpane in celovite predstavitve naših krajev z vsemi zanimivostmi in problemi, ter delovanje domače patronažne službe, ki jo je ob projekciji izbranih posnetkov pripravila glavna sestra Virginia Benigar. Tudi gostitelj g. Danilo s svojo ekipo se je izkazal s prilagodljivostjo, izbiro hrane in dobro postrežbo.

Čeprav so prišle nekatere udeleženke zelo od daleč, so vztrajale do pozno popoldanskega zaključka srečanja in ne dvomimo, da so poleg novih znanj in skromnega spominčka (papirnata roža in vrečka brkinskih češp), s seboj odnesle še kakšen prijeten občutek in lep spomin na druženje v Ilirski Bistrici.

Kolektiv Zdravstvenega doma in seveda predvsem delavke patronažne službe, se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi tega strokovnega srečanja in druženja. Verjamejo in upajo, da to ni bilo zadnje tovrstno srečanje v naših krajih!

Vojko Mihelj

Na podlagi 9. člena Pravilnika o štipendiranju (Ur. objave glasila Snežnik, št. 3/2000, z dne 31.5.2000) Občina Ilirska Bistrica po sklepu župana

razpisuje KADROVSKE ŠTIPENDIJE OBČINE ILIRSKA BISTRICA

I. Občina Ilirska Bistrica ponovno razpisuje kadrovske štipendije za študijsko leto 2003/2004 za naslednje programe in smeri izobraževanja:

- prof. viole - 1 štipendija
- prof. glasbe - 2 štipendiji
- prof. klavirja - 1 štipendija
- prof. flaute - 1 štipendija
- prof. saksofona ali klarineta - 1 štipendija
- doktor medicine - 1 štipendija
- prof. italijanščine (ali dvopredmetni program s kombinacijo navedenega) - 1 štipendija
- prof. slovenščine (ali dvopredmetni program s kombinacijo navedenega) - 1 štipendija
- prof. matematike (univerzitetni ali visokošolski program) - 2 štipendiji
- prof. kemije in fizike (ali za posamezni študijski program) - 1 štipendija
- prof. športne vzgoje - 1 štipendija
- univ.dipl.inž.gradbništva (ali dipl. inž. gradbeništva) - 1 štipendija
- univ.dipl.inž.elektrotehnike (ali dipl.inž.elektrotehnike) - 1 štipendija
- univ.dipl.inž.kemijske tehnologije - 1 štipendija
- univ.dipl.inž.živilske tehnologije - 1 štipendija
- univ.dip.pravnik - 1 štipendija

II. Na razpis se lahko prijavijo kandidati - študenti univerzitetnega programa, ki imajo status študenta, so slovenski državljani, imajo stalno prebivališče v Občini Ilirska Bistrica in ki imajo povprečno oceno učnega uspeha najmanj 6,7 oziroma najmanj dober učni uspeh v zadnjem šolskem letu.

III. Kandidati naj k prijavi na razpis priložijo:

- izpolnjeno vlogo za pridobitev štipendije na obrazcu DZS, Obr. 1,51,
- potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije,
- potrdilo o stalnem prebivališču,
- potrdilo o vpisu v študijskem letu 2003/2004,
- dokazilo o učenem uspehu prejšnjega šolskega oz. študijskega leta,
- dokaz o materialnem stanju družine - dohodninsko odločbo in obvestilo o višini katastrskega dohodka in
- kratak življenjepis.

IV. Rok za oddajo prijav je **15. december 2003.**

Prijave brez zahtevane dokumentacije in posredovane po razpisnem roku ne bodo upoštevane pri obravnavi za podelitev štipendije.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po zaključku razpisa.

V. Prijave z zahtevano dokumentacijo pošljite na naslov: **Občina Ilirska Bistrica, Urad župana, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica**, s pripisom "Razpis kadrovskih štipendij za študijsko leto 2003/2004".

Dodatna pojasnila glede razpisa štipendij lahko dobite na tel.: 05 71 41 361.

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

Iz Doma starejših občanov Ilirska Bistrica

"VSAK BO NEKOČ STAR IN NIHČE NE BO VEČ OTROK...."

Boljši življenjski pogoji v katerih danes živimo dodajajo leta življenju. To je tudi razlog, da je Svetovna zdravstvena organizacija spremenila definicijo starosti, ki opredeljuje človeka starega nad 65 let kot STAREJŠEGA, od 75. do 90. let kot STAREGA in nad 90.let kot ZELO STAREGA ČLOVEKA.

Ne glede na omenjene opredelitve, ostaja odprto vprašanje kako naj človek v starosti, kljub omejenim fizičnim in umskim zmožnostim živi subjektivno kakovostno življenje.

Dejstvo je namreč, da zmanjšane zmožnosti starejšemu in staremu človeku onemogočajo v skladu z željami izkoristiti čas, ki mu je končno dan na razpolago. V tem obdobju, ki je lahko dolgo dvajset in več let, je človek prost dela in skrbi za preživetje družine. Za njim je bolj ali manj uspešna delovna kariera. Žal velikokrat ravno tedaj, ko bi lahko svobodno počenjal tisto o čemer je leta in leta sanjal, ostaja brez svojih osnovnih potencialov, z zmanjšanimi fizičnimi in umskimi zmožnostmi in z odvisnostjo od drugih.

Tokrat smo se izognili stroki in k pogovoru o tem kako gledajo na starost mladi ljudje in kaj o staranju menijo ljudje, ki jo ta trenutek živijo, povabili stanovalce našega doma: gospo Ivanko, gospo Rozi in gospoda Jožeta ter študentko Saro in dijakinjo Manuelo, ki sta v poletnih mesecih delali v naši ustanovi.

KAKŠNA JE PO VAŠEM MNENJU STAROST? ALI JE DRUGAČNA KOT STE SI JO PREDSTAVLJALI?

IVANKA, 89 let:

"Če primerjam stare ljudi, ki so živeli nekoč, s starimi ljudmi danes, živimo dobro! Včasih so bili ljudje na starost reveži, bolj betežni, predvsem pa odrinjeni iz družin. Marsikateri star človek je zapuščen umrl v hlevu. Danes smo stari ljudje materialno preskrbljeni. Vsak je na nek način deležen pomoči. Smo pa žal veliko bolj osamljeni kot so bili nekoč.

Sama sem se od nekdaj bala starosti, ker je v mojem razmišljanju to pomenilo konec življenja. Danes, pri skoraj devetdesetih letih življenja, čutim v sebi mir in ko se oziram nazaj si rečem: Ivana, veliko si naredila in še več dala ...Morda bi lahko še kaj storila kar nisem, ne vem o tem bo sodil Bog..."

ROZI, 96 let:

"Mislim da bo vedno tako kot je bilo pri tridesetih letih. Velikokrat sem žalostna, v meni je nekaj umrlo."

JOŽE, 65 let:

"Nikoli nisem razmišljal o starosti, dokler nisem zbolel in postal to kar sem.... To je starost. Zgodila se je iznenada."

MANUELA, 18 let:

"Mladi drugače gledamo na življenje. Menim da bi morali tudi stari ljudje izkoristiti čas, ki jim je dan za druženje in nova doživetja."

SARA, 20 let:

"V naših letih je težko razmišljati o starosti. Imam sicer osebno izkušnjo, ki je povezana z mojimi starimi starši. Do starih ljudi moramo

biti pozorni, ker oni to enostavno potrebujejo. Moj ded je imel pogosto občutek osamljenosti, čeprav je živel v naši družini in je bil deležen stalne pozornosti.

Človek mora ohraniti upanje, ne glede na to kaj se z njim dogaja in v kakšnem stanju je!"

1. KDAJ STE ZAČUTILI DA NISTE VEČ MLADI?

IVANKA:

"Pri sedemdesetih letih. Takrat sem občutila da nimam v sebi več tiste moči kot nekoč. Spremembe zunanega videza telesa me niso nikoli motile. To da se na obrazu pojavljajo gube, da so lasje sivi, da ni telo več tako pokončno me ne vznemirja. Strah me je le bolezni in trpljenja s katerima se kar prevečkrat družim."

ROZI:

"Že po petdesetem letu starosti sem začutila, da nisem več mlada. Stara sem se počutila, ko mi je pred nekaj leti umrl brat. Moje življenje je bilo in ostaja razdajanje za druge ljudi."

JOŽE:

"Ko sem zbolel. Počutim se prevaranega."

2. ALI POVEZUJETE STAROST Z BOLEZNIJO IN TRPLJENJEM?

IVANKA:

"Kakor kdaj. Če si v starosti zdrav, je to lahko najlepši čas življenja, neke vrste oddih. V teh letih smo razbremenjeni skrbi za lastno družino. Mene je strah samo trpljenja... Še

vedno sem povezana s svojo družino. Skrbijo me vnuki, vendar sedaj na drugačen način, bolj v mislih."

ROZI:

"Da, Boga vsak dan znova prosim, da bi mi bilo prizaneseno z boleznijo in trpljenjem."

JOŽE:

"Iz svoje izkušnje lahko rečem, da je starost bolezen in veliko trpljenje."

SARA:

"Za nekatere ljudi je starost res težka. Menim, da je zelo odvisno od tega v kakšnem zdravstvenem stanju je človek."

MANUELA:

"Odvisno kakšen je človek, kako je v življenju sploh živel."

3. ALI ČUTITE DA STE SVOJIM BLIŽNJIM IN DRUŽBI ŠE POTREBNI?

IVANKA:

"Z delom ne, drugače pa..."

ROZI:

"Mislim, da sem v materialnem smislu za svoje ljudi še vedno koristna. Vedno sem živela skromno, da sem lahko drugim poklanjala..."

JOŽE:

"Kaj lahko svojim in družbi še lahko dam?"

SARA:

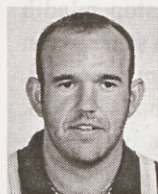
"Vsekakor, saj imajo stari ljudje veliko neprecenljivih življenjskih izkušenj. Nas mlade povezujejo s preteklostjo, ali ni to veliki dar, ki ga dobiš že s tem, da si pripravljen staremu človeku prisluhniti."

Mira Lenarčič

TV Galeja
oddaja na novem kanalu
na kabelskem omrežju.
Namesto na drugem
kanalu (2) oddajamo na
devetem kanalu (9).

Želimo ugoden sprejem!
TV Galeja

IZ POSLANSKIH KLOPI ...

Predlog zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji ali tako imenovan zakon o izbrisanih nima le dolgega imena, pač pa tudi dolgo zgodovino. Težko pa je pomisliti in se ne vprašati, kako je lahko do takšne situacije sploh prišlo, torej prestavitve prebivalcev Slovenije iz evidence v drugo evidenco; dandanes neokusno imenovano izbris. V SMS smo že pošteno naveličani urejanja stvari za nazaj in popravljanja tujih napak iz nekega precej oddaljenega obdobja. Tu bi rad opozoril kaj razumem kot napako. Bilo je napačno ravnanje tistih, ki so pisali in sprejemali predpise v tistem času. Hkrati je bilo najmanj kar lahko rečemo, vprašljivo ravnanje tistih, ki se niso pobrigali za svoj status. Dejstvo je, da govorimo o nekem obdobju, ki za mlado državo Slovenijo ni bilo lahko. Tedanji slovenski zakonodajalci so mogoče preveč računali na sodelovanje in kooperativnost dela populacije. Del le te pa se je žal odločila za preračunljivost, ne za državljansko pripadnost. Krivda za zaplet je tako na obojih. Kakorkoli, tudi preračunljivost brani pravo kot legitimno opcijo in tako ugotavlja tudi Ustavno sodišče. Biti preračunljiv in ne slovenski državljan je človekova pravica in zato jo moramo spoštovati, nam pravi ustavno sodišče. Pa če nam je osebno všeč ali ne, pa če se nam zdi še tako sporno. Nekje je osnovna meja za tisto, kar iz vidika človekovih pravic ne more in ne sme biti sporno. Znotraj te meje ni prostora za različne politične opcije, različna mišljenja. Materijo, ki jo sedaj ureja ta najnovejši predlog zakona, o sicer že večkrat obravnavani vsebini, je ustavno sodišče umestilo znotraj te meje in naša dolžnost je, da to upoštevamo. Ugotovimo lahko, da predlog zakona sledi osnovnemu cilju. Torej določa upravičence do izdaje dovoljenja za stalno bivanje za tujce tudi za nazaj. Določa kriterije za dokazovanje dejanskega življenja v Republiki Sloveniji, predvsem pa omogoča individualno obravnavo posameznikov. Slednje se nam zdi še posebej pomembno. Pomembno, oziroma kar postaja kar preveč pomembno, pa je vprašanje finančnih posledic, ki jih prinaša zakon. Poleg sredstev, potrebnih za tehnično izvedbo zakona, predlagatelj napoveduje možnost finančnih posledic v primeru vlaganja odškodnin, ob pripombi, da je nemogoče oceniti njihov obseg. Vprašanje odškodnine tudi vse bolj vznemirja javnost. Čeprav to ni vsebina tega zakona, pa bo ta zakon zahtevek za odškodnino omogočil. Tej temi velja zares posvetiti veliko pozornosti v prihodnje. Namreč, višina odškodnine je postala že vsesplošno obravnavana tema, tako v medijih, javnosti in tudi v Državnem

zboru so se že začele razprave. S strani oseb, ki so po predlogu zakona upravičenci, smo lahko celo že slišali ponudbe o nekakšni poravnavi. Mnogo prezigodnja, mnogo prerana in zelo vprašljiva pobuda. Da pride do odškodnine, je potrebno ugotoviti oškodovanje in ga oceniti v denarju. Človek dobiva vtis, da si bodo nekateri med izbrisanimi državljani status uredili samo zato, da bodo lahko zahtevali odškodnine. Pri urejanju statusa tako imenovanim izbrisanim ne smemo pozabiti še na eno stvar: okoli 150.000 danes slovenskih državljanov si je status Slovenca v začetku 90-ih let brez problema uredilo. Te lahko mirno ocenimo kot lojalne slovenske državljane, ki spoštujejo slovensko državo in njeno zakonodajo. Okoli

študentske prehrane, ki je v tem mandatu Državnega zbora dobila svojo zakonsko podlago na podlagi predloga zakona katerega smo pripravili v SMS, ter s tem dolgoročno ureditev, ki pomeni stabilno izvajanje subvencionirane študentske prehrane. Prepričani smo, da je potrebno za dijake v današnjem času fleksibilnega delovnega časa njihovih staršev, pri množici šolskih obveznosti in nenazadnje tudi pri mnogih obšolskih dejavnostih, ki se razpotegnejo čez cel dan, v korist dijakov in njihovih staršev in celotne družbe ustrezno poskrbeti tudi za to populacijo. V Stranki mladih Slovenije že nekaj časa aktivno pripravljamo rešitve, ki so nujno potrebne za ureditev prehrane učencev in dijakov. Ocenjujemo, da je obstoječa ureditev

20.000 danes izbrisanih si tega ni moglo ali ni želelo urediti. Med temi - tudi med njihovimi zastavonošami bi prav gotovo našli dosti špekulantov, ki jim mlada država Slovenija ni bila ravno pri srcu. Status Slovenca jim ni bil zadosti zanimiv, danes, ko pa status Slovenca postaja obenem tudi status Evropejca je le ta veliko bolj privlačen, da ne govorimo še o mastnih odšodninah, ki si jih obetajo. Prav zato je selektiven in restriktiven pristop k zakonu ne le zaželen, pač pa nujen! Poslanci SMS želimo živeti v pravni državi, spoštovanje zakonov in odločitev ustavnega sodišča pa je osnovno načelo pravne države. Nekateri med temi s katerimi se v zakonu o izbrisanih ukvarjamo v preteklosti žal tega niso spoštovali, celo nasprotno - na zakonodajo mlade slovenske države so se enostavno poživžgali!

V Stranki mladih Slovenije se več kot zavedamo problematike stanja na področju prehrane šolajočih; tako dijakov, kot tudi učencev in študentov. Prav zato smo v preteklosti namenili posebno pozornost ureditvi

dijaške prehrane nepraktična in v praksi ne dosega zastavljenih ciljev, kar potrjujejo tudi razne analize zdravstvenega stanja dijaške populacije, ki kažejo katastrofalno stanje. Veseli nas, da tudi v drugih strankah razmišljajo o tej problematiki, upamo le, da ne samo kot predvolilna poteza, pač pa da je motiv za to celostna ureditev problematike. Prav tako se v SMS zavedamo da je izobraževanje nacionalna prioriteta in javno dobro, ki se mora razvijati v interesu razvoja slovenskega naroda in njegove nacionalne in kulturne identitete, v interesu doseganja široke blaginje vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije in je predpostavka za ustvarjanje družbe, v kateri bo imel vsak posameznik možnost s svojim znanjem, delom in izkušnjami v polni meri uresničevati svoje ustvarjalne potenciale. Kot enega od ukrepov za doseganje tega cilja vidimo v Stranki mladih Slovenije tudi ureditev prehrane dijakov. Upamo lahko le, da bo ta problematika v bodoče v Državnem zboru deležna več razumevanja kot ga je bila tokrat.

Igor Štemberger

POSLANSKA PISARNA

Poslanska pisarna na sedežu občine Ilirska Bistrica je odprta vsak 1.ponedeljek v mesecu Igor Štemberger (SMS) in vsak 3.ponedeljek v mesecu Vojko Čeligoj (DeSUS), med 15. in 17. uro. V kolikor je poslanec zadržan je poslanska pisarna odprta naslednji ponedeljek.

Oba poslanca imata poslansko pisarno tudi v Postojni v prostorih Krajevne skupnosti Postojna na Jamski cesti, vsak 1. ponedeljek v mesecu, med 17. in 19. uro, poslanec dr. Aleksander Merlo (LDS) pa isti dan v nadaljevanju.

Novosti iz naše knjižnice

KNJIŽNE NOVOSTI

1. Guinness world records 2004 = Knjiga rekordov. Tržič: Učila, 2003
2. KOBEJA, Boris. Napotki za pisanje seminarske in diplomske naloge. Koper: Visoka šola za management, 2002.
3. STIEKEL, Bettina (ur.). Otroci sprašujejo, nobelovci odgovarjajo. Radovljica: Didakta, 2003.
4. Velika knjiga vprašanj in odgovorov. Tržič: Učila International, 2003
5. THOMPSON, Gerry. Atlas duhovnih izročil. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003.
6. ARENDT, Hannah. Izvori totalitarizma, (Knjižna zbirka Claritas, št. 28). Ljubljana: Študentska založba, 2003.
7. MAŽGON, Stane (ur.). Barčica : slovenske ljudske pesmi za otroke. Ljubljana: Erimas, 2003.
8. BRUZZONE, Catherine. Božična delavnica : [z adventnim koledarjem : tisoč in ena zamisel, kako si polepšati božične praznike]. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003.
9. GIRARDET, Sylvie. Utišajmo nasilje!. Radovljica: Didakta, 2003.
10. POTOČNIK, Vekoslav. Trženje v trgovini. 1. natis. Ljubljana: GV založba, 2001.
11. BELTRAM, Vlasta (ur.). Prispevki literarnega natečaja učencev osnovnih in srednjih šol na temo partizanskega šolstva : priloga zbornika Čas, ki živi. Koper: Skupnost partizanskih učiteljev Primorske, 2003.
12. BELTRAM, Vlasta (ur.). Čas, ki živi : zbornik referatov s strokovnega posvetovanja ob 60-letnici začetkov partizanskega šolstva na Primorskem, Ajdovščina, 27. september 2003.
13. TAVČAR, Mitja I.. Strategija trženja : [učbenik]. 2., predelana izd. V Kopru: Visoka šola za management, 2002.
14. BENTON, Michael. Najlepša knjiga o dinosavrih. Tržič: Učila International, 2003.
15. VEENVLIET, Paul, KUS VEENVLIET, Jana. Dvoživke Slovenije : priročnik za določanje. Grahovo: Symbiosis - Zavod za naravovarstveno raziskovanje in izobraževanje, 2003.
16. BAJT, Nežka, GOLC-TEGER, Slavica. Izdelava jogurta, skute in sira, (Kmetijska strokovna knjižnica). Ljubljana: Kmečki glas, 2002
17. Dorland's illustrated medical dictionary. 30th ed. Philadelphia: Saunders, cop. 2003.
18. FOGLE, Bruce. Kaj se dogaja z mojim psom? : [ilustrirani priročnik o pravilni negi in prvi pomoči]. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003.
19. FOGLE, Bruce. Kaj se dogaja z mojo mačko? : [ilustrirani priročnik o pravilni negi in prvi pomoči]. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003.
20. FRITZ, Roger. Pot do uspeha : kako pridobiti in ohraniti gibalno uspeha. Ljubljana: Tuma, 2003.
21. GRAIMES, Nicola. Vegetarijanska prehrana za otroke. Tržič: Učila International, 2003.
22. HANSEN-CATTA, Paul-Henry (ur.). Lov : velika splošna enciklopedija. Tržič: Učila International, 2003.
23. CHIA, Mantak. Orgazem brez meja za pare : skrivnosti spolnosti, ki bi jih moral poznati vsak par. Tržič: Učila International, 2003.
24. VAN SCHOYCK, Stephen R.. Dieta z izgorevanjem : celostni miselno-telesni pristop k uravnavanju telesne teže. 1. izd. Ljubljana: Alpha center, 2003.
25. WILCOCK, Fiona. Zdrava prehrana v času nosečnosti : recepti, jedilniki in nasveti o prehrani za mamice pred in po rojstvu otroka. Tržič: Učila International, 2003.
26. Zdrava hrana - lepa postava : 360 receptov za dobro počutje : kuharski recepti za vsak mesec, lahko, okusno, raznovrstno, bogato z vitamini, z malo maščobami. 1. izd. Ljubljana: Prešernova družba, 2003
27. GALLOWAY, Jeff. Od jogginga do maratona. Ljubljana: Grahovac & Co., 2003.
28. Great museums of Europe : the dream of the Universal Museum. 1st ed. Milan: Skira, 2002.
29. GROŠELJ, Viki. Na smučeh od 0 do 8000 metrov. Ljubljana: Prešernova družba, 2003.
30. Oblikovanje iz papirja : navodila za raznovrstne izdelke iz papirja. Tržič: Učila International, 2003.
31. POŽGAJ-HADŽI, Vesna. Hrvaščina in slovenščina v stiku = Hrvatski i slovenski u kontaktu, (Razprave Filozofske fakultete). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 2002.
32. APPLGATE, Katherine. V središču čarovnij, (Zbirka Vesssvet, 3). Ljubljana: Grlica, 2003.
33. BOURGUIGNON, Laurence. Maks in rumeni traktor. Radovljica: Didakta, 2003.
34. CLARK, Mary Higgins. V ulici, kjer živiš, (Zbirka Oddih). Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003.
35. COLFER, Eoin. Seznam želja. Dob pri Domžalah: Miš, 2003.
36. DAVIS, Jill. Poker za punce, (Modri Meander). Izola: Meander, 2003.
37. EXLEY, Helen (ur.). Draguljčki o ljubezni. 1. natis. Ljubljana: Prešernova družba, 2003.
38. FRITZ-KUNC, Marinka. Modri pulover : roman. Grosuplje: Partner graf, 2003.

Od ponedeljka do petka: 6.00 Dobro jutro - 6.10 Poročilo AMZS - 6.15 Temperature po Sloveniji - 6.30, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00 Novice - 6.45 pregled tiska - 7.00 Horoskop - 7.15 Kaj pa luna? (Zgodilo se je) - 8.00 Poročilo OKC - 8.30 Napovednik - 8.40 Napoved kulturnih in drugih prireditev - 9.30 Regijski dogodki - 12.00 Novice BBS - 12.15 J & M - 15.00 Informativna oddaja RGL - 15.50 Popevka tedna - 16.35 Danes poslušamo

Ponedeljek: ob 9.30 Regijski dogodki - o športu v ponedeljek - 11.15 Naš župan - 13.30 Glasbene želje (Ilirska Bistrica) - 18.05 Gool - nogomet na radiu 94
Torek: ob 9.30 Regijski dogodki - 12.30 Uradi za delo - 13.30 Glasbene želje (Cerknica, Loška dolina, Bloke) - 18.05 Glasbeni tutti frutti - 19.05 Horizont
Sreda: ob 9.30 Regijski dogodki - 10.05 Nagrada nedeljskih čestitk - žrebanje - 10.10 Sredin SOS - 1.15 Nostalgija - 12.25 Ga ni čez dober nasvet - 13.30 Glasbene želje (Postojna, Pivka) - 14.40 Planinske novice - 18.05 Sredin rompopom, otr. odd. - 19.05 S tangom v srcu
Četrtek: ob 9.30 regijski dogodki - 11.15 Vaš komentar, prosim - 12.25 Naslednji prosim - 13.30 VIP - vaših izbranih pet - 14.00 Glasbene želje (za mlade) - 16.20 Izbor popevke tedna - 18.05 Glasba... glasbenim gostom - 19.05 Virgo od acta, mlad. odd.

Petek: ob 9.30 Regijski dogodki - 10.15 Med platnicami, naše knjižnice se oglašajo - 12.25 Mala radijska tržnica - 18.30 Škropot, oddaja KŠOPP - 21.00 Glasba po željah poslušalcev

Sobota: ob 7.00 Dobro jutro - 7.15 Kaj pa luna - 7.20 Poročilo AMZS - 7.30 Vreme in temperature po Sloveniji - 7.45 Zgodilo se je - 8.00 Poročilo OKC - 8.15 Napovednik - 9.00, 11.00, 15.00, 18.00 Novice - 9.10 Horoskop - 9.30 Sobotni utrip - 11.20 notranjsko kraški mozaik - 12.00 BBC novice - 12.15 J & M - 13.45 Glasbene želje - 14.15 Tema dneva - 15.50 Popevki tedna - 19.05 V soboto ob 7. uri - 20.05 BBC-jev top pop - 21.00 Glasba po željah poslušalcev

Nedelja: ob 7.00 Dobro jutro - 7.10 Poročilo AMZS - 7.15 Oglaševanje iz planinskih koč - 7.30 Poročilo OKC - 8.15 Napovednik - 8.35 Zgodilo se je - 8.45 Kaj pa luna - 9.30 Nedeljsko jutro - 10.15 J & M - 10.30 Prijatelji, ostanimo prijatelji - 12.30 Nedeljske čestitke - 15.50 Popevki tedna - 16.00 Nedeljsko popoldne - 18.00 Novice - 18.05 Lestvica 4 mix

KARATE MI JE ZLEZEL POD KOŽO

V nadaljevanju objavljamo intervju mlade avtorice, osnovnošolke Doris Brne, ki ga je naredila z mojstrom karateja Josipom Kovšco iz Postojne.

Intervjuje so delali vsi učenci 7. razredov OŠ A. Žnidaršiča, objavo v tiskanih medijih pa je učiteljica slovenskega jezika Nevenka Ujčič predlagala učencem, katerih intervju je bil odlično ocenjen. Intervju pred vami, pa je zagotovo tudi to bil.

KARATE MI JE ZLEZEL POD KOŽO

Josip Kovšca, doma iz Postojne, se s karatejem ukvarja že tri desetletja. V zgodnjih osemdesetih letih je aktivno sodeloval na tekmovanjih, zadnja leta pa svoje bogato znanje prenaša na mlade

karateiste. Pri 53-ih letih ima opravljen izpit za mojstrski naziv črni pas – 5.dan in sodi med peščico Slovencev s tako visokim nazivom.

1. Najprej vas prosim, da nam pojasnite, kaj je karate?

Karate je borišna veščina brez orožja. Nasprotnika si prizadevata izvesti udarec z nogo ali roko, hkrati pa se vsak poskuša ubraniti pred nasprotnikom z blokado ali umikom. Na tekmovanjih se karateisti pomerijo v katah in športnih borbah.

2. Kaj pomeni izraz kata?

Vsaka kata je sestavljena iz točno določenega zaporedja tehnik udarcev ali obrambe. Karateist na tatamiju izriše pravilno geometrijsko sliko in nato zaključi na mestu, kjer jo je začel.

3. Karate je torej borišni šport. Ali to pomeni, da je grob in je namenjen predvsem pretepačem?

Nikakor ne. Karate je borišna

veščina, ki nas uči biti telesno pripravljen na obrambo, pomaga nam izboljšati koncentracijo, uči nas zbranosti in predvsem samoobvladovanja.

4. Kdaj ste se prvič srečali s karatejem in kdo vas je učil prvih borišnih veščin?

Prvo znanje v karateju sem dobil pri japonskem mojstru Takohizi Takašiju pred približno tridesetimi leti. Vztrajno sem treniral in pasovi na mojem kimonu so bili vedno temnejši. Leta 1979 sem pred komisijo, ki ji je predsedoval Japonec Kaze (8.dan), opravil izpit za mojstrski naziv črni pas – 1.dan. Danes imam črni pas – 5. dan.

5. Sedaj ste uspešen trener. Ali ste bili tudi uspešen tekmovalac?

Najboljše tekmovalne rezultate sem dosegel med 1975. in 1985. letom. Takrat sem bil tudi član slovenske reprezentance. Moj največji uspeh je bila osvojitve naslova državnega prvaka v borbah v srednji kategoriji leta 1981. Aktivno sem tekmoval do leta 1990.

6. Kot trenerja vas cenijo doma in v tujini. Kako svoje znanje prenašate na mlajše karateiste?

Na prvem mestu je domači karate klub. Sem trener, ki se rad razdajam, ko vidim, da so moji učenci željni znanja. Iz moje »delavnice« je prišlo kar nekaj odličnih karateistov, ki danes že pomagajo pri treniranju najmlajših kategorij. Sodeloval sem tudi v tujini. Pred desetimi leti sem redno vodil seminarje na Madžarskem in v Italiji. Še danes me pogosto povabijo med člane klubov po Sloveniji, bodisi kot vodjo seminarja bodisi kot člana komisije pri opravljanju izpitov za višje pasove.

7. Ste poleg pokalov in medalj dobili še kakšno drugo priznanje?

Dobil sem že več priznanj Športne zveze Postojna, srebrno Bloudkovo značko in priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije za dolgoletno prostovoljno delo v športu. Največje priznanje pa so odlični rezultati mojih varovancev na tekmovanjih in njihovo veselje do karateja.

8. Ste kdaj pomislili, da bi se nehali ukvarjati s karatejem?

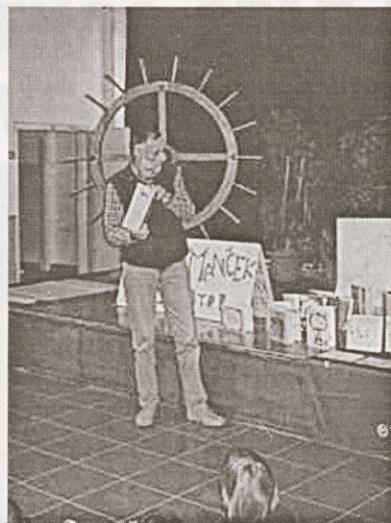
V tridesetih letih, še posebno ob kakšnem neuspehu, sem pomislil tudi na to, vendar pa so bile moje misli že naslednji dan drugačne in zopet usmerjene v karate. Veste, karate je način življenja. Karate ti zleze pod kožo. V vseh teh letih sem se veliko naučil in to želim dati mladim, ki tako kot jaz, živijo zanj.

Doris Brne,

7.d OŠ Antona Žnidaršiča

GOVORILNA URA Z ILUSTRATORJEM

V sredini oktobra so bili starši učencev osnovne šole Dragotina Ketteja od 1. do 4. razreda povabljeni na malo drugačno govorilno uro. Namesto da bi šli naravnost k svoji razredničarki, so se s svojimi otroci ustavili na modrem hodniku. Tam so pričakali ilustratorja otroških slikanic in avtorja stripa 'Hribci', gospoda Marjana Mančka.

Dogodek je omogočila Založba Mladinska knjiga, ki letos slavi 50-letnico otroške knjižne zbirke ČEBELICA. V letošnji zbirki je tudi slikanica s pesmicami za otroke, ki jih je napisala znana pesnica Lili Novy. Ilustriral jih je Marjan Manček. Otroške knjige si ne moremo zamisliti brez dobre ilustracije.

Učenci so skupaj s svojimi učiteljicami pesmarico 'predelali' tako,

da jih je spodbudila k ustvarjalnemu delu: naučili so se recitacij, likovno poustvarili njihove vsebine in jih razstavili na šolskem hodniku. Nekateri so ustvarili čisto svoje pesmice in nam jih predstavili. Tako

smo doživeli pravi nastop mladih ustvarjalcev. Ilustrator in starši so jim z zanimanjem sledili in jim zaploskali.

Po nastopu je gospod Manček odgovarjal na vprašanja učencev in številnim obiskovalcem zaupal, kako je začel s svojim ustvarjalnim delom, zakaj ilustrira otroške slikanice in kako. Za zaključek jim je na pano naslikal zajčka. V tišini so otroci občudovali vsako Mančkovo potezo.

Po tej predstavitvi so bili starši povabljeni na razstavo novih slikanic zbirke ČEBELICE z možnostjo nakupa po nižjih cenah.

Ker pa imamo v šolski knjižnici kar nekaj knjig tudi za starše, smo jih razstavili z željo, da se seznanijo z njimi. Knjige so po vsebini vzgojnega značaja. Lahko si jih izposodijo in si na strokoven način pomagajo pri vzgoji svojih otrok.

M. Primc, OŠDK

ČETRTOŠOLCI - AKTIVNI NA KULTURNEM PODROČJU

Spomin na Makso

Na naši šoli že nekaj let četrtošolci skrbimo za grob pesnice Makse Samse.

Obiščemo ga ob obletnici njenega rojstva in smrti.

Letos smo se tam zbrali skupaj z go. Darinko Žbogar. Z Makso sta bili dolgoletni prijateljici. Povedala nam je marsikaj zanimivega o njenih obiskih mestne knjižnice, o nestrpnosti v trgovinah, o čudni opravi umetnice...

Prebrali smo tudi nekaj njenih pesmi, čeprav njihovega pomena še ne razumemo.

Mala galerija

Prostora za razstavo naših likovnih del je vedno premalo. Zato nam je prišlo na misel, da bi temnemu kotu pod stopniščem dodali vedrino. Naša šola je stara, kar izkazuje njene luknjaste stene, ki kličejo po prenovi.

Ker nismo od betona,

smo pa od kartona smo na stene postavili panoje. Uradna otvoritev je bila med glavnim odmorom s slavnostnim govorom knjižničarke in prerezom traku naših

športnih učiteljic.

Kdor je zamudil otvoritev je vabljen na ogled – kar tako.

Četrtošolci OŠ DK

NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

OBRNITE ŽIVLJENJE SEBI V PRID

- naložbeno življenjsko zavarovanje je novost na slovenskem zavarovalniškem trgu
- združuje življenjsko zavarovanje in varčevanje v investicijskih skladih

- poleg varnosti vam ponuja donosno naložbo
- zavarovalnica v imenu zavarovalca kupuje enote investicijskih skladov
- vaš denar obračajo strokovnjaki

- s prevzemom naložbenega tveganja lahko pričakujete višje donose kot pri klasičnem življenjskem zavarovanju
- z naložbenim življenjskim zavarovanjem vaš denar ves čas dela za vas

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.o.o.

www.zav-triglav.si

Dom na Vidmu
Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-41-344

ODPRTO:
od ponedeljka do sobote od 10.00 do 21.00

VIDEO TOP 10

1. JOHNNY ENGLISH - komedija
2. SONČEVE SOLZE - akcija
3. DRŽAVNA VARNOST - komedija
4. DAREDEVIL - znanstvena fantastika
5. VALOVI SMRTI - mladinski
6. BES POD KONTROLO - komedija
7. PREKRŠENA PRAVILA - drama
8. FRIDA - resnični dogodki
9. POLNOČNI OBRAČUN - komedija
10. MAFIJSKI BLUES - komedija

TRETJA PODELITEV MOJSTRSKIH DIPLOM

O b r t n a - cehovska pravila so nastala že v XII. stoletju, z namenom zaščite posameznih cehov (čevljarskega, krojaškega, mizarskega,...). Pravila so bila zapisana v cehovskem registru ali cehovskem pismu. Vsebovala so tri osnovne zahteve: strogo dokazilo o usposobljenosti, varovanje interesov porabe in prisilno zavarovanje obrtnega mojstra proti konkurenci. Načelo strogega dokazila o usposobljenosti napotuje na prve mojstrske izpite, saj je morala oseba, ki je želela postati član ceha ter s tem pridobiti pravico do opravljanja obrtne dejavnosti pred posebno cehovsko komisijo.

Toga cehovska pravila so bila najprej odpravljena v Franciji (z revolucijo leta 1789). S posebno odredbo leta 1810 so bila ukinjena tudi na slovenskem ozemlju, ki je bila takrat

»Organizacija, ki je bila sposobna izpeljati ta projekt, je s ponovno vzpostavitev mojstrskih izpitov uresničila želje in zahteve obrtnikov in uporabnikov obrtnih izdelkov in storitev«, je ob tej priložnosti dejal predsednik Obrtne zbornice Slovenije g. Miroslav Klun (z desne: Slavko Perkan, Miroslav Klun, Vilko Udovič).

opravljanem mojstrskih izpitov pridobi srednja strokovna izobrazba, kar omogoča nadaljevanje šolanja na višjih in visokih strokovnih šolah.

Letošnja tretja podelitev mojstrskih diplom je bila doslej največja. V veliki, Gallusovi dvorani Cankarjevega doma so podelili mojstrske diplome 326 obrtnim mojstrom. Slovesne podelitve

letošnjega 28. oktobra so se poleg slavlencev - novih mojstrov v obrti, udeležili tudi člani vodstva Obrtne zbornice Slovenije, predstavniki območnih zbornic, države in minister za šolstvo, znanost in šport dr. Slavko Gaber.

Največ diplom (58) je bilo podeljenih avtomehaničarjem, najmanj (1) biromehaničarjem in pečarjem. Za mojstrski naziv izdelovalca krznenih oblačil, toplotne obdelave kovin, črkoslikarja, sodarja, stavbenega steklarja, strojarja usnja in krzna, fotografa in polagalca keramičnih

oblog, pa ni bilo zanimanja.

Veliki družini 834 novih mojstrov, sta se pridružila dva nova mojstra iz naše občine: Slavko Perkan, mojster strojne mehanike in Vilko Udovič, zidarski mojster.

Ob tej priložnosti je dr. Slavko Gaber poudaril, da nove mojstrice in mojstri dokazujejo, da je poklicno izobraževanje za mlade ena izmed atraktivnih poti izobraževanja. Poklicna šola in izkušnje ter mojstrski izpiti pa pot, ki omogoča lepo kariero in nadaljevanje izobraževanja v višjih strokovnih šolah. Hkrati je apeliral na vse novopečene mojstre, da tudi sami postanejo del izobraževalnega sistema in pridobljeno znanje prenašajo na vajence v dualnem sistemu izobraževanja.

Alenka Penko

Mojstrska diploma ima tri izredno pomembne mednarodne funkcije: poslovodno, strokovno in pedagoško. Te bodo ob vstopu v EU zelo pomembne, saj bo diploma splošno priznana (v vseh državah EU).

pod francosko oblastjo. Liberalizem na področju obrtne zakonodaje je trajal do leta 1883, ko je takratna Avstroogrška monarhija sprejela »obrti zakon«. Tudi Kraljevina Jugoslavija je leta 1931 uredila področje obrti s posebnim zakonom, v katerem je postavila zahtevo po mojstrskih izpiti. Zakon se je v omejenem obsegu uporabljal vse tja do leta 1963, ko so bili izpiti ukinjeni. Z reformo šolskega sistema in sprejemom Zakona o strokovnem in poklicnem izobraževanju so mojstrski izpiti ponovno uvrščeni v šolski sistem, na osnovi česar se z

OBVESTILO

CZNI CIVILNO ZDRUŽENJE
ZA NADZOR INSTITUCIJ

CZNI, v nadaljevanju Civilno združenje za nadzor nad institucijami je pravna oseba zasebnega prava, vpisana v register društev, ki pomaga članom pri odkrivanju nepravilnosti v slovenskih institucijah (vse vrste sodišč, državna administracija...) katerih posamezniki delujejo z nekontrolirano močjo neobjektivnih ocen na posledice navadnega državljana.

CZNI poziva vse, ki so bili oškodovani pri izreku sodbe zaradi pristranskosti, nestrokovnosti ali svojeglavosti sodnika, katere ni dokazno podprl.

Informacije na: Franetič 05/788 00 33 in Kreslin 02/681 26 31

POHIŠTVENI SEJEM JE ZA NAMI

Nesporno je, da je sejemska kriza po vsem svetu zdesetkala število sejemskih obiskovalcev, pa tudi razstavljalcev. Lep primer za to je MOS, kjer se je število obiskovalcev, v primerjavi z boljšimi časi, kar razpolovilo. In to je pravzaprav tudi eden izmed glavnih vzrokov, da že nekaj časa ne pripravljamo skupinskih nastopov.

Pred kratkim se je iztekel pohištveni sejem, na katerem se je samostojno predstavil Mizar Janez Rojc z Dolnjega Zemona. Povsem na nov način je predstavil vgradne omare, ki zaradi posebnega načina izdelave omogočajo sto odstotni izkoristek prostora.

Ne gre za tipski izdelek, saj je višina, globina in dolžina izdelana po meri in željah kupcev, prav tako tudi praktični dodatki. Običajno se omare izdeluje brez hrbitišča, kar izdelek poceni. Pestra barvna paleta in nešteti izdelavni materiali pa omogočajo, da

Vsestransko uporabne vgradne omare.

je omara primerna za vse stanovanjske dele.

In kako je bilo na sejmu?

Ugotovitve so podobne uvodoma zapisanim, kljub temu so bili z zanimanjem obiskovalcev zadovoljni.

Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
tel.: +386(0)5/71-10-244

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 05/71-10-242

NOVO MOBITELOVO POSREDNIŠKO MESTO!!!

KOPIČA

debitel

Rozmanova 2
6250 Ilirska Bistrica
TEL.: 05/71 00 333

- **MOBITEL**
- **Sklepanje/podaljšanje naročniških razmerij**
- **Nakup GSM aparatov**
- **Velika izbira rezervnih delov (baterije, ohišja)**
- **Velika izbira dodatne opreme (polnilci, torbice)**

TRENTNE AKCIJE:

- **študentski paket »OBVEZNI IZBIRNI«**
(Panasonic G50, Nokia 3100)
- **penzion paket »CVETJE V JESENI«**
(Nokia 3510i)
- **akcija »NAJLJUBŠE REČI«**
(Panasonic G50, Nokia 3100, Siemens M55, Sony Ericsson T610, Nokia n-Gage)
- **MOBIPAKET MOBITUKALICA**
(Philips Fisio 822 + zanimivo darilo) **UGODNO!**
- **MOBIKRALJIČEK**
(Sagem Mx X-2 z barvnim zaslonom)

PONUDBA APARATOV V NOVI AKCIJI "PRIČAKOVANJA":

Sony Ericsson T230	4.800,00 SIT
Philips 530	8.800,00 SIT
Motorola E365	19.800,00 SIT
Nokia 3200	22.800,00 SIT
Sony Ericsson Z600	42.800,00 SIT
Samsung SGH-E700	68.000,00 SIT
Nokia 6600	78.000,00 SIT
Panasonic X70 +DVD-predvajalnik ...	98.000,00 SIT

- pogoji: sklenitev ali podaljšanje naročniškega razmerja za 24 mesecev
- cene vključujejo DDV

PANASONIC
G50
9.800,00 SIT

SERVIS GSM APARATOV

* V primeru okvare aparata (v garanciji ali izven) posredujemo pri popravilu.
* Stranka ima tudi možnost nadomestnega telefona.

PONEDELJEK - PETEK
8⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 18⁰⁰
SOBOTA
8⁰⁰ - 12⁰⁰

JUHICA IZZA ODRA

Začelo se je pravzaprav s telefonskim klicem pred nekaj meseci. "Pozdravljeni, tukaj gledališče Mojteater, pri telefonskem aparatu Roman Končar, prosim na telefon ... In stvari so stekle kot pač tečejo, ko so na pultu vroče žemlje. Vstopnice so šle za med že v predprodaji; mnogi so se zanje obrisali pod nosom. Kar jim seveda ne privoščimo.

Jasno; na delu so profesionalci, ki opravljajo posel kot vsi drugi, niso pa akviziterji, vodovodarji, statistiki, zavarovalni agenti in njim podobni "poslovodneži", temveč prodajalci 90 minutne zabave. Komedije za vse letne čase. Pravzaprav instant komedije,

"bivša" Kristina, ki zna s troti Saškovega kova. To je zgodba, ki se pravzaprav sploh ne zaključuje, temveč v nas vzbuja slo po nadaljevanju. Verjetno ne povsem naključno, saj je narejena v stilu žajfastih južnoameriških telenovel, le da je bolj "naša". Akcija na gledaliških deskah gre v živo, zato povzroči pri gledalcih večje razburjenje in učinek; v sebi potihoma navijamo za igralca s katerim se mogoče povsem naključno poistovetimo. Rezultat tega je smeh, navijanje, copotanje z nogami...

Kaj pa igra? Odlična igralska zasedba zagotavlja že v startu več kot pol uspeha. Roman in Maja vesta vse. Tudi iz lastne izkušnje. Temperamentna Nina Ivanič je

sestavljene iz podobnih sestavin kot podravkina Fini - Mini - Krem juha od rajčica z gledališkega lista. Avtor pokojni Milan Grgič in prevajalec teksta Končar sta z Juhico opravila odlični posel. Igralci so se pripeljali na predstavo z avtom sponzorja, podpornikov predstave pa mrgoli tudi na zadnji strani gledališkega lista. Zakaj zavruga? Kaj posebnega je lahko družinski brodolom in preprič, ki so jih polne časopisne kronike in jih doživljamo na lastni koži iz dneva v dan? Ravno zato, ker ni nič posebnega, je specialiteta posebne vrste. Dotakne se nas, ker je Juhica moja, tvoja, vaša in njihova zgodba. Če bi naredili še korak naprej, bi se lahko šli le še real TV. Če je vaše zakonsko življenje jarem, vam Saško, Vesna in Kristina postrežejo z modernim instantom; izživijo naše skrite želje, ne da bi se to poznalo na našem duševnem in premoženjskem stanju. Saško si izbere mlado ženo, ki nima pojma o zakonskem življenju, le nekaj malega o seksu in že prva resnejša življenjska preizkušnja ju spravlja s tira. Na koncu se najsilajše smeje

za povrh; začimba. Ki skrbi za silovite dramatične zasuke; s tleski in zasuki glave vnaša na oder erotičen naboj, kar naj presoja predvsem moški del publike. Tovrstne, povsem primerljive dogodivščine se dogajajo vsem nam, vendar v veliko bolj tragikomični izvedbi; vloge bivših žen pa lahko z veseljem opravljajo tudi vsevedne tašče.

Če se ne motimo je bila tokratna predstava že 89 ponovitev; torej gre za pravo uspešnico z odlično igralsko zasedbo. Kaj, tolarji? Ne ni res. Mojteater ne mlati tolarjev kot za šalo, ampak zares, pošteno, z igralsko akcijo od začetka do konca in nas ne spusti s krempljev dokler ne pade zastor. Končar pripomne: "Zavesa, ki potuje na gumbe, kar je redkost v slovenskih podeželskih gledališčih. In za katero smo z veseljem igrali naprej."

In še kako prav ima, ko pravi: "Z Juhico dobivajo vsi: organizatorji, Mojteater in gledalci.

Roman Gustinčič

SAPRAMIŠKA NAVDUŠILA

Društvo Studenc iz Gornjega Zemona je v nedeljo, 16. novembra organiziralo predstavo za otroke. V dvorani Doma na Vidmu so gostili svetovno znano Lutkovno gledališče Ljubljana s predstavo Sapramiška.

Vstopnice so bile že nekaj dni pred predstavo razprodane, dvorana pa nabito polna. Tako so starši še pred prazničnimi dnevi svojim malčkom izpolnili veselje, zabavo in pričakovanje.

SVET VČERAJ IN JUTRI

*Od mnogih rodov
ni več niti sledi,
a po istih stopinjah
zdaj stopamo mi*

*Tudi nam zdaj živčim
določen je čas,
pozaba pripravlja
se tudi za nas.*

*Od pokopanih spominov
nikjer ni sledi
čas čase zabriše,
kot Da niso bili.*

V idiličnem kotičku ob reki Reki, ki je nekoliko odmaknjen od vasi Dolnji Zemon, se je 19. septembra 1927 rodil Stojan Vid Jaksetič.

Svoja otroška leta je preživel pod isto streho kot njegova teta, pesnica Maksa Samsa. Osnovno šolo je obiskoval v Vrbovem, gimnazijo v Postojni v času, ko je Primorska po prvi svetovni vojni pripadla Italiji. Že kot šestnajstletnik se je pridružil partizanom v Gubčevi brigadi. V spopadu s sovražnikom je bil 23. junija 1944 hudo ranjen. Z letalom so ga prepeljali na zdravljenje v angleško bazo v južno Italijo. Januarja 1945 se je z ladjo Ljubljana vrnil v Split. Pridružil se je partizanskemu pevskeemu zboru Srečko Kosovel in z njim gostoval po različnih krajih Slovenije vse do njegove ukinitve.

Po vojni je nekaj let kmetoval na domačiji, leta 1949 se je zaposlil najprej na Gozdni upravi Pivka, nato

Razmišljanja

NI VSE ZLATO KAR SE SVETI

Ni dolgo tega, ko sem avto peljala na pranje v avtopralnico. Takoj sem bila na vrsti, a vseeno sem morala počakati, da ga dobro in temeljito operejo, kot to znajo v avtopralnici Koren. Čakalnica, ki je namenjena strankam je bila prazna. Na mizi so bili raztreseni časopisi in revije. Prevladoval je rumeni tisk. Načeloma ga ne berem. Pobrskala sem po časopisu in revijah, da vidim o čem pišejo. Mojo pozornost je vzbudila slika mladenke, ki je bila videti kot, da je prišla iz taborišča smrti. Pretresena sem prebrala, da se je mlado dekle izstradalo do smrti. Kam smo zatavali, da nam mladi ljudje umirajo na tak način? Odgovor ni enostaven. Zdravljenje pa še manj.

Le kdo za vraga nam diktira in zapoveduje kakšno naj bo naše telo? Ali sploh razumemo in vemo kakšno je popolno telo? Hlepenje po popolnem in vitkem telesu nas peha v norost. Mar se je Stvarnik zmotil in nam dal nepopolno telo? Dvomim. Naša telesa so sama po sebi popolna in lepa. Dobro nam služijo, če dobro skrbimo zanje. Po zapovedih mode, kozmetike in ostalih sodobnih pripomočkih, ga maltretiramo, posiljujemo in uničujemo. Arsenal uničujočih substanc je brezmejen. Mimogrede, mogoče pa se bomo vsaj malo zamislili sedaj, ko zdravstvo dela hajko okoli cen zdravlil, da mogoče pa le ne potrebujemo toliko zdravlil.

Ko sem nameravala stvar boljše spoznati in razumeti, so knjige kar same našle pot do mene. Vroče

STOJAN VID JAKSETIČ

še na Gozdni manipulaciji Mašun. Leta 1953 se je odločil za žagarsko obrt in kot obrtnik posloval do leta 1960. Življenjske razmere, kot tudi njegov notranji nemir, so zahtevali spremembo – nove širine. Podal se je na obalo in se za krajši čas zaposlil v Luki Koper. Vse do upokojitve pa je bil zaposlen v trgovskem podjetju Istrabenz Koper.

In kako nam odkriva Stojan Vid Jaksetič svojo osebnost? Odgovor je preprost – skozi svoje pesmi, iz katerih naravnost kipi mogočna sila, ki vsa njegova dojemanja in občutenja spreminja v preprosto, vsakomur razumljivo opisovanje dogodkov, čustvenega odnosa do narave in seveda vse do občutljivih in skritih globlin intimne – ljubezni.

Njegove pesmi so izšle v knjigah

DVA BREGOVA

*Iz dveh bregov
slišimo glasove ljudi,
a samo z glasom
se mostov ne gradi.*

*Če z brega na breg
se le klicati sme,
glas je premalo –
klic ne stisne roke.*

*Most čez to strugo
se že dolgo gradi.
Do kdaj svet bo čakal,
saj še temeljev ni!*

*V pozdrav na drugi breg
ne bo segla še roka,
saj struga, ki jo loči,
je vsak dan bolj široka.*

Moj mesec je maj (1999), Pelinov cvet (2000), Korenine življenja (2001), Igrače smo časa (2002) in prijatelji poezije pristrčno pozdravljamo v tej jeseni rojstvo njegove pete knjige z naslovom Dva bregova. Zbirko pesmi sestavljajo trije cikli z naslovi Presoja čustev, Pogled na življenje in utrinki resnice, v katerem so zbrane vsebine iz že objavljenih prispevkov in nove, ki ustrezajo naslovu.

Avtorjeva poezija je preprosta, razumljiva, globoko občutena – razodeva nam velike skrivnosti in razsežnosti življenja in ne nazadnje tudi naše minljivosti.

Dušan Zlosel

Dragi "Snežnik"!

Duša mi je jokala: o moji ljubi "Bistr", kako te je nova doba Slovenije uničila. Bolelo je nekaj let. In glej predragi časopis "Snežnik" mi je prišel kot zdravilo, občudovanje! Kdo, kdo so ti, spoštovani čudoviti ljudje, ki se tako trudijo dvigniti "Bistr", kot onemoglega konja iz mrtvila, ki je nastalo po novih mejah, po uničenih podjetjih. Solze mi tečejo po licih od ginjenosti, srce mi kliče: "Dvigni se moj ljubi Bistr, dvigni se in rasti, rasti, prihaja novo življenje, življenje v Evropi."

Rozalja Pugelj-Peres

esimit technology
trgovina in proizvodnja d.o.o.

ESIMIT technology d.o.o.
Vojkov drevored 14
6250 Ilirska Bistrica

n.c. telefon: 05/711 02 00
telefax: 05/711 02 10
e-mail: esimit@esimit-tech.si

Neta Vergan

Dvojna dioptrija

NOČ ČAROVNIC

Od osamosvojitve sem so se v naši deželici pod Triglavom razživel različni izpozabe potegnjeni (prej zaradi religioznega predznaka v kot potisnjeni) običaji, a tudi takšni, ki smo jih Slovenci v silni želji po čim večji podobnosti z Evropo prekopirali od Amerikancev in jih zdaj ponujamo pod blagovno znamko "predkrščanski staroselski običaji".

Eden takšnih je v Ameriki poznan pod imenom Halloween, praznik, ki ga obhajajo na večer pred Vsemi svetimi in bi se v prostem prevodu lahko glasil Noč duhov, ki pa se je pri nas spremenil v "Noč čarovnic", kar pa ima malo skupnega z vsebino omenjenega keltskega verovanja, da se duhovi to noč vračajo na zemljo.

Po medijski zaslugi se ta uvoženi in povrhu še vsebinsko pokvečeni običaj v zadnjih letih vse bolj uveljavlja pri naši šolski mladini predvsem zaradi privlačne podobnosti s pustnimi maskarami in tistim, kar spada zraven. Ni pa prav, da po šolah in vrtcih šopajo otroke z vsem, kar kje vidijo.

Običaji namreč niso namenjeni samo zabavi, ampak, da preko njih posredujemo znanjem svoje ljudsko izročilo. Ob vstopanju v družino evropskih narodov bi morali malo bolj razmisliti o tem, kaj ponujamo otrokom, ne pa da tako lahkotno ravnamo z narodovo duhovno in kulturno dediščino, ko da jo odslej ne bomo več potrebovali. Velika politična združevanja narodov, kakršnim smo priča, imajo tudi svoje senčne strani, med katere spada zlitje kultur. Ko ne bo več administrativnih meja, bo še kako pomembno, kako in s čim si bomo označevali prostor na ozemlju, kjer bivamo. Če nekateri naši običaji postanejo sčasoma precej podobni sosedovim, ni to nič narobe, ker pomaga pri utrjevanju sožitja med narodi. Narobe je, kadar hočemo sosedu nekaj povsem tujega ponujati za svoje v želji, da bi se mu prikupili. In to zdaj počnemo, da se "evropeiziramo" s kopiranjem ameriških običajev in mitov. Verjetno se tega v slepi zaverovanosti niti ne zavedamo, ker se nam zdi vse normalno, kar počnemo, kot na primer neodgovorno spuščanje angleških popačenk v naš pogovorni jezik. Prepričan sem, da ne bodo prav nič obogatili našega besednjaka niti nam pomagale k večji razpoznavnosti,

ampak kvečjemu osupnile kakšnega tujca, ki jih bo slišal in se zgražal, kakšen čuden narod smo, ki ne premore lastnih izrazov za svoja občutja, ampak si jih mora sposojati. Enako velja za običaje, katerih imamo dovolj.

Primanjkuje nam samo zdrave pameti, ki bi nas odvrčala od opičjega oponašanja velikih bratov. Če že to počnemo, naj bo vsaj kaj takšnega, kar bo požlahtnilo našo narodno bit. Dvomim, da bi se v ameriškem obnašanju našlo kaj takega, kar bi nam bilo po meri. Zmeraj, kadar je kdo prišel od tam k nam, najsi je bil poslovnež ali samo domač izseljenec, so nas vsi samo poučevali in poučevali, kako je pri nas vse majhno in skritičeno v primeri z njihovo prostranstvo pokrajine in mišljenja, zaradi česar je naš človek takoj dobil

kompleks manjvrednosti. Spomnim se obiska svoje tete pred dobrimi štirimi desetletji (Bog ji daj v miru počivat), kako je ob ogledu domačega razmetanega češpovega nasada pripravila očetu pravo predavanje o gojenju drevja v vrstah, kakršno je videla v Ameriki. Sredi burne razprave (oče je namreč ugovarjal in branil prosto obliko nasada) sem pobegnil domov, ker nisem mogel več poslušati, kako je tam vse urejeno. Teta pač ni mogla doumeti, da tistega, kar imajo tam, ni mogoče kar tako prestaviti v naše razmere, ker imamo različen slog življenja in naravnih danosti. Kar se pa tiče njihovih presajenih običajev, se slej ko prej vsi sprevržejo v čisto navaden in seveda donosen biznis, tako kot Noč čarovnic, s katero si naši iznajdljivi trgovci s prodajo svojih rekvizitov pridno polnijo blagajne na račun naše prevelike vneme nad uvoženimi običaji, ki so zdaj v modi....

Jožko Stegu

3. RAZSTAVA LIKOVNEGA DRUŠTVA
FRANCE PAVLOVEC

Iz likovne ocene ob odprtju razstave

S svežo likovno razstavo se ponovno pridružujem o poznojesenskem kulturnemu utripu, ki smo se ga nekako navadili. Kar je prav in potrebno. Zaradi likovnikov in ljubiteljev njihovega početja, kajti eden brez drugega ne moremo ali celo ne zmoremo. Kaj je na ogled tokrat? Sveže stvari, ki so glede na likovno tehniko, vsebino ali izpovedno moč precej narazen. Kar ni presenetljivo, saj mora sicer večni mladenič Frane Dolgan vendarle priznati težo EMŠO številke; medtem, ko se mladi Helena Valentin in Vanja Škrli še lahko poživigata nanjo. A vendarle likovna izobrazba in izkušnje (Frane je likovni pedagog) nekaj štejejo.

Dolgan se predstavlja z dvema sitotiskoma (zelo popularno tehniko, kjer imajo v zadnjem času v svetu težave pri prepoznavanju originalov, predvsem razpitenih sitotiskov Andija Warhola); sicer še iz časov vsesplošnega navdušenja nad grafiko; tudi v Ilirski Bistrici. Če se spomnimo Ateljeja R. Pavlovskega, poskusov aplikacij grafičnih tehnik v lesni industriji (Lesonit), serij grafičnih map priznanih slovenskih grafikov: Spacala, Debenjaka, Čiuhe; narejenih v nekdanji DO Grafika. Torej si bil v osemdesetih tudi ti in, prav. Danes bi te slehernik vprašal: si tudi kaj prodal? A tudi to je minilo in Dolgan nam odkriva svojo drugo ljubezen, pastel. Tehniko za nežne duše, ker omogoča izvedbe mehkih prelivov, lirično občutenje, na žalost vse bolj zarasle in vse manj kulturne

krajine. Motivi so izbrani in znani; medtem, ko se sprehodimo od jezera Mola, preko Reke, Bazoviške, na Ahec, se menjajo letni časi, Snežnik nas pričaka pokrit z belim klobukom.

Helena Valentin prihaja iz Kopra in pripada mlajši generaciji, je študentka Akademije za arhitekturo, če ji dopušča čas tudi likovna ustvarjalka. Mladost se pozna na njenih slikah, dobesedno; podobno čebeli se sprehaja med različnimi preprostimi motivi. Tihožitji, stvarmi in pojavi iz naravnega okolja, ki jo fascinirajo; celo tako očarajo, da hoče narisati vse in še več. Zato je njeno podajanje likovne vsebine kot doživljanje prve ljubezni, idealizirano, polnobarvno, prava hvalnica življenju. Nepopolnost ni pomankljivost, ampak simpatična igra narave. Z risbo krepi risarsko spretnost, nadgrajeno v akrilu na platnu in olju na platnu. Upodobljeni angeli različnih ras nam govorijo o njeni odprtosti, socialnem čutu in nenazadnje spoštovanju religiozne tematike pri obravnavi življenjskih tem. Pravijo, da ima vsak svojega angela, angela varuha. Helena Valentin se tega zaveda, čuti in se brez sramu izpove.

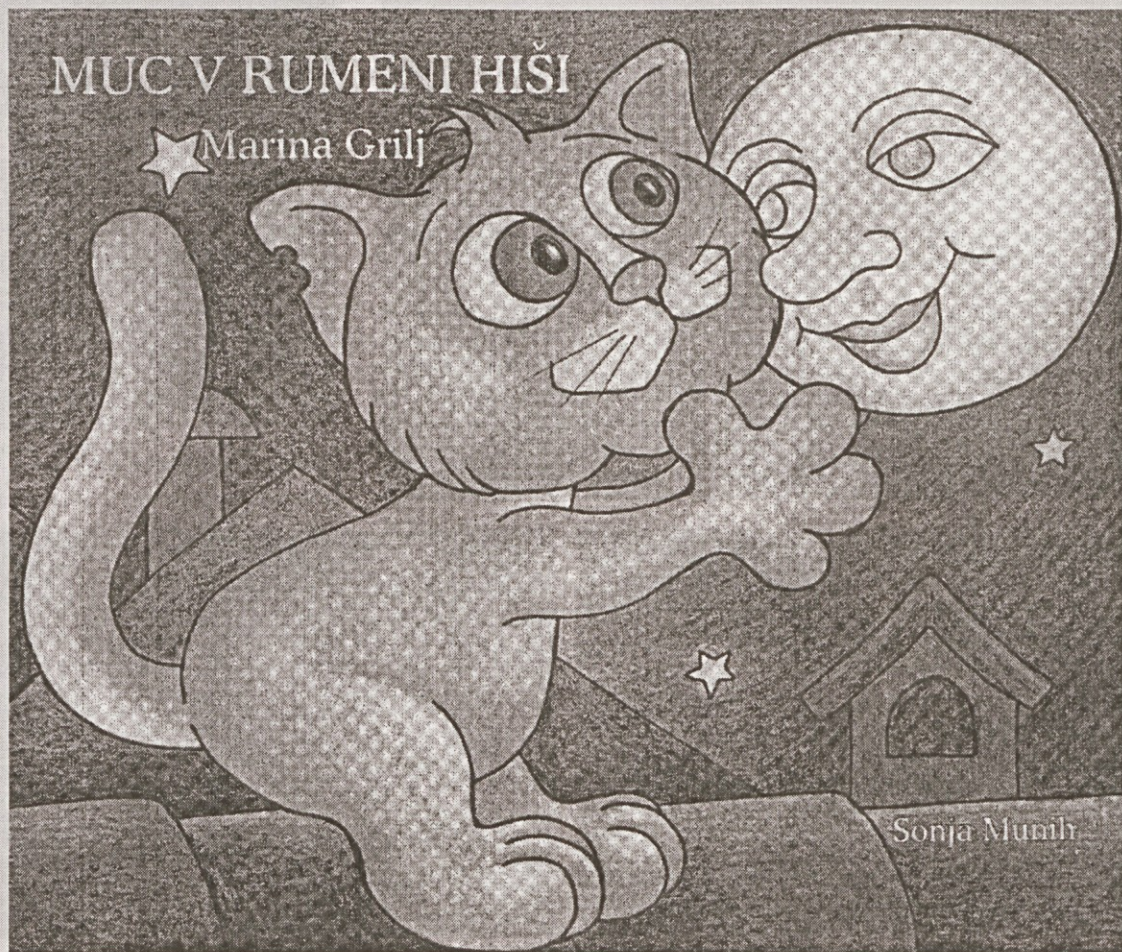
Na Vanjo Škrli smo opozorili že ob prvi skupinski razstavi novoustanovljenega likovnega društva. Vanja živi v vzpodbudnem družinskem okolju, kjer lahko pride do izraza talent, uspevajo in zorijo umetniški poskusi. Zasejano veselje ji je dalo poguma za izpopolnjevanje v okviru likovnih delavnic. Njen

nekonvencionalni pristop k obravnavi likovne problematike je nekaj povsem drugačnega. Pred nas postavlja relief na grobi platneni podlagi; iz zmesi krhkega mavca in dodatnega trdilca prevlečenega z akrilnim premazom. Relief, najprej narejen v negativu z glino in nato odlit v sedanjo obliko. Zgodbo v barvah, nadaljevanjih, ki niso popisani list papirja, na kar nas opominja ponavljajoči se zavihek z roba, ampak plastično oblikovan in simbolno zaznamovan življenjski krog v katerem se lahko zlahka najdemo tudi sami. V premišljenih kompozicijah zastavi svoje predstave o lenobi, krivdi, obupu, uporu, upanju, spoznanju, zmagi, svobodi, sreči, dilemi ... Naslove si sposodi iz krščanske ikonografije: sedmih naglavnih grehov oz. kreposti, naših vrednot in potreb. Ravno tako jih upodobi z modernimi prisposodobami; lenobo s pajkom, upanje s pisanjem na zid, svobodo z odtisom stopal. Čeprav se konča njena pripoved srečno, je pred nami še vedno navidezna in vsiljena dilema potrošniškega sveta; ali naj gremo v nakupovalni center Supernova po zgoščenko ali raje lupiti banane v zapor. Roman Gustinčič

PRVI LITERARNI VEČER ZA OTROKE
NEDELJA, 21. DECEMBER 2003 OB 17. URI
V DVORANI DOMA NA VIDMU V ILIRSKI BISTRICI

MUC V RUMENI HIŠI

Marina Grilj

Sonja Munih

Pogled na vas

Podstenje so vas, ki geografsko leži med obema cestama, ki povezujeta Ilirsko Bistrico in Pivko s svojo v celoti asfaltirano cesto pa so bližnjica, ki povezuje Brkine in Pivško dolino. Cesta nas od najstarejše hiše na spodnji cesti »Mežnarje« in nekdanje gostilne »Pri Davorju« vodi preko »podvahnice« v strmi vzpon preko železnice do vasi s triindvajsetimi hišami in šestinsedemdesetimi prebivalci. Sodobnejša (leta 1999 leta obnovljena in razširjena) cesta pa v še bolj strmim vzponu povezuje Podstenje in Podtabor, ter se v Podtaboru razcepi v makadamski trak preko stene v Šembije ter asfaltirani cesti v Podtabor navzdol v Podstenjšek in Mereče. Desni krak pa se pri »Studencu« (čistilna naprava Šembije) poveže z gornjo glavno cesto.

So gruščasto naselje, ki stoji na razgibanem slemenu med potokoma Podstenjškom in Mlakoščem, pod kraškim robom Zgornje Pivke. V okolici so travniki in posamezne njive, nižje proti potokoma pa prevladuje gozd.

Pretežni del podstenske zemlje leži v k.o. Podstenje, delno pa v k.o. Šembije in k.o. Topolc. Podstenje je ena izmed štirih vasi v KS Topolc.

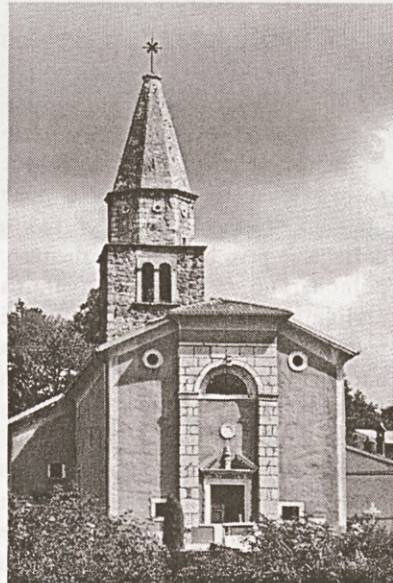
Ime vasi je z gotovostjo povezati s strmo podtaborso steno in verjetnim nastankom naselja prej kot v Podtaboru, kajti v nasprotnem bi ta kraj prav gotovo dobil to ime, ker leži pod steno, Podstenje pa so od nje oddaljeni slab kilometer. Prav posebnega vzroka zakaj je tu nastalo naselje ni, verjetno pa je poleg obdelovanja zemlje vzrok tudi geostrateška lega in današnja cerkev, ki naj bi po nekaterih podatkih bila najprej vojaški objekt v posesti Habsburške monarhije.

Prebivalci Podstenja so vselej veljali za delovne, kulturne, takšne, ki so v vsej zgodovini bili dejanska povezovalna vez med različnimi vasi in različnimi načini preživetja. Ena od legend pa daje slutiti, da v tej miroljubni delavni hrati teh ljudi zavre, ko j epotrebno stopiti skupaj za napredek teh krajev. Tako so Podstenjci pred davnimi leti rekli »NE« dajatom za trnovsko šolo in se odločili, da bodo za nekaj več denarja sami zgradili svojo šolo. Največ zaslug ima pri tem vaščan »Haric« Vičič. Podstenska šola ima pa po zaslugi učitelja Franja Kranjca eno najstarejših in urejenih šolskih kronik.

Število prebivalcev je bilo pred požigom 4.6.1942 in internacije veliko večje kot danes. Prve hiše so bile zgrajene v šestnajstem stoletju. Najbolj znamenita hiša pa je prav gotovo »Pri Jergetovih«, ki je na kotih označena kot trigonometrična točka.

Za najbolj urejeno domačijo vsekakor velja »Andrejčova hiša« z znamenito okolico tik ob cerkvi sv. Antona. Ta domačija je bila v preteklih letih večkrat nagajena z nagrado najlepše domačije. Kar se tiče vasi, pa je tudi Podstenje leta 2002 bilo izbrano za najbolj urejeno vas v občini. Z gotovostjo lahko trdimo, da se vaščani vsako leto bolj trudijo za nove in nove stvaritve, ki bodo vas naredile še bolj dostopno in urejeno.

Najstarejša vaščanka ima 88 let in stanuje tik ob železnici, v hiši s številko

Cerkev svetega Antona

1, na »vahnici« in se imenuje Angela Butinar. Najstarejši vaščan pa je Ivan Tomšič, ki stanuje pri Jakopovih, na današnji številki 9, ki spada med najstarejše hiše v vasi. V tej hiši je bila med obema vojnama tudi gostilna, edina v vsej zgodovini vasi. Pretežno so prebivalci zaposleni v različnih firmah v Ilirski Bistrici in okolici, so pa kljub temu še vedno ohranili živinorejo in poljedelstvo. Spadajo med najmočnejše pridelovalce mleka v občini. Vas se ponaša tudi z ednim mlinarjem v naših krajih, to pa je Nemec Bogdan – Jerguleto.

Shod praznujejo 13. junija z znamenito licitacijo krač, ki se je ohranila do dandanes. V preteklosti je bil tudi velik praznik praznovanje sv. Jožefa in Lurške matere božje. V novjšem času pa se vaščani večkrat letno srečujejo ob praznovanju pusta, prvega maja, ponedeljka po shodu, martinovanja in praznovanja ob zaključku leta. Teh prireditve se udeležuje praktično cela vas. Srečanja so nadaljevanje zaobljube, ki je nastala po vrnitvi iz internacije. Pomenijo,

poleg druženja, tudi obujanje starih pripovedovanj, planiranje prihodnosti in miroljubnega reševanja sporov.

Podstenjci so pravi rabuteži. V vseh letih po vojni so vaščani praktično z rabutami na novo postavili in preuredili celo vas in okolico. Med vojno je bila vas požgana, a so jo takoj po koncu vojne s pomočjo vojnih ujetnikov in kasneje tudi z obnovo in lastnimi rokami ponovno zgradili in obnovili hiše. Največ prostovoljnega dela je bilo opravljenega v osemdesetih letih, ko so najprej zgradili vodovod in kanalizacijo v vasi, asfaltirali ceste po vasi in povezovalno pot do Mežnarje. Sledilo je telefonsko omrežje, povezava vodovoda iz Podtabora, rekonstrukcija in asfaltiranje ceste Podstenje – Podtabor in zgraditev mrliške vežice. Trenutno je v teku investicija v podporni zid pri hiši številka 14, s čimer bo omogočena večja preglednost in pretok prometa skozi vas.

Načrti za prihodnost so, zajemajo pa predvsem: rekonstrukcijo ceste Davor-Podstenje, rekonstrukcijo kanalizacije in izgradnjo lokalne čistilne naprave, popravilo zidu ob pokopališču, tlakovanje poti na pokopališču in podesta pred cerkvijo, popravilo zvonika ter popravilo zunanjih in notranjih fasade v cerkvi sv. Antona. V Andrejčovi hiši naj bi tudi Rudi Valenčič uredil muzej starega orodja, ki bo bil skupaj z urejenim znamenitim obzidjem, cerkvijo in mlinom tudi osnova za razvoj turistične dejavnosti.

Podstenjci so miroljubni in delovni ljudje, edini kreg so imeli s Topolčani, takoj po drugi svetovni vojni, ker so si leti »bratsko« porazdelili vso ameriško povojno pomoč. Najpomembnejši vaščani so bili Vičič »Harijev«, ki je zaslužen za nastanek šole in župan Franc Kaluža »Pavetov«, ki je poleg županovanja opravljal tudi funkcijo samoučenega živinozdravnika. V novjšem času pa lahko omenimo Antona Nemca, ki je bil pobudnik izgradnje kanalizacije in vodovoda, Matevža Velikanje, ki je kot član sveta zaslužen za dokončanje kanalizacije in vodovoda ter Zlatkova Velikanje, ki je v zadnjih 20-ih letih s svojim kopačem osnova vsake rabute in bi si za svoje požrtvovalno delo zaslužil tudi kakšno občinsko priznanje. Vičič Matija je v zadnjih desetih letih vodil evidence rabut, aktivno deloval v vaškem odboru in v svetu KS Topolc ter kot gradbeni strokovnjak vodil priprave in dela na področju komunalne infrastrukture.

Podstenska narodna noša

Kot najbolj zaslužnega, da bodo vsi podatki in zanimivosti vasi Podstenje ostale zabeležene, pa moramo omeniti Milivoja Kalužo, ki se že leta in leta predano posveča delu v krajevni skupnosti in popisovanju vaških zanimivosti. V nadaljevanju opisa vasi pa objavljamo njegova dva prispevka o življenju v Podstenjah med obema vojnama in pa vse do današnjih dni. Prispevka upam, da bosta bila objavljena tudi v zborniku, ki ga pripravlja KS Topolc, opisoval pa bo življenje ljudi ob »veliki vodi«.

Podstenje med obema vojnama od 1918 do 1941-tega leta (avtor: Milivoj Kaluža)

Šola v Podstenjah je prebivalce Podstenj in okolice zaznamovala ne samo z branjem in pisanjem v domačem slovenskem jeziku, temveč so se vaščani naučili tudi rokodelstva: izdelovanja brezovih metel, košev, kašur, gnojnih košev, oprtnih košev in drugih drobnih pripomočkov za pomoč in rabo na kmetiji in gospodinjstvu. Nekateri pa so se ukvarjali tudi z obrtjo s kovaštvom in zidarstvom (Slugovi) ter izdelovanjem kamnitih mlinov in vint (Blažovi). Pri Haričevih je bil doma krojač (žnidar) pri Ještinovih pa čevljar (šuštar).

Vaščani so se v glavnem ukvarjali s kmetovanjem:

- poljedelstvom (krompir, žito, krmna pesa, mirni
- svinjerejo za domačo rabo in prodajo

- živinorejo (krave šeke, kasneje siva pasma) »Pave« je imel plemenskega bika
- sadjarstvom za predelavo, sušenje, prodajo in kuhanje šnopsa

- vinogradništvom in vinarstvom

Viške pridelkov so prodali in s »parizarji« vozili v Reko in Trst (trage, truge, lujtrnce, copane) in druge pripomočke so uporabljali na vozu glede na različne vrste blaga, ki so ga prevžali) s kravami, voli, konji ali kombinirano.

Poleg prevoza na vozovih z živino so uporabljali tudi razne vrste košev (oprtni koš, koš za listje in seno, košure, košare) za prenos blaga v rokah, hrbitih, ženske pa s pomočjo »svitkov« na glavah. Nošnja s svitkom je doletela praktično vsako žensko ali dekle, ki je robo prala v potoku Podstenskju. Za prenašanje vode ali vina na polje, v gozd ali »na gure« so uporabljali »putrehe« iz lesa, ki so jih nosili na hrbitih ali privezali na voz.

Česar niso pridelali doma, so kupovali pri »Joškotju« v Trnovem, kjer so lahko kupili tudi na »puf«, ki so ga poplačali ob prodaji pridelkov ali živine. Krmila za živino je v glavnem dostavljala »Pave«, ki je vozil mleko v Trnovsko mlekarno, ali pa so jih pripeljali sami z vozovi.

Med obema vojnama so bili v Podstenjah poleg ostalega tudi izraziti sadjarji in vinogradniki. Ni je bilo parcele razen takšne, kjer je rasel gozd za kurjavo in les ali pa so orali njive, kjer nebi pridne kmečke roke čistile, sadile divjako, cepile in naredile nasad jablan, hršuk, češenj ali sliv.

Takratne sorte jablan: šliberka, pisanka, bobovec, mešanka, brkinska sevka, matica

Hruške: vinčarice, tepke, putranke, fijoletke, pšeničnice, drhovnice, pasterovke in brutabene.

Češpe: domače za kuhanje šnopsa (slivovca).

Posebna krab pa je veljala kulturi, ki so jo v te kraje prinesli Francozi ob izgradnji železnice vnsko trto, ki je kraljevala na najboljših sončnih legah od »soln« preko »zaglubena«, »podvrtov«, »vrtov«, »anjivca«, »dolžca«, »vinogradov«, »zavrtnic«, »mizarja« vse tja do »krvične rebri«.

Vino »vremščina« je bilo mešano svetlo rdeče vino iz trte »dolgorepke«. Za belo in ostale črne sorte žal nisem dobil podatkov. Vino so hranili v kamnitih hramih in v hrastovih ali kostanjevih sodih iz Kastavščine ali Jugoslavije. Severna stran hrama, kamnit zid in zadnja stena v zemlji so bili garant za hrambo vremščine, ki naj bi po navedbah »Bilca« v časopisu »JUTRO« ali SLOVENEK« nekega leta med vojnama

dosegla devet gradov alkohola, kar naj bi bil rekord. Ta podatek obenem pove, da mošt ni bil bogat s sladkorji, med vretjem pa mu sladkorja niso dodajali, saj so poznali samo naravno kletarjenje.

V novjšem času je tradicija vinogradništva in kletarjenja v Podstenjah praktično popolnoma izumrla. Grozdje je leta 1942 ostalo nepotrano, trte naslednje leto neobrezane in neobdelane ter ostale takšne do konca vojne. V petdesetih letih je te stare avtohtone trte dotolkla huda toča, zmrzali in zgodnje ter vse bolj hladne jeseni. Zadnje trte na mizarju in zavrtnicah so izkopali med leti 1960 in 1965. Kasneje so nekateri še nadaljevali tradicijo kletarjenja iz grozda kupljenega v Istri.

V tem prostoru nameravajo urediti muzej

Med vojnama so mešali tudi grozdne in jabolčne tropine in to vino pili med košnjo kot priboljšek. Pravo vino iz grozda so večinoma prodali ali zamenjali za les. Pred požigom vasi so Italijani v hramih izbili »špine« na sodih tako, da je vino preko pragov hiš teklo na »borjače«.

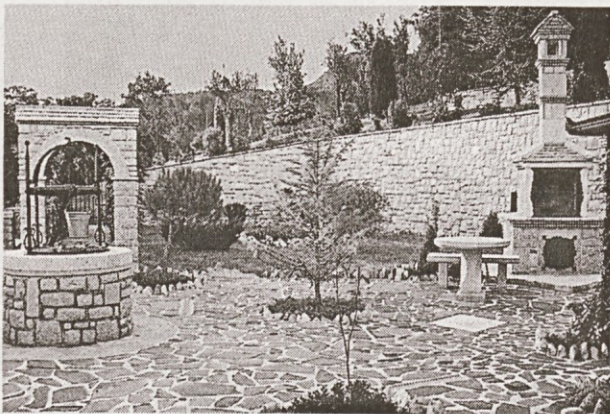
Glavne takratne jedi: krompir v zevnici, ječmen, polenta in glavni priboljšek štruklji, ki so bili zakon na ohceti in na »likofih«. Svinjino so v glavnem sušili ali pa zalivali v olje in mast. Tudi na tem mestu moram omeniti kamnite hrame, ki so s svojo nizko temperaturo in vlago ter majhno svetlobo nudili prostor za dolgotrajnejše shranjevanje mesa in masti. Na božično vilijo se je od hrama do hrama, od domačije do domačije preizkušalo vino in slavilo najboljšega vinogradnika in kletarja.

Najbolj žalosten dan za vse Podstenjce se je zgodil 4. junija 1942-tega leta, ko so Italijani vas požgali vaščane pa kot sužnje brez pravic preselili v Italijo. Italijani so za začetek leta 1926 postopoma v roku enega leta ukinili polstoletno slovensko šolo v Podstenjah. Pouk Italijanščine so izvajali zelo brutalno in brez milosti. Ena redkih koristi tega pouka je bila ta, da so se vaščani v internaciji lažje sporazumeli z Italijani in zaradi tega lažje našli delo. V Italijanski vojski so veljali za pismene, kar za takratni čas v spodnjem delu Italije ni bilo ravno pogosto.

Še večji udarec so bili vse višji davki in velika gospodarska kriza v tridesetih letih, ki je mnoge iz vasi pognala ponovno čez lužo (redki so se vrnili ali pa samo obiskali dom): Slugovi, Matjoni, Pavetovi, Jakopovi, Andrejčovi, Rolhovi, Juretovi, Čotovi so odšli s trebuhom za kruhom v glavnem v Ameriko, nekaj mladih fantov pa je šlo do Belgije, a so se od tam, zaradi še večje revščine vrnili, medtem ko sta Šemaj in Jevone kot železniška delavca morala na delo v Italijo (Šemaj je tam ostal trajno).

V času vojne za »Abesinijo« so Italijani iz zvonika vrgli in odpeljali dva največja zvonova, tretji pa je naznanjal še večje prihajajoče gorje.

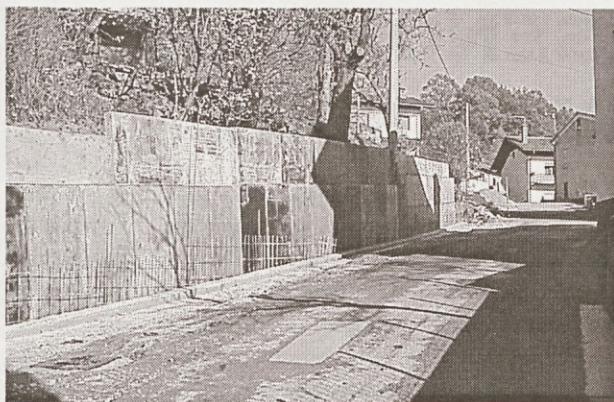
Gospodarski krizi kletarstva in v Podstenjah postopoma prešli iz »črne kuhinje« ognjišč na »špagetke«. Pol vasi je pred požigom prešlo na nov sistem kuhe in ogrevanja. To je med starimi in mladimi po hišah povzročalo prave male vojne. Mlade gospodinj in mladi gospodarji so nasprotovanju navkljub postopoma iz hiše v hišo prešli na špagete, ki so omogočali kuho z manj

Dvorišče domačije pri Rudetu

Notranjost cerkve

Popravilo podpornega zidu pri hiši št.14

Mlin

lesa, pepela in saj.

Posodo so hranili v kredencah, domačije z ognjišči pa na poličnikih. Na ognjiščih so kuhali v kufrenih kotlih na špargetih pa so uporabljali aluminij ali email posodo. Jedlo se je takrat petkrat na dan: fruštak, dojučnež, južna, malica in večerja.

Med leti 1920 in 1930 se je spremenil tudi način obedovanja. Do tedaj so poznali skupno skledo, pozneje pa so to uporabljali samo na polju ali posebnih priložnostih. Ženske so bile oblečene v dolga nabrana krila, moški pa podobno kot v novejšem času. Posebnost so bili otroci (tudi moški), ki so do šole nosili »kitlo«¹ zdolaj brez. Lase so ženske pletle v kite in pletence, moški pa so že hodili k brivcu v Trnovo. Otroci so poleg pomoči na kmetiji poznali tudi igre in zabavo (zbijanje kože, skakanje preko vrvice). V času paše so skrbeli za živino na pašnikih in nosili hrano za dojučnike ali malice na polje.

Mašo so vaščani obiskovali v Trnovem preko Globovnika, kjer je potekala glavna peš steza. Ta steza pozna med vojnima mnoge strahove in

Ko bom velik bom živel v Podstenjah

skrivnosti (umor Blaževke in nešteto ropov). Nevarnost na tej stezi se je povečala na semanj dan, ko so tatovi prežali na vaščane, ki so se ob kozarcu rujnega (v Trnovskih gostilnah) kakšno uro prej hvalili koliko lir so iztržili pri prodaji.

Pred drugo sv. vojno je potekala tudi živahna menjava blaga med cono franco (REKO) in našimi kraji, iz cone francie so nosili kavo in sladkor. Ta vrsta trgovanja je potekala skrivoma in Italijani so mnoge zaradi tega početi kaznovali.

Otroci so italijanski pouk začeli pri šestih letih, opravili pet razredov in šli lahko naprej v šolo v samostan. Tisti, ki šolanja niso nadaljevali so peti razred ponavljali. Šolo v Podstenjah so obiskovali otroci iz Mereč, Podstenjska in Podstenj. Italijani so v šolo prinesli še eno novost zvezke, ki so zamenjali tablice, kar je pomenilo, da se zapisano ni čez nekaj minut zbrisalo. Tako kot ostale zgradbe so tudi šolo Italijani požgali, po vojni pa je bila obnovljena v zadržni dom.

V vasi je med obema vojnima živelo nekaj vaških posebnosti in zabavljacev (Matija Rolhov, Jožek Rolhov). Ti veseljaki so z obilico burk skrbeli, da so vaščani imeli o čem govoriti, se smejati, opravljati in da so ob tem pozabili na krizo, ki je iz žolodcev tolkla vse do kosti, stiskala kožo in na bosih nogah utrjevala podplati. Matija Rolhov je s svojimi reki poznan še danes:

KMET ORAT, MI PA SPAT, KMET KOST, MI PA PIT, FALOT JE GOSPOD.

Matija se je vrnil iz Amerike in ko so ga vprašali kako je v Ameriki je

zavedajoč se kapitalizma odvrnil:

SVEJT SE MEJŠA VERA PEJŠA, DNAR POMAGA, D BUH ŠE BOLJ OBCAGA.

Matija je tudi na porokah imel glavno besedo in nevesti na pamet povedal »poročno pismo«, ki pa ga si žal ni nihče zapomnil ali zapisal.

Čeprav so bili vaščani poznani kot družabni ljudje, ki so zelo radi prepevali slovenske pesmi je bilo v vasi malo muzikantov (Frncelj je igral na »tulo«²bas) in ena sama gostilna »Pri Jakopovih«. Podstenjci so posebno pozornost namenili ne le vinu ampak tudi vodi in štirnam (vodnjakom). Med vojnima in tudi že v času Avstrije so skoraj ob vsaki hiši skopali eno ali dve štirne, ki so okroglo kamnito obzidane, večinoma izvirne. Ti vodnjaki so poleg »luž«³ in potokov omogočali napajanje živine tudi doma, dajali vodo za pranje, kuho in pitje. Haričeva, Ještinova in Slugova hiša imajo štirno po kuhinjo, ker so po že zgrajeni štirni povečali hiše, ostale štirne pa imajo oklep tik ob hiši.

Šola je uporabljala studenec, ki je bil zgrajen po ukazu že za časa Avstrije.

Hiše so gradili iz sivega kamnja, ki so ga kopali ročno, ga vozili s trugami ali nosili na tragah. Zid so zidali iz dveh kamnov, ki so jim za vezavo dodajali blato. Stene med prostori so bile pletene,

Podstenjskih kmetijah čutiti, da je velika večina »predvidenih«⁴ mladih gospodarjev in mladih nasploh odšla ponovno v svet nekateri pa so se dodatno odselili v mesto. V Ilirski Bistrici so nekateri dobili delo v: Lesonitu, Topolu, Škarpi, Toku, Transportu, Primorju ali Gradnji, kasneje pa tudi v Plami Podgrad.

Vas verjetno nikoli ni kazala tako »votla«⁵ podobe brez prihodnosti, majhnega števila rojstev in vse več odhajajočih ob propadanju kmetijstva in prihajajoči industrializaciji. Število živine je padlo, vse več je bilo zaledinjenih njiv. Kot bi se nekaj ustavilo in bi se polnili akumulatorji za prihodnost in ta je s prihajajočo motorizacijo dobesedno bruhnila na dan, vas je v nekaj letih ponovno oživela, se ponovno napolnila z ljudmi, sicer ne v takšnem številu kot pred vojno a vendar pa dovolj za garancijo za samoohranitev vasi in hiš.

Leta 1965 naj omenim izredno uspešno praznovanje 8. marca dneva žena v Ještinovi hiši, ki jo je kupila Mica Jerguletova in tu živela s sinom Tonetom Kovačičem. Nikoli prej ni bilo toliko žensk iz Podstenj, Podstenjska in Mereč skupaj na praznovanju. V posebno čast si štejem, da sem kot recitator in pevec nastopil na tej prireditvi prvič v javnosti in s skladbo Toneta Kmetca (Ko sem še majhen bil) marsikateri mami privabil solze na oči.

Znamenita licitacija krač

strehe krite s kupami ali šikelni. Samo Čotovi in Juretovi se pred požigom še imeli slamnato streho. Les za ostrejša so sekali med »obema mašama«⁶ in tudi nasploh z lesom izredno skrbno ravнали. Podstenjske hiše so pred drugo vojno pokale po sivih od števila stanovančev. Postelj v hišah ni bilo dovolj, tako da so mnogi spali na odrih v senu, kjer so poleg spanja opravljali tudi varovanje štal. Vsaka štala je imela znotraj na levi in desni strani pri vhodnih vratih luknji, v kateri so vstavili lesen kol, ki je onemogočal odpiranje vrat nepridipravom od zunaj. Ko je bil kol vstavljen so se preko »trahtorja«⁷ povzpeli na oder in postopek v obratnem vrstnem redu ponovili zjutraj. Tudi živinoreja je bila v Podstenjah eden glavnih virov dohodka. V času, ko ni bilo strojev je pomenilo imeti krave, vole in konje nesluteno bogastvo. Dodatni viri za preživetje pa so bile avstrijske odškodninske penzije ter delo na železnici ali v kamnolomu pri Oblaku.

Podstenje v obdobju od leta 1960 do leta 2002 (Zapisal: Milivoj Kaluža)

V šestdesetih letih je bilo na

preorali njive, kar je pomenilo dokončno slovo od vinogradništva.

Na vahnici v vasi je takrat živela in delala Lojzka Kozlevčar z možem Tonetom in sinom Vijanejem in kupila enega prvih televizorjev v črno beli tehniki daleč naokrog. Otroci iz cele vasi, ki smo prej občudovali radio ali gramofone smo si ob večerih rezervirali njihovo malo kuhinjo do poslednjega milimetra in si ogledovali skoke iz Planice, Winetuja, svetovno nogometno prvenstvo in začela se je črna bela pravljica, ki je ni bilo videti konca.

V trgovini »Pri Jušetu«⁸ v Šembijah smo lahko kupili prve male konzerve, salame, sok, pingo, prve banane, ki jih nismo znali olupiti in jesti.

Skratka, kot bi se svet postavil na glavo. Novo ero so najprej začeli mopedi, ki so nadomestili kolesa, prvi avtomobili in kombiji za prevoz jabolk in krompirja v Opatijo, Reko in Istro. Praktično vsaka kmetija v vasi je konec šestdesetih let ali v začetku sedemdesetih imela najprej kosilnico, nato kombi nato pa traktor z vsemi mogočimi priključki. Ponovno so bili pokošeni vsi mogoči travniki, na novo zorane zaledinjene njive, posajene predvsem s krompirjem, napolnjeni odri s senom, žitom z žitnicah, polni hlevi in svinjaki. Pridrveli so turisti iz Italije in Nemčije v Opatijo (tudi v Evropi sta se cedila med in mleko nove industrijske revolucije) in se ob morju gostili s Podstenjskimi pridelki. Doma smo prvič hladili hrano in pijačo v hladilnikih in doma ubite živali globoko zamrzili v novih zamrzovalnih skrinjah.

Dopoldne od šeste do »dveje«⁹ v fabriko popoldne pa drugi siht doma. Hiše so začele dobivati novo notranjo in zunanjo podobo. Nove svetlejšje fasade so pokrile kamnite zidove, strehe so dobile novo kritino, umivati pa smo se začeli v kopalnicah, ki so bile dodatno opremljene z WC.

To obdobje praktično dvojne totalne zaposlitve je tudi na drugih področjih pomenilo novo ero. Praktično vsi otroci so po končani osnovni šoli Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici odšli na tri ali štiri letno šolanje v Koper, Postojno, Novo Gorico in Ljubljano. Kmetje so bili prvič v življenju zdravstveno in pokojninsko zavarovani in začeli ob določeni starosti dobivati skromne pokojnine.

V začetku sedemdesetih let so prišli na obisk naši izseljenci iz Amerike (Rude Jakopov z ženo Pavlino, Pavetova Mica s sinom Ludvetom in ženo Barbaro), iz Avstralije (Jože Pavetov z ženo Danico),

zaposlitev meja v Jelšanah pa je čez noč odpihnila prodajo mleka, mesa, krompirja in drugih poljščin ter sadja na Kvarner, kar je kazalo še na zaton poljedelstva in živinoreje. Kmetje so poizkušali nevtralizirati te posledice s spremembami v živinorejski in poljedelski kulturi. Njive so zaledinili ali pa posejali s koruzo za silažo, hrami prej polni krompirja so se spraznili zelje so sadili samo za domačo rabo. Nove vrste prehrane in kuhinje so postopoma ob visokih cenah malih prašičev postopoma praznile tudi svinjake poraba doma zaklane govedine pa seje povečala. Začel se je trd boj za prodajo mesa in mleka, ki ga je po propadu mlekarne v Ilirski Bistrici začela prevzemati ne pa tudi redno plačevati Postonjska mlekarna kasneje pa Vipavska. Samo močni tradiciji in pridnim ljudem gre zahvala, da stalež živine ni upadel, da so Podstenje po prodaji mleka v vrhu Bistriške občine. Podstenjski kmetje so tudi s prelivanjem ostalih prihodkov v kmetijstvo (Italijanskih penzij, plač) in preprečili polom kmetijstva kot kulture in sebi in okolici vlili pogum in voljo, da bo te krize nekoč konec pa čeprav se bliža Evropska skupnost, kjer boj kmetov za obstoj še trši.

Leta 1996 so Podstenje, Mereče in Podstenjšek slavile ponovno postavitev dveh novih zvonov v »turen«¹⁰ in avtomatski električni pogon za vse tri zvonove. Največ zaslug za to ima Ivana Haričeva, ki je svojo izredno prizadevnost cerkvene mežnarce, nadgradila s pogumnim darovanjem za zvonove, kar je kasneje spodbudilo tudi druge, da so darovali v ta namen. Nekaj let prej je bila popolnoma na novo prekrita tudi cerkev. Tik pred koncem tisočletja smo z izdatno finančno pomočjo občine Ilirska Bistrica, lastnim delom, pomočjo KS Šembije, Vladimirja Čeligoja, Adota Barbiša ter soglasjem vseh mejašev ob cesti asfaltirali in razširili cesto Podstenje- Podtabor. Nova sodobna cesta je omilila težave, ki so jih Podstenje imele po prihodu železnice in čakanju za zaprtimi železniškimi rampami. In glej ga zlomka prišlo je do dogovora, da Ilirsko Bistriška občina namesto za plačilo zaporničarjev na železnici financira novo obvozno cesto ob železnici na Topolcu j poveže s cesto na »Skrainice in Krvični hrib«¹¹ in zgradi avtomatske zapornice na prehodu v Podstenjah. Junija 2001 je stekel promet čez nov železniški prehod v Podstenjah. Železnice kot da ni več; trideset sekund utripajoča rdeča luč, spuščene zapornice, prihod vlaka, prehod

Prehod čez železnico in hiša št.1

Franetovi Zora in mož Mile (prinesel prvi gramofon in magnetofon z narodno glasbo in zvočniki) in Andrejcov Tone iz Nemčije in drugi, ki so vsi po vrsti gledali kakšen čudež se tu dogaja. Vsi po vrsti so dejali, da je tu doma »VEČA Amerka od prave Amerke«, česar pa mi, ki nam je bila to navadna vsakdanost nismo verjeli.

Leta 1991 je veliko ljudi iz vasi aktivno sodelovalo v osamosvajanju Slovenije v samostojno državo. Nova država je v svojem začetku pokazala vse svoje novorojenske težave. Mnogi Podstenjci so začasno ali trajno izgubili

ponovno odprt, prej pa kletvice, jeza, čakanje in to vse odkar so ročno zapiranje ramp direktno na prehodu nadomestili za daljinskim ročnim iz Topolca (zgodba dolga več kot trideset let).

Zadnja velika pridobitev pa je bila leta 2002 nova otvoritev mrliške vežice. Nova mrliška vežica manjša kot je bila želja in potreba vaščanov iz Podstenj, Mereč in Podstenjska, pa da bi bog dal, da ne bi bila nikoli polna ali pa da bi se veliko več zibalo kot pa pokopavalo po novem pokopališkem redu, ki je stopil v veljavo v mesecu aprilu istega leta.

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-1945 KRANJ

Združenje žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj je nepolitična organizacija civilne družbe s statusom splošnega ljudskega pomena, ki je bila ustanovljena 21.8.1997 in vključuje vse žrtve vojnega nasilja na področju Slovenije. Na 5. informativni konferenci, ki je bila 18. oktobra je bilo podano zgoščeno poročilo o delu in poslovanju organov Združenja žrtev okupatorjev 1941-45 Kranj, za čas od 20. oktobra 2001 do 18. oktobra 2003.

V tem času je bilo 8 razširjenih sej IO. Častno razsodišče ni imelo dela in NO je redno nadzoroval delo, s prisotnostjo na sejah in pregledoval zaključne račune. Pri svojem delu so se zlasti angažirali na izterjavi nematerialne in tudi materialne odškodnine od ZRN in vzporedno tudi zahtevku za materialno odškodnino od Vlade RS. Ker imajo oblasti v Nemčiji še vedno bolj odklonilno stališče do njihovih zahtev in je Ustavno sodišče odklonilo obravnavo njihove pritožbe, so zadevo junija letos predali Evropskemu sodišču za človekove pravice v Strasburgu.

Še vedno pa poskušajo doseči dogovor z oblastmi ZRN. Ne strinjajo se z interpretacijami nekaterih nemških predstavnikov (tudi predstavnikov nekaterih naših organizacij), da so z zakonom o prisilnem delu problem rešili.

Če so poklonili cca 15% slovenskim žrtvam GENOCIDA nekaj drobiža miloščine (za 4 leta gorja in dela 100 – 200.000.- SIT), za njih problem ni rešen. To še posebej ne, ker so tu še vsi izgnanci, ki so bili pregnani v predele bivše Jugoslavije, del izgnanih v Nemčijo, ki niso bili pri tej miloščini upoštevani, potem še begunci in deportiranci, kakor tudi politični zaporniki.

Žal se nekateri predstavniki različnih njihovih organizacij zavzemajo predvsem za tiste, ki so bili izgnani – deportirani v Nemčijo in sedaj govorijo, da je problem rešen (razen materialne odškodnine)? Kakor vemo, so hoteli okupatorji slovenski narod uničiti in zato so tudi izvajali GENOCIDNO-RAZNARODOVALNO politiko in to nad CELOTNIM NARODOM (razen izdajalcev in plačancev) in ne samo nad tistimi, ki so bili odpeljani v Nemčijo. Vsak, ki je moral zaradi te politike, tako ali drugače, zapustiti svoj dom, je po svoje pretrpel svojo kalvarijo in je utrpel nematerialno in tudi materialno škodo. Sprenevedanja nemške Vlade, da se je čas za njihove zahteve že odmaknil in ni več zakonskih možnosti, so milo rečeno, neresna. Znano je, da je bila že leta 1957 nemški Vladi poslana zahteva – peticija za odškodnino in nato še leta 1971 in 1991. Na vse to

niso niti reagirali. Šele, ko so jim 8.1.1998 poslali uradno zahtevo, so reagirali in to s kopico izgovorov. Zato bodo na plačilo škode, vsaj relativno pravične, za vse slovenske žrtve, vztrajali še naprej.

Ker se naša Vlada ni in še vedno noče vključiti v izterjavo odškodnine od okupatorjevih naslednic, so jim v začetku leta 2002 poslali zahtevo, da ona plača materialno odškodnino. V ta namen smo pripravili osnutek Zakona, ki so ga posredovali Vladi, DZ in vsem poslanskim skupinam.

Vlada je nato na seji, 9.aprila 2002 sklenila njihov predlog obravnavati in naj bi v ta namen ustanovila vladno komisijo.

Iz sklepa ni bilo nič in so, da bi zadevo pospešili, 8.maja 2002, pred Vlado organizirali protestni shod, kjer so tudi g. Bandlju predali peticijo. Na osnovi tega je Vlada 9. maja 2002 ponovno sklenila, da se za pripravo rešitve problema imenuje komisija in pri tem je ostalo. Vsi njihovi naporu so prinesli le to, da je poslanec LDS g. Blaž Kavčič uspel 17. julija 2003 sklicati predstavnike štirih ministrstev, kjer so se zopet dogovorili, da je problem treba rešiti in čimprej imenovati komisijo, katere pa še vedno ni. Zahtevo za odškodnine od Italije so posredovali naši Vladi, ki je dolžna problem rešiti, vendar odgovora še ni.

Na osnovi posredovanih podatkov, ki jim jih je posredoval IOM, je na osnovi Zakona o prisilnem delu, do sedaj prejelo odškodnino za prisilno delo 8.483 oseb (od tega cca 3200 taboriščnikov). Iz Teneve so do sedaj dobili le "zneska. Nato pa pridejo na vrsto dediči, Ko se bodo nabrala sredstva, bodo prejeli še drugi del.

in ga je možno kupiti.

Že pri nastajanju Zakona za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja, so protestirali proti sramotno nizki odškodnini Beguncem in deportirancem (12.000.- SIT), vendar brez uspeha. Tudi po sprejetju Zakona so na razne naslove poslali zahtevo, da se ta sramotna diskriminacija popravi in sicer na 25.000.- SIT in pri tem še vztrajajo.

Na njihova večletna prizadevanja je bil lani sprejet Zakon, da se prizna status žrtev vojnega nasilja tudi vojnim ujetnikom, na nivoju izgnancev (enak znesek). Res, da je nekoliko pozno, pa vendar pa so to nekateri še dočakali in uveljavljali.

V novembru 2002 so skupaj z Mestno občino Kranj organizirali in podelili priznanja štirim zaslužnim članom njihove organizacije in trem podelili naslov častni član. Mestna občina Kranj pa je podelila še tri velike plakete mesta Kranja. Poslovanje Združenja je potekalo v mejah

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-1945 KRANJ

Je nepolitična organizacija civilne družbe s statusom splošnega ljudskega pomena, ki je bila ustanovljena 21.8.1997 in vključuje vse žrtve vojnega nasilja na področju Slovenije.

Organizacija je nastala iz potrebe, da se izterja odškodnina za slovenske žrtve vojne od okupatorjev, to je od tistih, ki so škodo in vse gorje povzročili, ker:

- tega ni hotela storiti vlada RS
- tega ni bila pripravljena storiti nobena druga organizacija, ki vključuje žrtve vojnega nasilja
- se ne strinjamo, da te odškodnine plača naša država in davkoplačevalci oziroma mi sami sebi
- Njihovo načelo je bilo in je, da morajo vse slovenske žrtve genocidno-raznarodovalne politike okupatorjev, dobiti nematerialno odškodnino za prestano trpljenje in brezplačno delo in pa tudi materialno odškodnino za odvzeto in uničeno premoženje.
- Zato so že 8.1.1998 poslali nemškim oblastem (Vladi, Parlamentu in parlamentarnim strankam) kompletni uradni zahtevek za odškodnino. Enako zahtevo so 28.9.1998 poslali tudi oblastem Italije. Z ozirom na to, ker se pri nemških oblasteh njihov problem ni reševal po predvidevanjih, so predmet maja 1999 predali v obravnavo še nemškemu sodišču. Sodelujejo pri obravnavah in sprejemanju domače zakonodaje na vseh nivojih. Predsednik združenja je Tone Kristan.

OBSEG IN VRSTE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

- Vključuje in evidentira vse slovenske žrtve nacifašizma 1941-45
- Pomoč pri uveljavljanju pravic
- Uveljavljanje odškodnine pri okupatorjih
- Sodelovanje pri sprejemanju in uveljavljanju domače zakonodaje za žrtve vojnega nasilja
- Sodelovanje z ostalimi organizacijami in drugimi, doma in v inozemstvu, ki nam pomagajo
- Zgodovinska dejstva genocidno raznarodovalne politike

Nekatera nemška mesta so se odločila za plačilo odškodnine iz svojih sredstev, od katerih so tudi uspeli pridobiti za približno 10 slovenskih žrtev dodatno odškodnino v višini od 1.000 – 2.800 €. (Marburg, Reutlingen, Freiburg)

Tudi nemške cerkvene oblasti so namenile nekaj sredstev za odškodnine in te se preko Karitasa, sedaj realizirajo. Tudi tu smo za nekaj Slovencev uspeli pridobiti dodatno odškodnino. Prav tako je iz Avstrije prejelo odškodnino za prisilno delo cca 1.200 oseb. Nekatera nemška mesta so se odločila urediti arhive iz vojnega obdobja, zato jih prosijo za pomoč in posredovanje raznih podatkov. Sedaj delajo za mesto Ingelštat in KZ taborišče Neuengamme Hanover. Vse, ki so bili v teh krajih prosijo, da posredujejo svoje prispevke (prevedene) in slike iz tistih časov. Zanimiv je tudi Marburg. V letu 2002 so naredili zgodovinsko dokumentarni film (60 minut) iz obdobja 1941-45 o trpljenju slovenskega naroda

razpoložljivih finančnih sredstev, ki so jim bila na razpolago.

Udeleženci 5. INFORMATIVNE KONFERENCE ŽŽO 1941-45, so nato po vseh danih proročilih in razpravi, sprejeli več sklepov. Najpomembnejši pa je naslednji poziv Vladi RS, ki pravi tako:

„Minilo je že več kot leto in pol, odkar je Vlada prvič sklenila, da bo na osnovi naše zahteve in osnutka Zakona za poplačilo materialne odškodnine, imenovala medresorsko komisijo za pripravo predloga rešitve problema, pa se ni zgodilo še nič.“

Udeleženci Informativne konference Združenja žrtev okupatorjev 1941-45 Kranj zahtevamo, da Vlada izpolni svojo obljubo in čimprej imenuje člane medresorske komisije ter na ta način pokaže svojo pripravljenost za pogovore, ker naš čas se hitro izteka in na pokopališčih ne bomo potrebovali ničesar več.

JESENOVANJE RUŠEVCEV

Z jesenskimi dnevi smo se bistriški Ruševci spet vselili v naš prenovljeni in ob naši 50-letni obletnici svečano odprti taborniški dom. Z rednimi tedenskimi srečanji smo začeli že v začetku oktobra, takrat se je tudi prvič v tem šolskem letu sestala rodova uprava. Hkrati pa smo v teh jesenskih dneh opravili z dvema večjima rodovima akcijama. V sredini oktobra smo imeli svečano prisego, jesenske počitnice pa so naši gozdozniki in gozdoznice preživel v jesenovanju.

Prisega se je zgodila 18. oktobra, na njej pa so nešči člani prejeli zaslužene nagrade in priznanja za preteklo leto.

Ruševci in njihovi starši so se zbrali v Kindlerjevem parku ob taborniškem domu, kjer je bil pripravljen primeren ambient za svečanost. Najprej so vodniki tabornikom podelili našitek Strganc, ki si ga prišlužijo tisti, ki se najbolj redno udeležujejo taborniških akcij. Sledila je svečana prisega novih tabornikov in prestop medvedkov in čebelic v višjo starostno kategorijo,

torej med gozdoznike in gozdoznice. Za konec pa so vsi tisti, ki so v preteklem letu pridno izvajali program in se naučili določenih znanj, dobili priznanja in veščine, s katerimi bodo lahko obogatili svoj taborniški krog (srajco).

Letošnje jesenovanje je verjetno še najbolj spominjalo na zimovanje. Gozdovinki in gozdoznice s svojimi vodnicami in vodniki, ki so imeli že spakirane nahrbtnike za odhod na jesenovanje na Sviščakih, so samo uro pred odhodom nejeverno gledali v nebo, od koder so se vsipale neverjetno velike snežinke. Vsemu pripravljenemu za odhod so torej samo dodali še nekaj zimskih

pripomočkov in se podali na Sviščake v koč, ki je naslednje dni gostila 17 Ruševcev. Majhna skupina tabornikov na jesenovanju lahko pomeni samo eno – spet nekaj najlepših dni, ko se zaradi manjšega števila udeležencev oblikujejo najbolj nore interne fore in so dnevi zares pestri, saj je program vsekakor lažje izvajati. Sploh pa še, če ti jesenovanje popestri sneg. Vsako jutro jesenovanja so imeli GGji telovadbo, čeprav je bilo zunaj precej mrzlo. Prve dni pa so tudi poskušali z

dvigovanjem zastave, vendar so potem, ko se je ta nesrečno primrznila na drevo, odnehali. En dan so namenili orientaciji in orientacijskemu znanju, igrali so se igrico »Miro Cerar« (igrica je splošno znana, le da se pri Ruševcih drugače imenuje) in druge družabne igre. Vod Kaliber890, ki je, mimogrede, eden najbolj dejavnih vodov v našem rodu, je pripravil sneženi lunapark za udeležence jesenovanja, ki je vseboval tudi sankanje in ostale akrobacije na snegu. Zadnji dan jesenovanja pa so najprej odšli na izlet v Grdo drago in imeli tam turnir v nogometu, potem pa so pospravili in počistili koč ter se vrnili domov.

Jesen bo kamlu nadomestila zima, Ruševcem pa dejavnosti nikakor ne bo zmanjkalo. Saj veste, pri tabornikih ni nikoli dolčas. Kmalu se bomo začeli pripravljati na čajanko in prihod tistih radodarnih mož, ki nas obiščejo konec vsakega leta (božiček in dedek Mraz), pa še naš rodov časovpi Ruševc je v nastajanju in bo izšel še pred novi letom.

Tako, Ruševski pozdrav do naslednjega meseca!

Iris S. - Dina

Podjetje za gradbeni inženiring in promet z nepremičninami d.o.o.

PROJEKTNATA DOKUMENTACIJA ZA GRADITEV OBJEKTOV

PRIDOBIVANJE GRADBENIH DOVOLJENJ

PROJEKTANJSKI INŽENIRING

STROKOVNI NADZOR PRI GRADNJI

PROMET Z NEPREMIČNINAMI

DOLGOLETNE IZKUŠNJE

BRCE 8, 6250 IL. BISTRICA

Tel.: 041 768 744

E-mail: projing@siol.net

Bistriške gasilske novice

MESEC POŽARNE VARNOSTI
GASILCI SVETUJEJO

Prostovoljno gasilsko društvo IL. Bistrica, je v mesecu oktobru, mesecu požarne varnosti pripravilo vrsto preventivnih in operativnih nalog.

V preventivnih akcijah je naše društvo s sodelovanjem obeh osnovnih šol organiziralo natečaj za najboljši spis, pesem ali risbo na temo »Naj se ne oglasi tudi pri vas«, ki je bila tema letošnjega meseca požarne varnosti.

Kot preventivno dejavnost smo tudi letos v knjižnici Jožefa Maslo pripravili gasilsko razstavo. Na področju občine smo razdelili plakate in letake, ter drugo propagandno gradivo.

V mesecu oktobru smo izvedli za vse operativne člane usposabljanje, na katerem se je obnovilo znanje za pravilno porabo dihalnih aparatov, delo z motornimi brizgalnami, izpihovnikom dima, agregati, puhalniki, radijskimi postajami, tehničnem reševanju in reševanju pri nevarnih snoveh.

Po končanem usposabljanju so operativni gasilci pripravili vajo TRNOVO 2003 v kateri je bilo prikazano gašenje objekta in reševanje ponesrečenca.

Poudarek vaje je bil na pravilnih postopkih pri alarmiranju operativnih gasilcev, pravilnem komuniciranju v sistemu zvez ZA-RE, vodenju akcije in pravilnih postopkih pri delu posameznika in skupine z gasilsko opremo s katero razpolaga društvo.

Predpostavka vaje je bil požar v kuhinji in reševanje zastrupljene osebe iz 1. nadstropja s pomočjo vrhne tehnike in nosil. V vaji so sodelovala tri gasilska vozila z desetimi gasilci.

Vajo si je ogledala tudi strokovna

Na vaji se je ponesrečenca reševalo s pomočjo nosil in vrhne tehnike

komisija Gasilske zveze IL. Bistrica, po vaji pa je bila izvedena tudi analiza celotne vaje.

Društvo se je v začetku meseca novembra udeležilo z štirimi ekipami regijskega tekmovanja v Dekanih, kjer je nastopilo 39 najboljših ekip iz občin Koper, Piran, Izola, Postojna, Pivka, Sežana, Komen, Divača in Hrpelje – Kozina. Kot že vrsto let poprej so v izredno močni konkurenci naši veterani dosegli najvišje stopničke, ženska ekipa B pa odlično drugo mesto. Ekipi članov A in B pa se z doseženim petim in sedmim mestom tokrat ni uspelo kvalificirati na državno tekmovanje.

Ker je začela kurilna sezona smo imeli že nekaj intervencij pri gašenju dimniških požarov, zato vam gasilci svetujemo:

Dimniki morajo biti redno očiščeni in vzdrževani!

Da bi preprečili možnost vžiga saj in s tem požara v stanovanjskem objektu, moramo poskrbeti za redno čiščenje in redne strokovne preglede kurilnih naprav, dimovodov, dimnikov in prezračevalnih naprav v objektu. Takšen pregled je še posebej pomemben in obvezen pred

začetkom kurilne sezone ali kadar zamenjamo vrsto kuriva.

Kako ukrepati, če vseeno zagorijo saje v dimniku?

Če zaradi neočiščenega dimnika v kurišče ne pride dovolj zraka, kurivo ne zgori popolnoma in nastaja vedno več saj, ki še bolj zamašijo dimnik. Zato pride do vžiga saj in razvije se dimniški požar. Ta lahko traja zelo dolgo in ga praviloma ne gasimo. Takoj moramo poklicati gasilce na številko 112, sami pa moramo paziti, da se požar ne bi razširil na okolico dimnika oziroma na stavbo. Požara v dimniku ne smemo gasiti z vodo, ker lahko pride do porušitve dimnika. Voda se ob razbeljenih dimniških stenah upari in poveča svojo prostornino za več kot 1700 krat. Če bi nap. zlili v dimnik 10 l. vode, bi nastalo poleg plina, ki je v dimniku, še 17 m³ pare. Ta bi raznesla dimnik.

V primeru, da se dimnik pregreje in ogroža stanovanjske prostore, ga lahko gasimo s suhimi gasilnimi sredstvi (prah, CO₂)

Janko Slavec
PGD IL. Bistrica

SREČANJE TEŽJIH INVALIDOV

Društvo invalidov Ilirska Bistrica že vrsto let v jesenskem času pripravi družabno srečanje s kulturnim programom za težke in težje invalide.

V letošnjem evropskem (in tudi slovenskem) letu invalidov je bilo to srečanje sredi novembra. Prijetnega družabnega srečanja z enournim kulturnim programom in pogostitvijo v restavraciji TIB Transport d.d. Ilirska Bistrica se je udeležilo preko 70 težjih invalidov,

Skratka, v društvu smo prišli do spoznanja, da ima vsako srečanje svoj čar. Predvsem v tem, da nas povezuje in da dobimo občutek, da je življenje lepo in se ga splača ceniti, čeprav ni vedno takšno, kot bi si želeli. Žal nam je tistih, ki ostajajo doma in nočejo v družbo. Vemo, da za to niso sami krivi. Usoda jim pač ni bila tako naklonjena kot drugim, ki so kljub svoji invalidnosti ostali pokončni, samozavestni in vedri.

Nekatere aktivnosti, ki smo jih letos že izvedli, pa so bile namenjene obeležju evropskega leta invalidov. V okviru regije (DI Vrhnika, Logatec, Cerknica) smo 4. septembra sodelovali na okrogli mizi na Vrhniki na temo financiranja naših društev na lokalni ravni. Prav ta dan je bila tudi otvoritev razstave na Osnovni šoli I. Cankarja na Vrhniki, kjer so sodelovali tudi naši člani s svojimi ročnimi in likovnimi izdelki.

Na rekreativnem področju smo se v juniju srečali z invalidi celjske regije na Boču. V septembru smo se srečali v Domu starejših občanov, kjer smo predstavili poslanstvo našega društva, ki poleg redne dejavnosti vključuje tudi posebne socialne programe z organizacijo različnih oblik rekreacije in družabnih srečanj.

V decembru, natančneje 6. decembra 2003, pa bodo naši športniki – balinarji izvedli prijateljskih balinarski turnir in tako bomo v letošnjem evropskem letu invalidov počastili tudi 3. december – mednarodni dan invalidov.

Naj omenimo, da v društvu poskrbimo za prevoze invalidov na srečanje. Z Domom starejših občanov pa se dogovorimo za prevoz in spremstvo naših članov, ki so sostanovalci doma. Srečanja smo omogočili tudi invalidom, ki niso člani našega društva.

Srečanja invalidov so srečanja humanosti, prijaznosti in na nek način srečanja posebnega odnosa do življenja.

Za DI IL. Bistrica: Jožica Žibert

svojcev in spremljevalcev. To srečanje je predvsem druženje, sprostitvev in trenutna pozaba bolečin, ki so take ali drugačne, vendar stalne spremljevalke vsakega življenja, v večji razsežnosti pa težjega invalida.

Na srečanju smo predstavili tudi društvene dejavnosti – izvajanje posebnih socialnih programov s poudarkom na ohranjanju zdravja, rekreativni in tekmovalni šport, zanimive izlete in družabna srečanja.

USPEH PODGORSKIH
GASILCEV

Člani in članice PGD

Podgora - Podgraje so se

28. septembra 2003 udeležili

občinskega gasilskega tekmo-

vavanja, ki ga je razpisala Gasil-

ska zveza IL. Bistrica. Tekmo-

vavanja sta se udeležili moška

in ženska ekipa. Tekmovanje je

potekalo v dveh fazah. Obe ekipi

sta imeli enaki vaji. Najprej je

potekal štafetni tek, po tem pa je

sledila še vaja z motorno brizgalno.

Moška ekipa v sestavi David Iskra,

Alen Grgič, Stanko Fabec, Rado

Fabec, Boštjan Šestan, Marko Šajn,

Primož Šajn, Kristjan Šestan, Andrej

Šestan in Janko Iskra se žal ni dosegla

vidnejšega rezultata in se ni uvrstila

na regijsko tekmovanje, ki je bilo v

Dekanih 08.11.2003.

Ženska ekipa v sestavi Martina

Šestan, Petra Muha, Petra Jaksetič,

Tina Štefančič, Kristina Šestan, Ma-

rina Šestan, Boženka Šajn, Grozdana

Rutar, Jožica Rojc in Tadeja Rojc je na

občinskem tekmovanju zasedla prvo

mesto in se udeležila tudi regijskega

tekmovanja v Dekanih. Tekmovanja

so se udeležile ekipe obalno-kraške

regije. Da je bila konkurenca res huda

pove to, da je bila ekipa PGD Podgora

edina ekipa, ki je naredila vajo brez

napake, vendar se ji kljub temu ni

uspelo uvrstiti na republiško

tekmovanje, ki bo v letu 2004. Glede

na to, da je bila ženska ekipa formirana

v letu 2003 in je bilo to njeno prvo

Člani in članice PGD Podgora-Podgraje

tekmovanje, je to za društvo in ekipo velika spodbuda za nadaljnje delo.

Dne 07.11.2003 so predstavniki gasilskega društva učencem OŠ Podgora predstavili opremo in vozila, s katerimi trenutno razpolaga društvo. Prvi del je potekal v prostorih OŠ, kjer je Franc Šajn predstavil zgodovino gasilstva in društva, ter predstavil bistvo gasilstva. Nadalje so se učenci razdelili v tri skupine in ogled nadaljevali v gasilskem domu PGD Podgora in na šolskem igrišču. Janko Ferlež je predstavil opremo, ki jo imamo gasilci. Marko Šajn je predstavil radijske zveze, ki jih uporabljajo gasilci za komuniciranje in način sprožitve alarmnega sistema. David Iskra pa je predstavil vozilo Land rover. Učenci so praktično preizkusili visokotlačno gasilno napravo, ki je v vozilu in za društvo veliko pomeni. Na koncu predstavitve se je z mnogo ust slišalo besedi gasilec bom.

David Iskra
PGD Podgora - Podgraje

BISTRIŠKA OBČINA BO
NASLEDNJE POLETJE
GOSTILA PREKO 1000
TABORNIKOV IN SKAVTOV

POW WOW je tabor. Pravzaprav je vseevropski, torej mednarodni tabor in potekal bo med 30. julijem in 8. avgustom prihodnje leto v Ilirski Bistrici. Tisti starejši bistriščani se boste verjetno še spomnili, kje je leta 1981 stalo ogromno šotorsko naselje, ki je gostilo tabornike na takratnem zletu. Naslednje leto bo taborni prostor prav tam. Na travnikih med Kosezami in Malo Bukovico, ob cesti, ki pelje proti Hrvaški. Pravijo, da bo to največji zletni prostor v Sloveniji.

POW WOW bo tabor, namenje tabornikom in skavtom v starosti od 11 do 16 let. Pri Zvezi tabornikov Slovenije je to starostna kategorija, ki se imenuje gozdovniki in gozdovnice (oziroma s kratico GG). Že sedaj dela na tem projektu več kot 100 ljudi, pričakuje pa se še 200 članov mednarodnega osebja in več kot 1000 udeležencev iz cele Evrope.

Na zletu se obetajo mnoge aktivnosti s področja vsakdanjega aktivnega življenja, taborništva in skavtstva, delavnic, športa, ročnih spretnosti, etnoloških raziskav in drugega.

POW WOW organizira Zveza tabornikov Slovenije, soorganizator tega zleta pa bomo tudi bistriški taborniki iz Rode snežniških ruševcev. Mednarodni tabor s tako številno udeležbo bo vsekako tudi odlična promocija naše občine, ki je s svojimi naravnimi lepotami, bližino hribov, snežniških gozdov, Brkinov in nenazadnje tudi morja, že očarala tiste slovenke tabornike, ki pow wow pripravljajo in ki so en delovni pripravljalni vikend že preživeli blizu zletnega prostora (na jezeru Mola).

ŽIVIMO ZDRAVO

»Živimo zdravo«, je geslo projekta, ki ga je pred dvema leti začel izvajati Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota v krajevni skupnosti Beltinci, nato pa še v desetih drugih krajevni skupnostih v Pomurju. Cilj projekta je bil predvsem, odraslo populacijo naučiti znanj in veščin za izboljšanje življenjskega sloga. Za prekmursko prebivalstvo je namreč značilno, da uživajo veliko živalskih maščob, imajo večjo obolevnost in umrljivost ter tudi večje število zdravljenih v bolnišnici. Projekt je v tem predelu Slovenije dosegel svoj namen, zato se je Ministrstvo za zdravje R Slovenije odločilo, da ta projekt finančno podpre in ga razširi na deset novih lokalnih skupnosti po Sloveniji. Krovni koordinatorji projekta po Sloveniji so Zavodi za zdravstveno varstvo.

ZZV Koper je izbral občino Ilirska Bistrica, oziroma krajevno skupnost Jasan ter Podgrajsko in Rozmanovo ulico iz Ilirske Bistrice.

Kako bo projekt potekal?

Do konca tega leta in do oktobra naslednje leto bomo izpeljali 14 delavnic, v katerih bomo spoznali dejavnike tveganja za nenalezljive kronične bolezni, se naučili meriti krvni tlak, se pogovarjali o zdravi telesni teži, telovadili, šli na pohod, izmerili svojo telesno aktivnost, se naučili zdravo kuhati, pogovorili se o boleznih srca in ožilja ter različnih vrstah raka, poslušali nasvete agronoma o ekološkem vrtnarjenju ter zaključili z javno predstavitvijo lokalne skupnosti.

Delavnice bodo vodili domači in tuji strokovnjaki, zdravega kuhanja pa se bomo učili s pomočjo domačih kuharjev – **Riharda Baša in Aleša Brožiča**. Lokalni koordinatorji projekta sva Nada Čeligoj in Andreja Rebec. Koordinatorice in kuharji smo se udeležili tudi dvodnevne izobraževanja - predstavitve projekta v Murski Soboti.

Cilj nas vseh je, da v prebivalcih krajevne skupnosti, ki smo jo izbrali izzovemo zavest, da z zdravim življenjskim slogom, lahko zelo veliko naredijo za svoje zdravje, kar pa še ne pomeni, da bodo imeli po končanem projektu vsi idealno telesno težo, da bodo vsi abstinenti in da ne bo nihče več jedel svinjskega mesa, temveč, da bodo tisto kar našemu zdravju najmanj koristi, zajemali z manjšo žlico.

Z delavnicami bomo pričeli v mesecu novembru.

Pomoč pri izvedbi projekta so obljubili tudi Koronarno društvo Il. Bistrica, Društvo za celiakijo, Društvo diabetikov Ilirska Bistrica, Športna zveza Ilirska Bistrica, lokalni mediji, Sadjarstvo Miše, Zdravstveni dom, Kristina Abram in drugi.

Andreja Rebec, v.s.t.

PROMOCIJA ZDRAVJA IN DEJAVNIKI TVEGANJA

V mesecu novembru smo v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica pričeli z izvajanjem preventivnih delavnic »Promocija zdravja in dejavniki tveganja«. To je sklop treh krajših delavnic, v katere povabimo posameznike, pri katerih je osebni zdravnik na preventivnem pregledu ugotovil več kot 20% ogroženost za srčno žilne bolezni.

Na teh krajših delavnicah se slušatelji seznajajo z osnovnimi znanji o zdravi prehrani, zmernem pitju, pomenu gibanja za zdravje, škodljivostih kajenja in prekomerni telesni teži ter o nevarnostih povišanega holesterola, sladkorja v krvi in visokega krvnega tlaka. Sklop delavnic zaključimo z preizkusom telesne aktivnosti. Po končanih krajših delavnicah, se lahko posamezniki vključijo v bolj poglobljene delavnice kot so: Šola zdrave prehrane, Šola hujšanja, Delavnica o gibanju ter v delavnico Da opuščam kajenje.

Vse, ki so povabljeni pozivamo, da se delavnic udeležite v čim večjem številu, zraven pa lahko povabite tudi svojce, prijatelje...

Andreja Rebec, v.s.t.

VESELJE DO ŽIVLJENJA TLI V VSAKEM OD NAS ZBUDIMO GA

Dan brez smeha je podoba izgubljenega kamenčka v mozaiku človekovega bivanja.

Zveza slovenskih društev za telefonsko pomoč v stiski in Društvo Tvoj telefon iz Postojne v letu
VESELJA DO ŽIVLJENJA - 080 22 23, 05/720 17 20

ALGE - NAJ BO HRANA NAŠE ZDRAVILO, NAJ BO ZDRAVILO NAŠA HRANA!

Poletje je mimo. Hitenje, stres in delovne obveze so znova napolnile naš vsakdanjik.

Poskušajte se za trenutek spomniti detajla iz letošnjega poletja: blaženo se pozibavate na morskem površju, sonce prijetno greje, skrbni in problematični, pred katerimi ste pobegnili pa so ostali nekje daleč in ne dovolite, da bi vas zdaj zmotili...

Nenadoma vam to blagodejnost zmoti odvraten, spolzki dotik po nogah. Nekaj vas je oplazilo. »Fuj...!«, se zdrznete, hitro pa ugotovite, da so to bile le alge. Nekoliko vas to pomiri, vendar pa neprijeten občutek ostane.

Ali ste vedeli, da se svet alg nahaja povsod okrog nas? Niso samo v slanih in sladkih vodah, pač pa živijo v vsakem kvadratnem centimetru plodnih tal, v vsaki kapljici vode...

Že milijarde let alge predelujejo minerale, pline in sončno energijo v življenjsko pomembno hrano za ves bakterijski, rastlinski in živalski svet. Ali ste vedeli, da obstajajo mikroskopske, očesu nevidne alge, pa tudi orjaške, velike več deset metrov? Obdaja nas torej ogromen svet alg, ne da bi se mi tega zavedali.

Alge predstavljajo kar 80% zemeljske rezerve hrane in proizvedejo 90% vsega kisika na zemlji; podatek, ki zagotovo preseneča, vendar je tako.

Pisan svet alg nam odkriva mnoge skrivnosti življenja.

Modrozeleni, mikroskopske, ne sodijo niti k živalskemu, in tudi ne k rastlinskemu svetu. Podobne so bakterijam. To, kar mi danes poskušamo šele odkriti, človek sicer pozna že tisočletja. V predelih, kjer ljudje živijo ob vodah, ki vsebujejo alge, jih izkoriščajo v vsakdanji prehrani.

Hrana, ki je najpogostejša na naših mizah, ima veliko manjšo hranilno vrednost, kot mislimo.

Rastlinska hrana je nasičena s pesticidi in herbicidi, živalska pa z antibiotiki in hormoni. Vse je predelano, pomešano s konzervansi in umetnimi dodatki. Taka hrana pa ne more nahraniti naših lačnih celic, pogosto pa celo pospešuje njihov propad in smrt.

Nasprotno od tega, pa je na razpolago prehrabni svet alg. Res pa je tudi, da nam je obilica tega živega sveta dokaj neznana in je zato tudi neizkoriščen. Vse seveda niso koristne za človeka.

V zadnjem obdobju pa človeštvo nekatere vrste alg vse bolj uporablja kot prehrano, obenem pa še podrobneje proučujejo njihovo

delovanje na človekovo zdravje.

V jesenskem obdobju intenzivnejše planiramo prehrano, ki jo bomo mi in naša družina uživali jeseni, čez zimo in spomladi, da bi tako kar najbolje prenesli vse napore leta in se izognili različnim boleznim. Kvalitetnih živil pa je na žalost vse manj. Na prodajnih policah se kričavo ponujajo izdelki z veliko »naravnih« vitaminov in mineralov. Vsebnost in hranilnost je močno diskutabilna, izvori take hrane so vprašljivi, dodani so aditivi, zato pa je tudi sprejemljivost minimalna.

Posebno pozornost v zadnjih letih vzbuja Klamatska ali AFA alga - (skrajšava latinskega imena: Aphanizomenon flos aquae). To edinstveno darilo narave vsebuje toliko odlik, da jih je težko naštet v eni sapi. Pomembno pa je reči, da raste povsem naravno, kot divja in z neverjetno sposobnostjo razmnoževanja, tako da ni nevarnosti da bi se zaloge izčrpale.

Na alge vsakdo reagira po svoje in drugače, vendar jih lahko uživajo vsi, ne glede na starost in na zdravstveno stanje. Efekte, ki jih opazimo najprej pa so: občutno več energije, izboljšana koncentracija, boljši spomin, razpoloženje in manjša izpostavljenost k stresom, redkeje so spremembe razpoloženja, več je elana za delo in učenje. Obilica klorofila, bogata vsebnost vitaminov in mineralov, kot tudi mineralov v sledih ki so kelirani, posebno železa, kalcija, kroma, vitaminov skupine B, vitamina C, ter drugih antioksidantov, pa veliko rastlinskih proteinov, esencijalnih in neesencijalnih aminokislin, ki ne vsebujejo maščobne kislin, vse to

govori v prid dejstvu, da ta alga spada v kategorijo vrhunske hrane.

V sestavi vsebujejo nizko molekularne aminokisline, ki so sposobne priti skozi krvno-možganske blokade. Bogastvo z neuropeptidi pa omogoča izjemno ugodno reakcijo celotnega živčevja, preko tega pa na hormonski in imunski sistem. Ob dejstvu, da vsebujejo obilico beta karotena, kalcija in nenasičenih maščobnih kislin, so idealne za kožo, ki postane gladka, čista in zdrava. Vplivajo tudi na zdravje las in nohtov, ter izboljšajo prebavo. Vsebnost kroma povzroči, da se zmanjša naša potreba po sladkarijah in stabilizirajo hipoglikemijske krize. Lahko se pomešajo v juhe, v solate in sendviče, pa tudi kot maske za obraz, ali jih kot obkladke polagajo na rane. Izvrstno čistijo organizem in odstranjujejo strupe, glivice, bakterije in viruse.

Ob rednem uživanju optimalne količine Klamatske alge, se verjetnost, da bi zboleli za gripo, ali prehlad, veliko zmanjša, če pa se že pojavi katera od takih zimskih nadlog, se ob povečani dozi alge, ter ob čaju in ležanju hitreje pozdravimo. Na takšen način, se lahko otroci izognejo večjim izostankom od pouka, odrasli iz dela, še važnejše pa je, da ni več dolgotrajnega okrevanja, bolniške in izčrpanosti.

Čeprav Klamatsko algo uvrščamo med hrano, pa njeno delovanje na organizem ni samo v tem, da prehranjuje celice, temveč jih tudi obnavlja, če so te v začetnem procesu odmrta.

Odtod tudi neverjetno naglo okrevanje bolnikov, ki imajo dolgotrajne bolezni.

Citat iz Kollmanove knjige o Klamatski algi »Skrivnostno življenje tal«:

»...Govorimo o rastlini, o najstarejši, najzdržljivejši rastlinski obliki na našem planetu, ki je skozi več milijard let preživela vse mogoče nepredstavljive kataklizme in nevarnosti, ki jih je lahko sprožila ravnodušna usoda - govorimo o enocelični modrozeleni algi, znani kot Aphanizomenon flos aquae. Ni druge hrane, ki bi rasla tako hitro, da je sposobna ustvariti biomasa, ki bi nas rešila pred prehrabnimi težavami.«

Po tej skopi zgodbi o algah, ste se morda za trenutek le sprostili in spoznali še en nov svet, ki vam je na dosegu rok, pa ga doslej niste opazili.

Prevod: B. Verbič

Tel.: (05) 7 111 751, Fax.: (05) 71 11 743

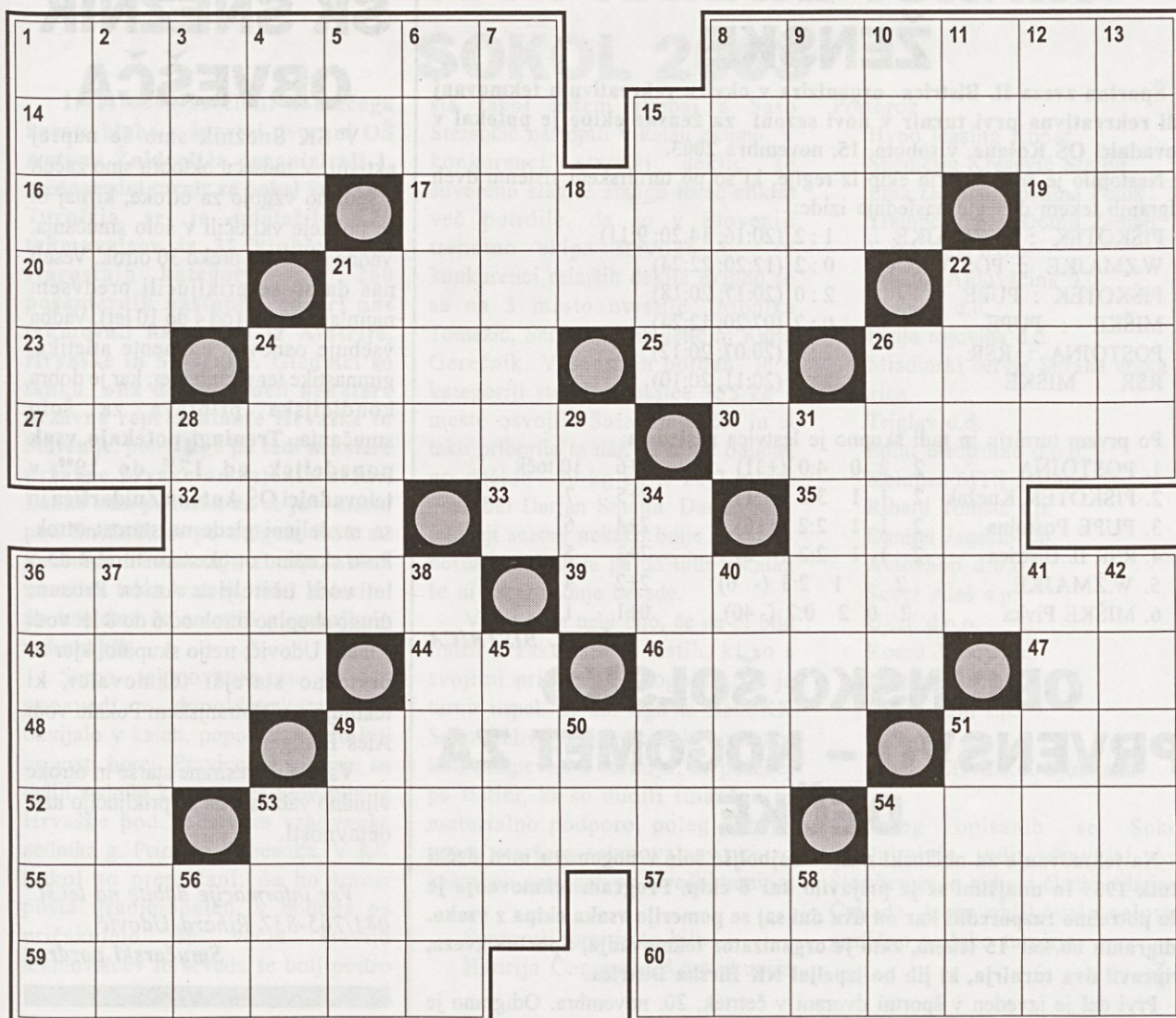
Delovni čas:		
Delavnik	Sobota	Nedelja in prazniki
od 7:00 do 19:00	od 7:00 do 14:00	Zaprto
Dežurstva		
Delavnik	Sobota	Nedelja in prazniki
od 19:00 do 21:00	od 19:00 do 21:00	od 9:00 do 11:00 in od 18:00 do 19:00

GRAFIČNI ATELJE
ALMA ZEJNULOVIČ s.p.
6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40
tel.: 05/71-00-320, fax: 05/71-41-124

* GRAFIČNO OBLIKOVANJE
* OFFSET TISK
* SITOTISK - nalepke, tisk na majice ...
* VEZAVA KNJIG, DIPLOMSKIH NALOG
* IZDELAVA REKLAMNIH PANOJEV, TRANSPARENTOV ...

NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO:

1. poslovni izdatek, 8. pijača grških olimpijskih bogov, 14. kratkost, 15. slovenska TV voditeljica (Oriana), 16. Verdijeva opera, 17. ameriška pevka (Connie), 19. začetnici pravnikarja Bavcona, 20. trimestno število, 21. Apolonov svečenik v Troji iz legende, 22. ime švedske režiserke Zetterling, 23. okrajšava za katastrski okraj, 24. nemški filozof (Immanuel, 1724 – 1804), 25. začetnici režiserja Ljubiča, 26. denarna enota v JAR, 27. razčlenjevalec, 30. perzijska sveta knjiga, 32. glivična bolezen na vinu, 33. italijanski pevec zabavne glasbe, 35. četrti rimski kralj, 36. stanje telesnega in duševnega počitka s popolnim ali delnim zmanjšanjem zavesti, 39. kaznjene, 43. ime ameriške pevke Turner, 44. prvi in tretji vokal, 46. roparski kit, 47. začetnici nobelovca Einsteina, 48. Estonec, 49. ime italijanskega graditelja godal Stradivarija, 51. nemški skladatelj in dirigent (Werner, 1901 – 1983), 52. kemični simbol za element natrij, 53. spojina, ki nastane z oksidacijo primarnih alkoholov, 54. berač v Homerjevi Odiseji, 55. mesto v Španiji, jugozahodno od mesta Guadalajara, 57. stopničast slap, 59. Stritarjeva ljubezenska povest, 60. najsvetlejša zvezda v ozvezdju Škorpiona.

NAVPIČNO:

1. ruska bajka, 2. interval z obsegom treh tonov, zvečana kvarta, 3. ime politika Bohinca, 4. oče (star.), 5. avtomobilska oznaka Šibenika, 6. dete, otrok (franc.), 7. rumena snov v korenju, 8. prvi predsednik italijanske republike (Enrico de, 1877 – 1959), 9. Irska (pesniško), 10. del celote, 11. enaki črki, 12. moška figura kot steber, 13. večletni grm iz družine rožnic s črnimi ali rdečimi plodovi, 15. škrat, palček, 18. drog z železno kljuko za

plavljenje lesa, 21. ameriški pevec (Frankie), 22. krinka, 24. hrvaško mesto nad Reko, 26. dohodek iz obresti, 28. okrasna sredozemska rastlina, bršč, 29. novozelandska papiga, 31. ime slovenskega zgodovinarja Simonitija, 34. letopis, anali, 36. gora v Julijcih, 37. priprava za pisanje, 38. vlačuga, prostitutka, 40. ozvezdje na južnem nebu, ki ga sestavlja skoraj 300 zvezd, 41. slovenski gradbenik in politik, na sodnem procesu leta 1947 obsojen na smrt (Črtomir), 42. zvezna država v ZDA, pa tudi kraj ali lokal, kjer vlada sila, nered, 45. pristanišče v Grčiji, 49. ime gledališkega igralca Jelena, 50. avtomobilska oznaka Ohrida, 51.

državna blagajna, 53. ime igralka Gardner, 54. letovišče pri Opatiji, 56. središče vrtenja, 58. avtomobilska oznaka Splita.

Dimitrij Grlj

SLOVARČEK:

TRITON - interval z obsegom treh tonov

FRANCIS - ameriška pevka (Connie)

LAINE - ameriški pevec (Frankie)

SIMONITI - slovenski zgodovinar (Vasko)

ROSANA - Stritarjeva ljubezenska povest

IKOS - berač v Homerjevi Odiseji

KAROTIN - rumena snov v korenju

Mali oglasi

PRODAM

Prodajam plinske jeklenke za gospodinjstvo;
Tel.: 040/640 429

Prodajam zazidalno parcelo v centru Ilirska Bistrice ob potoku z načrti in vso dokumentacijo - ugodno!
Tel.: 041/796 610

V bližini Zarečja prodajam 17.200 m² gozda za drva;
Tel.: 040/727 460

Prodajam starejšo hišo z gospodarskim poslopjem in vrtom v Slavini;
Tel.: 754 24 70, 041/736 998

Prodajam 3- tonsko vitlo za drva.
Tel.: 05/753 03 87
Stane Lavrenčič, Nadežda soto 10, Pivka

Prodajam gostinski lokal ob potoku Bistrice; možnost preureditve v stanovanjski objekt.
Tel.: 041/796 610

Prodajam ali oddam poslovni prostor 33 m² v Mikozi, v Il. Bistrici.
Tel.: 031/833 495

V Il. Bistrici prodajam: poslovno stanovanjska hiša ob glavni cesti, 750m², starejša, meščanska, dvonadstropna z visokim podstrešjem, vseljiva, vrt, dvorišče, parcela 800 m², primerna za več družinsko, stanovanjsko hišo s poslovnimi prostori v pritličju 300 m².
Tel.: 05/714 50 53

Prodajam dobro ohranjeno trosobno stanovanje v Rozmanovi 24/d, Il. nadstropje, 73.10 m². Informacije na GSM 041/659-703.

Prodajam stanovanje v Trnovem, 1. nadstropje, 64 m²
Tel.: 00385/51 703 093

Prodajam enosobno stanovanje na Gregorčičevi 1a, v Ilirski Bistrici, 38 m²
Tel.: 031/682 124

Novi vikend na Sviščakih, trdo zidan, prodajam. Tel.: 05/714 26 36, vsak dan od 8-12 ure in ob sredah od 14-18 ure.

POLO GT 1,3 75km KARAVAN, letnik 1992, prva reg. 1993, rdeče barve, vlečna naprava, odlično ohranjen, 168.000km, 2. lastnik, registriran do

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

nam pošljite do 12. decembra 2003, na naš naslov:
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

Med prispelimi pravilnimi rešitvami
bomo izžrebali nekoga, ki bo prejel lepo nagrado:
VEČERJO ZA DVE OSEBI V GOSTIŠČU

**GRILL
DANILO**

NAGRADO,

VEČERJO ZA DVE OSEBI PRI GRILL DANILU,
za oktobrsko križanko prejme:

RASPOR DAVID

Jelšane 55, 6254 Jelšane

ČESTITAMO SREČNEMU NAGRAJENCU IN MU ŽELIMO "DOBER TEK"!

REŠITEV
OKTOBSKE
KRIŽANKE

1. TRPNIK, 7. OBNIT, 12. LEONOV, 13. BRIKE, 14. AJD, 15. SAAREMAA, 17. KOST, 19. RAINS, 20. ANVAR, 22. STOIK, 25. OLEIN, 28. ANNA, 29. AUBIGNAC, 32. CAR, 33. SLOGA, 34. ROMERO, 36. TEDEN, 37. TERMIN.

GESLO: POD SVOBODNIM SONCEM

UTRINKI RESNICE

*Lepota človeka ni samo obraz,
sij je v duši, obraz je okras.*

Stojan Vid Jaksetič

PRODAJNA
MESTA
ČASOPISA
SNEŽNIK:

V VSEH TRGOVINAH
ILIRIJE, V PRODAJNEM
CENTRU TRNOVO, V
TUŠU, V PAPIRNICI LINEA
ART, V TOBAKU,
V PAPIRNICI "POD LIPO",
NA BENCINSKEM SERVISU
ISTRABENZA,
NA BENCINSKEM SERVISU
PETROL V AGRO
TRGOVINI KOSEZE

12.8.2004.
Tel.: 031/300 684

ODDAM

V Il. Bistrici oddam v najem poslovni prostor v izmeri 58 m², primeren za pisarno ali trgovino.
Tel.: 05/710 05 11

Oddam garsoniero v Il. Bistrici, 3. nadstropje, opremljeno s CK-vseljivo takoj.
Tel.: 041/422 009

V najem oddam pisarno površine 15 m², v OIC Trnovo, Vilharjeva 35. Informacije TELES d.o.o.,
Tel.: 05/711 01 00; GSM:041/616 411

V najem vzamemo poslovni prostor površine 60-80 m², primeren za videoteko na frekventni lokaciji in z možnostjo parkiranja.
Tel.: 041/446 009 ; ali v videoteki v Domu na Vidmu.

V najem vzamem eno ali dvosobno stanovanje v Il. Bistrici.
Tel.: 031/ 344 411

INŠTRUKCIJE

Inštruiram in poučujem italijanščino, popravljam diplomske naloge v slovenščini.
Tel.: 040/378 888 Patricija

Nudim uspešno učno pomoč otrokom od prvega do petega razreda.
Tel.: 040/805 266

Instrukcije iz angleškega in italijanskega jezika za osnovne in srednje šole.
Tel.: 05/714 43 84

Lektoriram slovnične, tiskarske napake vseh slovenskih besedil, prevajam tudi hrvaška in srbska besedila.
Tel.: 040/640 429

RAZNO

Se želite znebiti še voznega starega Yuga. Pokličite za dogovor!
Tel.: 040/640 429

Kupim rabljeni strešni okni – 2 kosa;
Tel.: 041/616 411

Kupim pianino;
Tel.: 031/423 322

Stare razglednice krajev (vasi, mest) kupim.
Tel.: 05/788 00 33

Osamljen upokojenec, želim spoznati gospo, da bi si skupaj krajšala dneve.
Stane Lavrenčič, Nadežda soto 10, Pivka.
Tel.: 05/753 03 87

Hišni ljubljenci-prodam činčile kot hišne ljubljence po ugodni ceni; možna tudi dostava na dom.
Tel.: 05/788 51 72 ali 041/477 109

Najamem 2 sobno stanovanje v Il. Bistrici.
Tel.: 031 682 135 ali 031 667 523

MLADINCI N.K. TRANSPORT V BOJU ZA VRH PRIMORSKE LIGE

Predstavljamo vam mladinsko ekipo nogometnega kluba Transport Ilirska Bistrica, ki se je leto nazaj po odločitvi vodstva kluba iz II. Slovenske lige preselila v Primorsko ligo, kjer se v sezoni 2003-2004 bori za njen vrh. Odločitev za selitev v nižji rang tekmovanja je bila težka, na nek način celo napačna. A zaupati je potrebno vodstvu kluba, ki je odločitev sprejelo po treznem premisleku. Star slovenski pregovor namreč pravi, da se pri denarju še »žlahta« konča in tako se je pač končalo neko obdobje, ko so mladinci in kadeti uspešno predstavljali Ilirsko Bistrico v Slovenskem prostoru.

Nastopanje v II. Ligi s kadeti in mladinci je bilo za klub predrago. Mogoče je bila odločitev na mestu. Po besedah trenerja in predsednika kluba Jožka Berginca, se iz te generacije pripravlja članska ekipa, ki naj bi čez kaki 2 – 3 leta ponovno

teže kot kažejo trenutni rezultati. Spomniti moram, da je nekoč Transport imel močno prvo ekipo in tudi takrat najboljšemu mladincu Mitji Zatkoviču ni bilo potrebno igrati v njej. Tokrat je drugače saj nekateri od naštetih vsak teden odigrajo še člansko tekmo, kar je za 17,18 letnike kar težko. To velja predvsem za najstarejše Sandija Berginca, Igorja Marince in Došo Lazareviča, brez katerih si že danes članske ekipe skoraj ni mogoče zamisliti. Fantje imajo tudi šolske obveznosti, poleg tega pa so med tednom raztreseni po celotni Sloveniji. Zelo redko skupaj trenirajo, zato so njihovi uspehi naravnost odlični. Mnogi od njih bi si zaslužili skromno pozornost v obliki priznanja Janka Kovačiča za perspektivne mlade športnike, a žal je v veljavni pravilnik po katerem dela športna zveza, ki je tog in zastarel. V nogometu v katerem nastopa največ športnikov v Sloveniji in tudi na svetu ni omogočeno vsakomur postati

poskušala preboj v 3 slovensko ligo. Ta liga bo v letu 2004 reorganizirana in postala bo tako močna kot nekoč, ko se je vanjo uspelo prebiti njegovi generaciji in v nje uspešno nastopati kar nekaj let.

Sicer pa je na majhnem prostoru težko imeti kompletno generacijo, ki bi več let igrala skupaj, zato se ekipa od najmlajše pa do članske selekcije zelo spreminja. Tako je bilo tudi pri tej generaciji, ki po uspehih v II. slovenski in primorski ligi prav nič ne zaostaja za tisto Mitje Zatkoviča, sedaj uspešnega igralca Primorja iz Ajdovščine. Mitjevi generaciji je uspelo osvojiti primorski vrh in to bo poskušala tudi generacija, katere nosilci igre so Sandi Berginc, Doša Lazarevič, Igor Marinac, Danijel Dubravčič, Raul Udovič, in njen kapetan Marko Kovačević. Ekipi so večkrat priključeni tudi nekateri perspektivni kadeti, saj je iz generacije preko dvajsetih, ki so začeli igrati nogomet v najmlajši selekciji ostala le slaba polovica najvztrajnejših. Seveda ne smem pozabiti še dveh, ki igrala v višjih ligah in se ekipi občasno priključita, če sta prosta. To sta član Primorja iz Ajdovščine Tadej Tomažič in član Tabora iz Sežane Borut Brozina. Osvojiti primorski vrh pa bo precej

Z.K.

ODBOJKA 2003-2004 ŽENSKE

Športna zveza Il. Bistrica organizira v okviru rekreativnih tekmovanj tudi rekreativna prvi turnir v novi sezoni za ženske ekipe je potekal v telovadnici OŠ Košana, v soboto, 15. novembra 2003.

Nastopilo je šest ženskih ekip iz regije, ki so po turnirskem sistemu dveh odigranih tekem dosegle naslednje izide:

PIŠKOTEK : W.ZMAJKE	1 : 2 (20:16; 14:20; 9:11)
W.ZMAJKE : POSTOJNA	0 : 2 (12:20; 22:24)
PIŠKOTEK : PUPE	2 : 0 (20:17; 20:18)
MIŠKE : PUPE	0 : 2 (07:20; 12:24)
POSTOJNA : RSR	2 : 0 (20:07; 20:12)
RSR : MIŠKE	2 : 0 (20:11; 20:10)

Po prvem turnirju in tudi skupno je lestvica naslednja:

1. POSTOJNA	2	2	0	4:0 (+31)	4+6	10 točk
2. PIŠKOTEK Knežak	2	1	1	3:2 (+1)	2+5	7
3. PUPE Postojna	2	1	1	2:2 (+16)	2+4	6
4. RSR Il. Bistrica	2	1	1	2:2 (-2)	2+3	5
5. W.ZMAJKE	2	1	1	2:3 (-6)	2+2	4
6. MIŠKE Pivka	2	0	2	0:2 (-40)	0+1	1

SZ IL. BISTRICA

OBČINSKO ŠOLSKO PRVENSTVO – NOGOMET ZA DEČKE

Na tekmovanje za občinski naslov najboljših šole v nogometu med dečki letnik 1989 in mlajšimi se je prijavilo kar 6 ekip. Program tekmovanja je bilo potrebno razporediti kar na dva dni saj se pomerijo vsaka ekipa z vsako. Odigranih bo kar 15 tekem, zato je organizator tekmovanja, Športna zveza, pripravil dva turnirja, ki jih bo izpeljal NK Ilirska Bistrica.

Prvi del je izveden v športni dvorani v četrtek, 20. novembra. Odigrano je devet tekem, vsaka ekipa s tremi nasprotniki. Rezultati tekem so bili naslednji:

Po več kot polovici tekmovanja je začasna lestvica naslednja:

1. OŠ PODGORA	3	2	1	0	13:02	7
2. OŠ A. ŽNIDERŠIČA	3	2	1	0	10:01	7
3. OŠ D. KETTEJA	3	2	1	0	10:03	7
4. OŠ JELŠANE	3	1	1	1	03:09	4
5. OŠ R. UKOVIČA	3	0	0	3	01:11	0
6. OŠ T. TOMŠIČA	3	0	0	3	02:13	0

ekipa	:	ekipa	izid	polčas
R. UKOVIČA	:	D. KETTEJA	1 : 4	1 : 4
JELŠANE	:	PODGORA	0 : 8	0 : 5
T. TOMŠIČA	:	A. ŽNIDERŠIČA	0 : 4	0 : 4
PODGORA	:	D. KETTEJA	1 : 1	0 : 1
R. UKOVIČA	:	JELŠANE	0 : 2	0 : 0
T. TOMŠIČA	:	PODGORA	1 : 4	1 : 2
A. ŽNIDERŠIČA	:	R. UKOVIČA	5 : 0	3 : 0
D. KETTEJA	:	T. TOMŠIČA	5 : 1	4 : 1
A. ŽNIDERŠIČA	:	JELŠANE	1 : 1	0 : 1

Kot kaže bodo o občinskem naslovu in ekipi, ki nas bo zastopala v regiji, odločala neposredna srečanja med tremi najboljšimi ekipami z razpredelnice.

Tekme zaključnega, drugega dela, so bile v četrtek, 27.11.2003 s pričetkom ob 13,00 uri v Športni dvorani. Po zaključku so bila podeljena še priznanja najboljšim.

OBČINSKO ŠOLSKO PRVENSTVO – ROKOMET ZA DEKLETA

Rokometni klub Il. Bistrica je v sodelovanju s Športno zvezo Il. Bistrica organiziral občinsko tekmovanje v rokometu za dekleta letnik 1989 in mlajše. Tekmovanje, ki poteka v okviru programa šolskih športnih tekmovanj je izbirno za nastop ekipe na področnem nivoju.

Za letošnji občinski naslov so se v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča, v četrtek, 13. 11. 2003 pomerile tri ekipe osnovnih šol. Rezultati so bili naslednji:

OŠ R. UKOVIČA : OŠ D. KETTEJA	10:16
OŠ A. ŽNIDERŠIČA : OŠ R. UKOVIČA	14:13
OŠ D. KETTEJA : OŠ A. ŽNIDERŠIČA	14:12

Končna lestvica:

1. OŠ D. KETTEJA	2	2	0	0	30:22	4
2. OŠ A. ŽNIDERŠIČA	2	1	0	1	26:27	2
3. OŠ R. UKOVIČA	2	0	0	2	23:30	0

Učenke »nove šole« se bodo pomerile za napredovanje v 1/4 finale državnega šolskega prvenstva najprej na področnem tekmovanju, ki bo že v mesecu decembru.

SK SNEŽNIK OBVEŠČA

V SK Snežnik smo še naprej aktivni. V mesecu oktobru smo začeli s športno vzgojo za otroke, ki naj bi se pozneje vključili v šolo smučanja. Vadbo obiskuje preko 30 otrok. Veseli nas da so se priključili predvsem najmlajši otroci (od 4 do 10 let). Vadba vsebuje osnovne elemente atletike, gimnastike ter raznih iger, kar je dobra kondicijska priprava za šolo smučanja. Treninki potekajo vsak ponedeljek od 17³⁰ do 19⁰⁰ v telovadnici OŠ Antona Žnidaršiča in so razdeljeni glede na starost otrok. Prvo skupino otrok starosti od 3 do 5 let vodi učiteljica Anica Prosen; drugo skupino otrok od 6 do 8 let vodi Rihard Udovič; tretjo skupino, kjer so pretežno starejši tekmovalci, ki tekmujejo v Notranjskem Pokalu vodi Aleš Benigar.

Vse zainteresirane starše in otroke vljudo vabimo, da se priključijo naši dejavnosti.

Vse informacije dobite na tel.št.: 041/765-837 Rihard Udovič

Smučarski pozdrav

ZIMSKA LIGA MALEGA NOGOMETA 2003-2004

Športna zveza Il. Bistrica tudi to zimo organizira zelo odmevno prireditve »Zimsko ligo v malem nogometu 2003-2004«. Tekmovanje, ki poteka v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča, začne že v nedeljo, 31. novembra 2003 in bo zaključeno s finalnimi tekmami predvidoma v soboto, 31. januarja 2003. Tekme bodo na razporedu vsak vikend, bodisi v soboto ali nedeljo, glede na razpoložljive proste termine v dvorani.

Udeležbo na sestanku s predstavniki ekip je potrdilo 16 ekip. Te bodo nastopile najprej v predtekmovanju dveh skupin po osem ekip. V zaključnem delu pa bo sodelovalo le osem ekip, po štiri najboljše iz vsake skupine.

Organizatorji pričakujejo zelo dober nogomet saj bodo poleg rekreativcev nastopili še registrirani igralci nogometu, tudi iz najvišjih lig. Nastopajo predvsem bistriške ekipe okrepjene z igralci iz drugih regij. Poleg teh pa letos sodelujejo še po ena ekipa iz postojnske in sežanske občine ter dve ekipi iz Hrvaške.

V športni dvorani v Ilirski Bistrici se tako obetata dva zanimiva nogometna meseca. Obvestila o točnih razporedih tekem bodo na javnih mestih in v lokalnih medijih. Vsakdo pa lahko dobi informacijo tudi na sedežu Športne zveze ali po telefonu 05/710 11 36.

Vse ljubitelje športa pozivamo, da si tekme tudi ogledajo.

SZ IL. BISTRICA

MEDNARODNI KARATE TURNIR SOKOL 2003

15/11-2003 so člani domačega karate kluba v športni dvorani OŠ Antona Žnideršiča organizirali 1. mednarodni turnir za pokal SOKOL. Turnirja se je udeležilo 225 tekmovalcev iz 31 klubov vseh starostnih kategorij. V 260 posameznih nastopih so pri nas tekmovali karateisti iz Avstrije, Hrvaške in Slovenije. Gledalci so lahko »na delu« videli nekatere državne reprezentante Hrvaške in Slovenije, poleg tega pa tudi nekatere državne prvake omenjenih držav. Lahko smo ponosni, da se je v mestu pod Snežnikom po dolgem času na kakšnem tekmovalcu zbrala takšna množica tekmovalcev, med katerimi pa kot smo že omenili ni manjkalo vrhunskih.

Samo tekmovalstvo se je kot ponavadi v dopoldanskem času odvijalo v katah, popoldan pa so bili na vrsti borci. Pravico na turnirju so delili sodniki karate zvez Slovenije in Hrvaške pod vodstvom vrhovnega sodnika g. Primoža Debenaka. V KK Sokol so prepričani, da bo turnir postal tradicionalen, v bodoče pa pričakujejo še večje število tekmovalcev in seveda še bolj pestro

sta takoj zatem skupaj s Sašo Štefančič nastopili v katah ekipno. V konkurenci starejši deklic so suvereno slavile zmago in še enkrat več potrdile, da so v Sloveniji trenutno ekipa številka 1. V konkurenci mlajših deklic ekipno so se na 3. mesto uvrstile Monika Tomažič, Samanta Mikuletič in Karin Gerečnik. V športnih borbah je v kategoriji starejše deklice +55 kg 1. mesto osvojila Saša Štefančič in si tako priborila ta dan že tretje odličje, pri dečkih -50 kg pa je za 2. mesto poskrbel Darjan Smajla. Darjan se v letošnji sezoni nekako bolje znajde v borbah, obljublja pa da tudi v katah še ni rekel zadnje besede.

Vsega tega nebi bilo, če ne bi bilo tistih v zakulisju in tistih, ki so s svojimi prispevki omogočili, da je turnir uspel. Zaradi tega se člani KK Sokol zahvaljujejo vsem, ki so kakor koli prispevali k turnirju, še posebej pa tistim, ki so nudili finančno in materialno podporo, poleg njih pa vsem staršem tekmovalcev, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi turnirja.

Sponzorji turnirja so bili:
Histrija Commece d.o.o. Lucija

Portorož

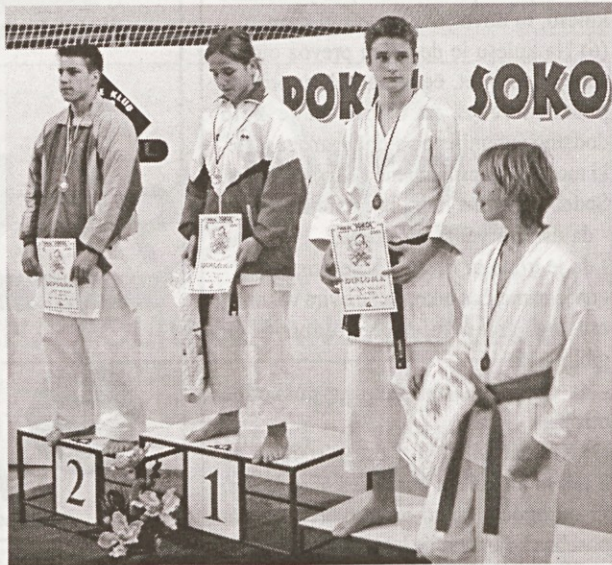
Hypo leasing Koper
Špedicija Kreševič Starod
Ema Deželak gostilna Potok
Tramper d.o.o. Dolnji Zemon
Fama Vipa d.o.o.
Fructal Ajdovščina d.d.
Mobitel d.d.
Ilirija trgovina d.d.
Mladinski servis Sežana enota II.

Bistrica

Triglav d.d.
Point electronic d.o.o.
Kompas MTS Jelšane
Rihard Tomšič s.p.
Danijel Janežič s.p.
Avtoshop d.o.o.
Sever Aleš s.p.
Ujčič d.o.o.
Koren Joško s.p.
Janežič Jožef s.p.
Jožica Šajn s.p.
Čuk graf d.o.o.
Studio CTP d.o.o. Ljubljana

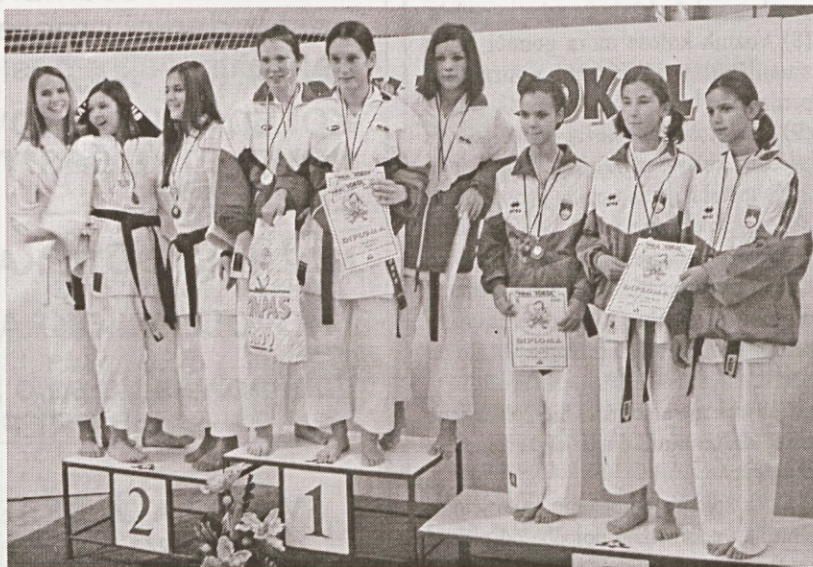
Poleg opisanih se Sokoli zahvaljujejo tudi zdravnic Anji Štemberger in njihovi članici Marjanci Čekada, ki je oblikovala celostno grafično podobo turnirja.

Z.K.

Na zmagovalnih stopničkah Tamara Kovačević in Saša Štefančič
Nepremagljivi Tine Maljevac

udeležbo po državah. Poleg dobre organizacije pa so domačini postregli tudi s kar lepimi športnimi rezultati. Večina mladih bistrskih tekmovalcev je nastopila v dopoldanskem času v katah, starejši pa so športno srečo poskušali tudi v borbah popoldan. In rezultati Sokolov – kot po navadi odlični. V najmlajših kategorijah do 7 let sta 3. mesto pri dečkih osvojila Jani Logar in Luka Gerečnik, pri deklicah sta bili prav tako tretji Anita Janežič in Tamara Brozina. V kategoriji deklice 11-12 let je Monika Tomažič zasedla 3. mesto. Deklici v kategoriji 12-13 let Tamara Kovačević in Saša Štefančič sta med seboj obračunali v finalu. Zmaga je pripadla Tamari drugo mesto pa je osvojila Saša. Obe sta pred finalom z lahkoto premagali reprezentantki Slovenije iz zveze WKSA, katerima je za uteho ostala delitev 3. mesta. V kategoriji dečki 14-15 let je s konkurenco suvereno opravil Tine Maljevac, še lani skoraj nepremagljiv borec letos pa zelo uspešen v katah na vseh tekmovaljih. Bero medalj za Sokole v katah posamezno sta zaključili v kategoriji deklic 14-15 let Doris Brne z osvojenim 2. mestom in Mateja Hrvat in z osvojenim 3. mestom. Obe

Ekipa številka ena v Sloveniji

**KOMUNALNO PODJETJE
ILIRSKA BISTRICA**
Prešernova 7, Ilirska Bistrica

Nogometni turnir: »JESENSKE POČITNICE«

V torek, 28.10.2003 je v telovadnici OŠ Antona Žnideršiča od 9h – 14h potekal nogometni turnir, na katerem se je zbralo presenetljivo veliko otrok, kar 82. Ker je bila starostna razlika med otroci velika, sem jih razdelil na »dva dela« in sicer na mlajše in starejše. Mlajše na dve skupini, po tri ekipe; starejše na dve skupini po tri, oziroma štiri ekipe.

Tako so otroci v predtekmovalju odigrali 15 tekem, v zaključnem delu pa še 6 tekem. Kar je skupno 21 tekem v dobrih štirih urah!!!

Nogomet so igrali otroci iz OŠ AŽ (18), OŠ DK (17), OŠ Knežak (8), OŠ Podgora (4), OŠ Jelšane (13) in 22 srednješolcev.

Čeprav rezultati niso bili najpomembnejši, so bili zmagovalci vsi, ki so prišli brat žogo. Vseeno moram naštetih najboljše.

Pri »starejših« je bil vrstni red sledeči:

1. mesto DANILO
2. mesto ODPAD PIVKA
3. mesto 4 POGONI
4. mesto FC OBROBA
5. mesto RIBARJI

6. mesto PODGORA
7. mesto SMILE TEAM
- Pri »mlajših« pa:
1. mesto NK MLAKA
2. mesto CASPERJI
3. mesto DOLINA LJUBAVI
4. mesto TRANSPORT
5. mesto ZECI
6. mesto ZGUBE

Menim, da je bil cilj dosežen, saj so otroci aktivno preživeli en dan počitnic, se družili in igrali nogomet! Osebnostno menim, da bi bilo potrebno še več takšnih aktivnosti, saj je vendar boljše da se mladina podi za žogo, kot pa za drogo!

Za diplome je poskrbela Športna zveza, zahvalo pa si zaslužita tudi moja pomočnika David Turkovič in Mile Uljan, ki sta bila pripravljena žrtvovati dopoldan za zabavo in razvedrilo otrok (seveda brez vsakršnega honorarja!). V imenu vseh otrok pa se zahvaljujem ravnateljici OŠ AŽ, gospe Karmen Šepc, ker jim je omogočila brezplačno uporabo šolske telovadnice.

za NK TRANSPORT
organizator: Vojko Kalc

VABILO!

Vse, bivše in bodoče članke SK Snežnik in ostale navdušene smučarje in borderje, vabimo na izlete, kjer lahko izkoristite klubsko ponudbo – **ŠOLO SMUČANJA IN BORDANJA**

Prvi izlet bo predvidoma v nedeljo 21.12. v SC Cerkno.

Prijave bomo sprejemali v novih klubskih prostorih – CANKARJEVA 29 (prostor v bivši čevljarški delavnici) in sicer v sredo 17.12. in četrtek 18.12. od 18h do 19h.

Možno si bo izposoditi otroško smučarsko opremo (smuči, čelada, pancarji).

Člani smučarskega kluba Snežnik bodo deležni ugodnejših smučarskih paketov.

Vse informacije dobite na tel.št.: 041/765-837 Rihard Udovič
041/647-817 Damir Šircelj

Smučarski pozdrav

PROGRAM PRIREDITEV ZA MESEC DECEMBER 2003

ŠPORTNA REKREACIJA - MALI NOGOMET

sobote in nedelje - ZIMSKA LIGA MALEGA NOGOMETA 2003-2004

od 31. 11. do 27.12. od 13.00 ure dalje

športna dvorana OŠ A. Žnideršiča v Il. Bistrici

Informacije: Športna zveza Il. Bistrica tel./fax: (05) 710 11 35

ŠPORTNA REKREACIJA - MALI NOGOMET

Sobota, 13. decembra - VETERANSKI TURNIR V MALEM NOGOMETU 2003 od 13.00 ure dalje

športna dvorana OŠ A. Žnideršiča v Il. Bistrici

Prijave in informacije: Športna zveza Il. Bistrica tel./fax: (05) 710 11 35,

GSM: 041 578 613

ŠPORTNA REKREACIJA - ODBOJKA 2003-2004

sobota, 20. decembra - 2. TURNIR - ŽENSKÉ EKIPE

od 14.00 ure dalje

telovadnice v regiji

Prijave in informacije: ŠZ Il. Bistrica tel./fax: (05) 710 11 35

nedelja, 21. decembra - 2. TURNIR - MOŠKE EKIPE

od 14.00 ure dalje

telovadnice v regiji

Prijave in informacije: ŠZ Il. Bistrica tel./fax: (05) 710 11 35

ŠZ IL. BISTRICA

Policija svetuje

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA (ZVCP) XIII. del

Območje za pešce

86. člen

(1) Pristojni organ lahko določi kot območje za pešce del ceste ali cesto v naselju ali del naselja.

(2) V območjih za pešce lahko vozijo tudi kolesarji in uporabniki posebnih prevoznih sredstev, vendar ne smejo ovirati ali ogroziti prometa pešcev.

Območje omejene hitrosti

87. člen

Za območje omejene hitrosti lahko pristojni organ določi naselje ali del naselja, če je zaradi gostote prometa pešcev in njihove varnosti, potrebno omejiti hitrost vozil pod 50 km/h. Hitrost ne sme biti omejena na manj kot 30 km/h.

Vstopanje in izstopanje potnikov

88. člen

(1) Mimo ustavljenega vozila, namenjenega javnemu prevozu oseb je treba voziti tako, da je zagotovljena varnost pešcev v bližini takega vozila. Če potniki vstopajo ali izstopajo, je treba voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno.

(2) Vozilu iz prejšnjega odstavka je treba v naseljih omogočiti speljevanje s postajališča, če je voznik takega vozila to nakazal s predpisanimi znaki. Da bi mu to omogočili, morajo drugi udeleženci v cestnem prometu zmanjšati hitrost in, če je potrebno, tudi ustaviti. Voznik takega vozila sme dati znak, da bo odpeljal s postajališča, šele ko je dejansko pripravljen za vključitev v promet, in pri tem ne sme ogroziti drugih udeležencev v cestnem prometu.

(3) Mimo ustavljenega vozila, ki je posebej označeno za prevoz otrok in ima vključene vse štiri smerne kazalce in stoji na postajališču, je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno, in po potrebi vozilo tudi ustaviti. Kadar se vozilo, ki je posebej označeno za prevoz otrok in ima vključene vse štiri smerne kazalce, ker otroci vstopajo ali izstopajo, ustavi na vozišču, vožnja mimo ni dovoljena.

(4) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev, se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 2 do 4 kazenski točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje voznškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

Prevoz oseb

89. člen

(1) V motornem in priklopnem vozilu ali na njem se sme voziti le toliko oseb, kolikor je v vozilu sedežev oziroma stojišč.

(2) Voznik motornega vozila ne sme voziti oseb v počitniški priklolici ali lahkem priklopniku.

(3) Kadar voznik v vozilu iz prvega odstavka tega člena prevaža organizirano skupino otrok, mora biti tako vozilo označeno s posebnim znakom.

(4) Voznik sme v avtobusu, ki v prometnem dovoljenju nima vpisanih stojišč, voziti le toliko oseb, kolikor ima vozilo vgrajenih sedežev.

(5) Vrat avtobusa ni dovoljeno odpirati oziroma imeti odprtih med vožnjo. Voznik ne sme pričeti z vožnjo avtobusa, dokler potniki niso varno vstopili oziroma izstopili, in dokler vrata avtobusa niso zaprta.

(6) Na delovnem vozilu, ki ima prigrajena stojišča ali sedeže, se sme voziti le toliko oseb, kolikor je teh stojišč ali sedežev. Na delovnem vozilu v cestnem prometu, mora biti v takem primeru prižgana rumena vrteča se ali utripajoča luč.

(7) V bivalnem vozilu - avtodomu se sme voziti takšno število oseb, kolikor je v prometnem dovoljenju vpisanih sedežev.

(8) V vozilu se na sedežu poleg voznika ne sme voziti oseba, ki je očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(9) Na tovornem in priklopnem vozilu, polpriklopnem vozilu oziroma priklopnem vozilu, ki ga vleče traktor, se sme voziti v prostoru za tovor največ pet oseb za nalaganje in razlaganje tovara.

(10) Osebe, ki se vozijo v vozilih iz šestega in devetega odstavka, ne smejo biti očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(11) Osebe iz devetega odstavka tega člena ne smejo v vozilu stati, sedeti na stranicah kesona ali na nestabilnem oziroma nepritrjenem tovoru, kot tudi ne na tovoru, ki presega višino stranic kesona.

(12) Na tovornem vozilu, ki nima stranic kesona in na tovornem vozilu z avtomatskim razkladalcem, ni dovoljeno voziti oseb.

(13) Na traktorju in delovnem stroju se sme poleg voznika voziti tudi druga oseba, če je v ta namen na njem vgrajen sedež za prevoz drugih oseb, ki je vpisan v prometnem dovoljenju.

(14) Na traktorskem priključku, na priključku delovnega stroja ali motokultivatorja je med vožnjo po cesti prepovedano prevažati osebe.

(15) Voznik motornega kolesa ali kolesa z motorjem ne sme voziti osebe, ki je očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(16) Na kolesu s motorjem, kolesu s pomožnim motorjem ali kolesu lahko vozi otroka, mlajšega od 8 let, le polnoletna oseba.

(17) Otroci se lahko vozijo v osebnih avtomobilih le, če so starosti primerno zavarovani v ležiščih, homologiranih otroških varnostnih sedežih ali s homologiranimi pripomočki, ki omogočajo uporabo običajnih varnostnih pasov. Ležišča ali sedeži so lahko v skladu z navodili proizvajalca pripeti na prvem ali zadnjem sedežu v vozilu; v osebnih avtomobilih, v katerih zaradi konstrukcijskih lastnosti avtomobila otroka ni mogoče zavarovati na način iz prejšnjega stavka, smejo sedeti otroci do 12 leta starosti le na zadnjih sedežih.

(18) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(19) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki odredi vožnjo, ki ni v skladu s prvim, ali tretjim, ali četrtim, ali devetim, ali desetim, ali enajstim, ali dvanajstim, ali trinajstim, ali štirinajstim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

(20) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje voznškega dovoljenja in ravna

v nasprotju z določbo šestnajstega odstavka tega člena.

Kolesarji

90. člen

(1) Kolesarji morajo za vožnjo uporabljati kolesarski pas, kolesarsko stezo ali kolesarsko pot. Kjer teh ni, smejo voziti po vozišču ceste, če prometna signalizacija tega izrecno ne prepoveduje. Pri tem morajo voziti čim bližje desnemu robu vozišča, vendar ne smejo zavzeti več kot en meter od roba vozišča.

(2) Kolesarji, ki vozijo v skupini, morajo voziti drug za drugim.

(3) Med vožnjo s kolesom je prepovedano:

1. spuščati iz rok krmilo kolesa;
2. dvigovati noge s pedal;
3. voditi, vleči ali potiskati druga vozila;
4. pustiti se vleči ali potiskati;
5. voziti predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji;
6. voziti druge osebe razen, če ta zakon ne določa drugače.

(4) Če je kolesu dodano priklopno vozilo, mora biti vez med kolesom in priklopnim vozilom nameščena tako, da lahko kolesar obvlada kolo in priklopno vozilo. Širina priklopnega vozila ne sme presegati 1 m.

(5) Na priklopnem vozilu, ki je dodano kolesu, ni dovoljeno prevažati oseb.

(6) Na kolesu je dovoljen prevoz otroka starega do 8 let, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge, ki morajo biti prilagojene velikosti otroka. Sedež za otroka mora biti narejen tako:

- da ustreza velikosti otroka;
- da je trdno povezan s kolesom;
- da je nameščen tako, da ne ovira voznika, mu ne zmanjšuje preglednosti in gibljivosti;
- da onemogoča morebitne poškodbe otroka.

(7) Kolesar lahko vozi osebo starejšo od 8 let, le na kolesu posebne konstrukcije, ki omogoča varno vožnjo. Na kolesu posebne konstrukcije lahko vozi več oseb, vendar mora biti kolo konstruirano tako, da omogoča varno vožnjo več oseb. Takšno kolo mora imeti za vsako osebo poseben sedež, držalo za roke in pedala.

(8) Voznik kolesa mora ponoči in ob zmanjšani vidljivosti uporabljati predpisane luči.

(9) Predpisi o osvetlitvi ne veljajo za posebna kolesa, namenjena tekmovanju, ki se uporabljajo za trening ponoči ali ob pogojih zmanjšane vidljivosti. V takem primeru zagotavlja varnost kolesarjev in drugih udeležencev v cestnem prometu odgovorna oseba, ki vodi trening, s predpisano opremljenimi spremljevalnimi vozili.

(10) Parkirano kolo mora biti postavljeno tako, da ne more pasti in da ne ovira prometa.

(11) Za kolesa s pomožnim motorjem se smiselno uporabljajo določbe od prvega do desetega odstavka tega člena.

(12) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s četrtim, ali šestim ali osmim, ali desetim, ali enajstim odstavkom tega člena.

(13) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali petim, ali sedmim odstavkom tega člena.

(14) Z denarno kaznijo najmanj 70.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba, ki ravna v nasprotju z devetim odstavkom tega člena.

POLICIJSKA KRONIKA ZA OBDOBJE

**OD 15. 10. 2003
DO 15. 11. 2003**

Na področju kriminalitete so policisti PP Ilirska Bistrica v navedenem obdobju obravnavali skupaj 65 kaznivih dejanj, kar pomeni zelo velik porast, od tega 13 vlomov, 6 tatvin, 8 poškodovanj tujih stvari, 9 ponarejanj denarja, 2 povzročitvi splošne nevarnosti, 1 goljufijo, 3 kazniva dejanja ogrožanja varnosti, 1 nasilništvo, 1 spolno nasilje, 1 posilstvo in 1 nezakonit lov in druga kazniva dejanja.

Na področju javnega reda in miru so policisti obravnavali 13 kršitev javnega reda in miru v gostinskih lokalih in v zasebnih prostorih. Vse kršitelje so predlagali v postopek pri sodniku za prekrške, 1 kršitelj pa je bil pridržan do istreznitve. V enem primeru je bila tudi zasežena manjša količina prepovedane droge. Obravnavali so tudi eno onesnaženje potoka, 2 manjša gozdna požara in en požar na poslovnem objektu. Prav tako je bil obravnavan en pokol ovac.

Na področju varnosti cestnega prometa so policisti PP Ilirska Bistrica obravnavali skupaj 15 prometnih nesreč, od tega 3 prometno nesrečo s telesnimi poškodbami in 12 prometnih nesreč v katerih je nastala le premoženjska škoda. Obravnavali so tudi 4 povoženja divjadi.

Policisti so imeli v minulem obdobju največ dela na področju varovanja državne meje, saj so obravnavali 49 oseb, ki so nedovoljeno prestopile državno mejo. Tujci so bili po končanem postopku pri sodniku za prekrške izročeni hrvaškemu mejnim organom.

Kmalu bomo vstopili v obdobje predprazničnih nakupov zato vas želimo opozoriti, da v tem času še posebej pazite na svoje osebne stvari, ker storici kaznivih dejanj čakajo na priložnost, ko so ljudje manj pozorni in jo tudi takoj izkoristijo. Naj vam tovrstne nevšečnosti ne pokvarijo predprazničnega vzdušja.

ŽELIMO DA ŽIVITE VARNO.

**Božidar ŠTEMBERGER
KOMANDIR POSTAJE
POLICIJSKI INŠPEKTOR II**

10 let
PAPIRNICA
LineaArt
Bazoviška 19, 05/714-20-77

V mesecu decembru smo za vas pripravili pester darilni program s katerim se boste zahvalili svojim poslovnim partnerjem.

**KOLEDARJI, ROKOVNIKI, POSLOVNIKI,
NOVOLETNE ČESTITKE, DARILNA
EMBALAŽA**

MOŽNOST DOTISKA UREJENA!

NOVOLETNI OKRASKI, JELKE, IGRAČE

Vabimo vas da se o pestri izbiri in ugodnih cenah PREPRIČATE SAMI!

**SV. MIKLAVŽ, DEDEK MRAZ IN BOŽIČEK
VEDNO NAKUPUJEJO PRI NAS!!!**

041/811 593
SPLOŠNO ZIDARSTVO
SAFTIČ VALTER s.p.
JELŠANE 73, tel. 05/78-85-545

Prenavljate kopalnico, pa ne veste, kam se obrniti. Morda gradite hišo, pa iščete nekoga, ki bi vam napeljal vodovod:

Naredimo hitro, kvalitetno in ugodno!!!

PIZZERIA KUDRA

Vrbovo 22
6250 Ilirska Bistrica
710-0-710

AVTOSHOP
TRGOVINA IN VULKANIZERSTVO

Bazoviška 38, 6250 Ilirska Bistrica, tel.: ++386(0)5/71-41-920
e-mail: avtoshop.ujcic@siol.net

PRODAJA:
*avto plašče
*moto plašče
*traktorskih plašče
*alu. platišč
*akumulatorjev

MONTAŽA IN CENTRIRANJE:
*avto plašče
*moto plašče
*traktorskih plašče
*akumulatorjev

POPRAVILA VSEH VRST PLAŠČEV IN PLATIŠČ

Z vsakim nakupom v mesecu decembru pri nas, sodelujete v **NAGRADNI IGRI**:
»KOLO ROG«. Žrebanje bo 30. 12. 2003.

Vabljeni tudi na kavico ali drugo pijačo v Bar Avtoshop !!!

KROVSTVO majla
decra MONTAŽA PRODAJA

EMIL SMAJLA s.p.
Podgrajska 10
6250 Ilirska Bistrica

tel.: 05/71-41-684
tel/fax: 05/71-42-273
GSM: 041/566-985

DECKA EKSPERT

Vročim² v Pivki

V poslovno stanovanjskem objektu PIVKA je na voljo samo še nekaj lokalov po izjemno ugodnih cenah. Pohitite!

05 / 36 90 343 + 36 90 351
www.primorje.si

FIZIOTERAPIJA IN TRGOVINA

Rozmanova ul. 1, 6250 Ilirska Bistrica
TRGOVINA - tel./fax.: 05/710-12-56
FIZIOTERAPIJA - tel.: 05/710-12-55

PEDIKURA, MANIKURA IN DEPILOACIJA
TELEFON: 051/201 526

NOVO NOVO NOVO PERILO MOČI

V NAŠI AMBULANTI VAM LAHKO POMAGAMO, ČE IMATE:

- *BOLEČE IN OTEČENE NOGE
- *OTIŠČANCE IN KURJA OČESA
- *BRADAVICE
- *VRAŠČENE NOHTE
- *TRDO KOŽO IN GLJIVICE
- *PREKOMERNO POTENJE NOG

PLAMING

Plaming, projektiranje in izdelava tehnološke opreme, d.o.o.
ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68
6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: info@plaming.si

PURPLATEX
d.o.o.

*** REZANA POLIURETANSKA PENA**

Podgrad 110, 6244 PODGRAD
Tel.: 05/783-62-10 centrala
05/783-62-11 direktor
Fax: 05/783-63-20
GSM: 041/611-395
e-mail: purlatex@siol.net

kalister avto Dolenje 2a 6254 Jelšane **OPEL**

Nudimo veliko izbiro:

- avtoplaščev
- amortizerjev
- ispušnih sistemov
- zavornih sistemov
- alu-platišč in
- servisne usluge

Pooblaščen servis
Prodaja vozil
Originalni rezervni deli
Dodatna oprema

TRGOVINA: 05/788-60-10, AVTOSALON: 05/788-60-09
PE ILIRSKA BISTRICA: 05/710-14-30
Delovni čas od 8. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure.

10 let vedno z vami!!!

EURO MB

NIZKE GRADNJE
041/682-549
041/652-769

OPTIKA
Gregor Primc
Gregorčičeva 9, Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71-00-510

Sprejemamo naročila za okuliščne preglede

BOGATA IZBIRA
* MODNIH OČAL
* KONTAKTNIH LEČ
* ZLATA
* UR
* NAKITA IZ JANTARJA

POPUSTI ZA ŠTUDENTE IN DIJAKE DO -10% !!!

OBČINA ILIRSKA BISTRICA URAD ŽUPANA

V skladu z Odlokom o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2003 (Uradne objave časopisa Snežnik št. 4/03) župan Občine Ilirska Bistrica objavlja

JAVNI RAZPIS

Z zbiranjem predlogov organizacije Pustovanja v Občini Ilirska Bistrica v mesecu februar 2004

Predmet razpisa je izvedba Pustovanja v Občini Ilirska Bistrica. Sofinancirana bo prireditve Pustovanja v Občini Ilirska Bistrica, z osrednjo prireditvijo 21. ali 22. 2. 2004, ki lahko vključuje niz spremljajočih prireditev. Priporočena neobvezna lokacija osrednje prireditve je Bazoviška ulica ali Trg Maršala Tita v Ilirski Bistrici. Občina Ilirska Bistrica bo v ta namen sofinancirala prireditve v višini do 450.000,00 SIT.

Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe s sedežem v občini Ilirska Bistrica.

Predlogi morajo biti oddani na razpisni dokumentaciji, ki je na voljo v tajništvu Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica. Obravnavane bodo tiste pisne prijave, ki bodo prispele do 15.12.2003 do 10 ure na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica ali vložene neposredno v tajništvo Občine Ilirska Bistrica, II. nadstropje, s pripisom: "Ne odpiraj - Pustovanje 2004". Odpiranje ponudb bo 16.12.2003 ob 12.00 uri. Odpiranje ponudb ni javno. Predloge bo ovrednotila tričlanska komisija, ki jo bo imenoval župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni v roku 8 dni od odpiranja ponudb. Merilo za ocenjevanje predlogov je program, kvaliteta in obseg prireditve.

Podrobne informacije so na voljo pri oddelku za gospodarstvo in finance, tel. 05/714-13-61.
OBČINA ILIRSKA BISTRICA

VIDEOKASETE

ZA OTROKE

1. Otroci v deželi igrač
2. Žabji kralj
3. Knjiga o džungli. Del 2
4. Sneguljčica
5. Pika Nogavička (sinhronizirani film)
6. Sneguljčica in sedem palčkov. Šest labodov
7. Žverčine postolovščine

ZA ODRASLE

1. Brivnica
2. Ujemi me če me moreš
3. Smrtonosna cona
4. Vroča bejba
5. Jackass
6. Jara gospoda
7. Pravkar poročena
8. Gospodar prstanov, Stolpa.
9. Zgodilo se je na Manhattnu
10. Matrica reloaded
11. Simone
12. Šelestenje
13. Guru
14. Rekrut
15. Brezsmrtne ljubezen
16. Razumeti Jane
17. Jaz pa tebi mamo

AVTOŠOLA
BREZA d.o.o.

Bazoviška 4a, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/714 15 84, GSM: 031/644 242, 041/457 125

Z našo pomočjo boste uspešno opravili voziški izpit. Želimo da postanete dober, predvsem pa varen voznik.

OGLAŠEVANJE V SNEŽNIKU

Lokalni časopis Snežnik izhaja že enajsto leto na območju ILIRSKA BISTRICE. V tem prostoru ima vaš in naš časopis prav posebno vlogo, saj izhaja v 1500 izvodih in ima razvejano distributivno mrežo.

Časopis redno izhaja enkrat mesečno, v formatu A3.

Časopis Snežnik je zasnovan tako, da so ljudje obveščeni o pomembnih lokalnih dogajanjih, o lokalnih dogodkih. Ne podvajamo se z večjimi časopisi, ker bi tako postali nezanimivi.

Naše vsebine se lahko usmerijo bolj specifično, kar ima veliko prednosti. Poleg tega, da spremljamo domače dogodke, se na naših straneh pojavljajo obrzi iz sosese, kar seveda pritegne še večje število bralcev. Kot lokalni časopis hitreje dobimo "feed back", torej pozitivne in negativne kritike na vsako izdajo, kar je zelo pomembno za kvaliteto časopisa.

Možnosti predstavitev v vašem in našem časopisu so neomejene. Vašo dejavnost oziroma blagovno znamko ali izdelek, lahko predstavimo na vam najbolj primeren način. Rade volje vam bomo priskočili na pomoč, tako z nasvetom, kot tudi z izdelavo oglasa.

Za vas pa smo pripravili še posebno ponudbo. V kolikor se odločite za enoletno oglaševanje, vam poleg 20% nižje cene nudimo tudi enkratno brezplačno predstavitev na polovici strani, v sliki in besedi.

Snežnik

Za vse ostale informacije pokličite ali pridite na Uredništvo - Bazoviška 40, 6205 Ilirska Bistrica; tel.: 05/71-00-320, fax: 05/71-11-24

CENA OGLASOV JE:

5,1 x 7,6 cm	-	5.700,00 SIT
10,7 x 7,6 cm	-	11.250,00 SIT
1/4 STRANI	-	22.500,00 SIT
1/2 STRANI	-	45.000,00 SIT
CELA STRAN	-	90.000,00 SIT

V ceno ni vključen 20% DDV.

Cena oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.

Za večkratno oglaševanje imate 10% popust.

Besedilo in logotip za oglas dostavite do 20-tega v mesecu v uredništvo Snežnika - lahko tudi po pošti ali po elektronski pošti: sneznik@siol.com

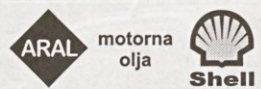
Plama-pur

PLAMA-PUR d.d., 6244 Podgrad
tel.: 05/71 49 100, fax: 05/71 49 299
e-mail: info@plama-pur.si
http://www.plama-pur.si

Branislav Jovanovski s.p.
Koseze 5e, ILIRSKA BISTRICA
tel.: 05/71-45-855, 041/422-007

Vse za vaš avto...

AVTOMEHANIKA

bosal
izpušni sistemi in katalizatorji

amortizerji, 2 leti garancije

...ter vsi ostali avto deli

ODPRTO

8-12 in 13-17

ob sobotah 8-12

OKULISTIČNA AMBULANTA dr. Mario Ragus

Ordinacija IL. BISTRICA

Gregorčičeva 8

ponedeljek 13⁰⁰ - 19³⁰

in torek 7⁰⁰ - 13³⁰

tel. 714 22 30, 714 11 98©

Ordinacija POSTOJNA

Prečna ulica 2

torek 14⁰⁰ - 20³⁰

in sredo 7⁰⁰ - 13³⁰

tel. 726 50 04, 726 54 01©

Lepo se gledajmo!

KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA

Iva Dujmovič s.p.
Kosovelova 1a, 6250 Ilirska Bistrica

Tel.: 05/757-10-92, GSM: 041/249-007

URNIK

PONEDELJEK / SREDA / PETEK

12 - 19

TOREK / ČETRTEK

7 - 14

SOBOTA / NEDELJA / PRAZNIKI

ZAPRTO

ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE
NUDIMO 5% POPUST!!!

GOSTILNA S PRENOČIŠČI POTOK Ema Deželak s.p.

Dolenje 64, 6254 Jelšane
tel.: +386 (0)5/71-42-648

**Preživite najdaljšo noč
v naši družbi s skupino
Casablanca!**

31. december silvestrovanje

z ognjemetom

1. januar novoletni ples

ČASOPIS SNEŽNIK, RESNICA VSAK MESEC Z VAMI!

PRO-TOM d.o.o.

Vilharjeva 51, 6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 05/71-41-420, GSM: 041/671-158

- * RAČUNALNIŠKI PROGRAMI ZA PODJETJA
IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE
- * RAČUNOVODSTVA ZA PODJETJA
IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE
- * RAČUNALNIŠKA OPREMA NA 12 MESECEV - TOM +0%

VOPEX d.o.o.

Pekarna Jure

Nakupni center TRNOVO
Ilirska Bistrica

pekarna JURE
POSTOJNA

AKCIJA

Pa ne pozabite na kartico zvestobe!

SMOKI-MAMBO KIDS	99,90 SIT
KEKSI ITALIANSKI 1KG (2 VRSTI).....	219,90 SIT
OLJE SONČNIČNO 1 L	229,90 SIT
ČOKOLADNA JAJČKA Z IGRAČO (2 VRSTI)...	129,90 SIT
PAPIRNATE BRISAČE 2/1 CLEA	169,90 SIT

NAKUPNA KARTICA ZVESTOBE:
Za 15 nakupov po 3.500,00 SIT
vam podarimo darilni bon za
2.500,00 SIT.

Velja v vseh trgovinah
podjetja VOPEX d.o.o..

OBRATOVALNI ČAS	Ponedeljek - Petek	Sobota	Nedelja
	7.30 - 19.00	7.30 - 17.00	8.00 - 12.00

PE Market Trnov, Vilharjeva 24, 6250 Ilirska Bistrica, Telefon: 05/710-10-00

RENAULT
Avtoservis
Smrdelj Valter s.p.
Bazoviška 44, 6250 Ilirska Bistrica

ČESTITAMO!
ČESTITAMO!
ČESTITAMO!

Sedmega decembra, pred osmimi leti je bil odprt prvi
avtosalon Renault na Ilirskobistriškem.

V teh dneh pa Avtohiša Smrdelj odpira prvi center rabljenih vozil
vseh znamk v naših krajih.

Pri njih si lahko priskrbite nova ali rabljena vozila, za katera vam opravijo
tudi prepis in poskrbijo za zavarovanje. V servisu vam nudijo različne
servisne usluge, kot so: servisiranje in vzdrževanje vozil, optika za vsa vozila,
ne samo znamke Renault. Vaše vozilo vam bodo oskrbeli tudi z novimi
avtoplašči, pripravijo vozilo za tehnični pregled (brezhibno vozilo - zavore,
amortizerji, izpušni plini, itd). Kontrolirajo in napolnijo klimatske naprave,
očistijo hladilni sistem na vseh vozilih. Na razpolago so vam tudi takrat, ko
potrebujete avto vleko, nudijo pa tudi kleparske in ličarske usluge. V njihovi
trgovini z originalnimi rezervnimi deli in z avtodeli iz skupine Motrio, vam
nudijo dodatno opremo za vaše jeklene konjičke. Na voljo imajo tudi
aluminijasta platišča, ki vam jih v servisu lahko zamenjajo. Pri njih lahko
kupite tudi avtoprevleke, avtoakustiko, izpušne lonce, akumulatorje, spojlerje
in prtljajnike, ki vam jih na vaše vozilo tudi montirajo.

Lepo vabljeni v Avtohišo Smrdelj!

Delovni čas:

pon. - pet. od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 17.00 ure
sob. od 8.00 do 13.00 ure

V servisu se lahko vnaprej naročite na tel.: 05/71 00 760 ali 05/71 41 175

Snežnik

Časopis Snežnik je nestrankarski
časopis, ki izhaja na območju
občine Ilirska Bistrica.
Cena izdoda je 300,00 SIT.

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 05/71-00-320, fax. 05/71-41-124
e-mail: sneznik@siol.com ali
ga-commerce@siol.net

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA Commerce" d.o.o.
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

Glavni in odgovorni urednik:

Borislav Zejnullović
Urednica: mag. Milena Urh
Uredniški odbor: Laszlo Balzs, Vladimir
Čeligoj, Dimitrij Grij, Maksimilijan Modic,
Ksenija Montani, Joško Stegu, Ivica
Smajla, Jožef Šlenc, Igor Štemberger,
Heda Vidmar, Bojan Oblak in Aleš Zidar.
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Slika v glavi: Fotografija - Hinko Poročnik
Oblikovanje - Romeo Volk
Tisk: Grafični Atelje, Alma Zejnullović s.p.

Naklada: 1500 izvodov

Nenaročenih člankov
ne honoriramo.

Rokopise in fotografije vračamo.

Na podlagi zakona o DDV sodi časopis
med proizvode, za katere se obračunava
DDV po stopnji 8,5%.
Medij Snežnik je vpisano v razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 347.

TV GALEJA

Trgovina

TARSEL d.o.o.

Rozmanova 29, Ilirska Bistrica
tel./fax.: 05/71-41-588

UGODNO!

Ženska, moška

in otroška oblačila!

NAJNIŽJE CENE VSEH
ŠOLSKIH POTREBŠČIN!!!

**ČEBELARSTVO
TARSEL**

Tudi med je lahko
lepo darilo!

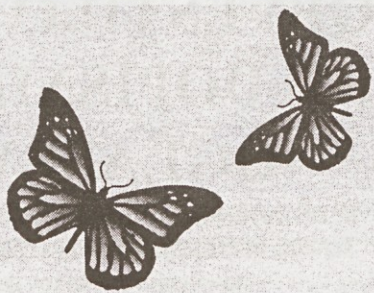
Se priporočamo!!!

RAZVOJNI CENTER
ILIRSKA BISTRICA

TURISTIČNO
INFORMACIJSKI CENTER

Gregorčičeva 2, p.p. 77
6250 ILIRSKA BISTRICA

e-mail: razvojni.center@siol.net
tel.: 05/710 1 384, 05/710 1 385

Koledar prireditev za mesec december

Prireditev	Kraj	Datum	ura	organizator	Informacije
razstave					
Prodajna razstava slik Jožeta Šajna	gostilna-pizzerija Škorpiljon	stalna razstava	10.00-22.00 razen torek	Jože Šajn	05/7141 332 05/714 59 70
Likovna razstava Rajka Kranjca	Pivovarna in gostilna Pek, Dolenje	stalna razstava	10.00-22.00	Rajko Kranjec	05/788 50 29 05/7145 360
razstava fotografij - Ilirska Bistrica skozi zgodovino (pomembni dogodki in osebnosti v Il.Bistrici)	v bistroju Baladur	stalna razstava	8.00-23.00	Ilirika d.d.	05/7141 935
Prodajna razstava slik Jožeta Šajna	Okrepčevalnica grill Danilo II.Bistrica	stalna razstava	9.00 - 22.00 razen ponedeljek	Jože Šajn	05/714 59 70 05/7141 517
Razstava poslovnih daril ob bližajočih se praznikih-bogata ponudba	preddverje Doma na Vidmu	01.-31.12.2003	cel dan steklena izložba	TIC Ilirska Bistrica	05/710 1 384
Razstava naravne in kulturne dediščine občine Ilirska Bistrica	RC in TIC Ilirska Bistrica	cel mesec	8.00-16.00	RC,TIC	05/710 1 384
Fotografska razstava »Moj Brkini«, avtorja Slavka Gerželja	Osnovna šola Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	5.december 2003-16.januar 2004 otvoritev 5.12.03	ob 19.00	Slavko Gerželj RC -TIC Il.Bistrica OŠ Dragotin Kette	TIC 05/710 1 384
naravna in kulturna dediščina					
ogled gradu Prem s stalno razstavo prazgodovinskih gradišč	Grad Prem	vsak dan	po dogovoru	TIC Mojca Memon	05/710 1 384, 05/7147 400
ogled muzejsko urejene spominske sobe Dragotina Ketteja	Prem	vsak dan	po dogovoru	TIC Marija Dolgan	05/710 1 384 05/7147 374
ogled muzejsko urejene pomožne pošte »Pri poštarjevih« v Harijah	Harije	vsak dan	po dogovoru	Alenka Penko po dogovoru	05/710 0360 05/710 1 384
Ogled učne poti »na Golič« , učne delavnice za skupine	Jelšane	vsak dan	po dogovoru	Osnovna šola Jelšane	05/788 50 01 05/710 1 384
ogled Hodnikovega mlina	Ilirska Bistrica	vsak dan	po dogovoru	TD Ilirska Bistrica	05/7144 564 031/585 602
rekreacija					
Bridge vsak ponedeljek v Ilirski Bistrici izmenično v Postojni	Jadran, Po, šport bar Il.Bistrica	izmenično	vsak pon. ob 18.00	Bridge klub Il.Bistrica	05/7145 280
srečanje					
Srečanje numizmatikov	Pizzerija Pič boy Ilirska Bistrica	28.dec. 2003	od 9.00 -12.00 ure	PND Ilirska Bistrica	05/7142 639
Veseli december					
Miklavževanje	grad Dolnji Zemon	5.12.2003	ob 18.30	Kulturno društvo Grad Dol. Zemon	031/329 364
Delavnice Dedka Mraza-ustvarjalno kreativne delavnice za otroke in odrasle	TC Mikoza in Sokolski dom	13.12.2003 20.12.2003	od 10.-12.ure od 10.-12.ure	DPM	05/711 02 60
»Obiski Dedka Mraza« po vseh vrtcih,šolah in drugih ustanovah v občini	po občini	22.,23. In 24.12.2003	od 10.-12.ure	DPM	05/711 02 60
»Sanke Dedka Mraza« gledališka igrice za najmlajše in prihod Dedka Mraza	Dom na Vidmu	27.12.2003	od 16.-18.ure	DPM	05/711 02 60
Prvi literarni večer za otroke »Muc v rumeni hiši«	Dom na Vidmu Ilirska Bistrica	21.12.2003	ob 17.uri	ZKD, DPM In Marina Grilj	05/711 00 90
Božični koncert	Cerkev sv.Joahima Jasen	28.12.2003	ob 17.uri	Kulturno društvo Aheč Jasen	05/714 61 00
Novoletni koncert v gledališču Ivana pl.Zajca na Reki	Gledališče Ivana pl.Zajca	29.12.2003	ob 20.uri	ZKD	05/710 11 35
Folklorna skupina Gradina Il.Bistrica-vaje	vrtce Trnovo	vsak petek	ob 17.30	ZKD	05/710 11 35
Slavnostna prireditev s spremljajočimi razstavami ob 40.obletnici ustanovitve Osnovne šole Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	Dom na vidmu prireditev spremljajoče razstave na osnovni šoli	12.december 2003	ob 18.uri	OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	05/711 03 88
Božični koncert v Harijah v cerkvi sv.Štefana	Harije	26.december	ob 9.30 uri	Kulturno društvo Alojzij Mihelčič Harije	05/71 00 360 031/641 311
Tradicionalni blagoslov konj v Harijah ter počastitev dneva samostojnosti	Harije	26.december	ob 10 uri	Krajevna skupnost Harije Občina Il.Bistrica	041/595879
10.Tradicionalni blagoslov konj na Baču start konjenice iz Knežaka ob 13.30 uri	Bač	26.december	ob 14.uri	Društvo rejcev in ljubiteljev konj Graščina	041/926 405 041/209 629 041/765 849
Tradicionalni blagoslov konj v Zabičah	Zabiče	26.december	ob 11.30	Konjeniško društvo Gotnik Zabiče	05/7148 014

Vabimo organizatorje prireditev in drugih dogodkov, da nam sporočite podatke, bi jih želite objaviti v »koledarju prireditev« najpozneje do 18.v mesecu za naslednji mesec.Informacije sprejemamo v Turistično informacijskem centru na telefonski številki 05/710 1 384.

Lep pozdrav do prihodnjic!

Svetovalka v turistično informacijskem centru
Mojca Memon

NAROČILNICA

Snežnik

Kot naročnik imate, z redno plačano naročnino:

- pravico do brezplačnega, enega malega oglasa, za vsako številko časopisa in
- 30% popust pri naročilu osmrtnic in zahval.

Naročilnico pošljite na naslov: Časopis Snežnik, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, po faxu 05/71 41 124, lahko pa tudi po telefonu na št.: 05/71 00 320 ali na elektronski naslov: sneznik@siol.com

IME IN PRIIMEK _____

NASLOV _____

POŠTA _____

DATUM _____ PODPIS _____

Ilirika Turizem d.o.o. Cankarjeva ulica 2 tel.: 05 710 0110

Last Minute Center®
www.lastminutecenter.si

PREŽIVITE NEPOZABNO NOVO LETO Z ILIRIKO

Od poletja smo se že dodobra poslovlili, bližamo pa se tudi koncu jesenskih deževnih dni in pred nami je vse bliže težko pričakovano Novo leto 2004. Lanski bogati ponudbi noveletnih rajanj smo v **Last minute centru Ilirike turizma** dodali še nekaj novih programov. Tako so se Beogradu, Bratislavi, Krakovu, Pragi, Budimpešti, Amsterdamu, Parizu, Riminiju in Benetkam pridružili še Novi Sad, Sarajevo, Dubrovnik, Brno, Barcelona, Rim, Dunaj in Zagreb. Na novoletna rajanja vas bomo popeljali z avtobusom, lahko pa se tja odpeljete z lastnim prevozom.

Za Jugo nostalgike smo pripravili široko ponudbo hotelov v Beogradu, kjer lahko Novo leto dočakate na norem silvestrovanju »Balkan žur« v klubu ali diskoteki, lahko pa doživite nepozabno novoletno noč v vojvodinski prestolnici Novem Sadu. V Sarajevu se boste zabavali na ulicah Baščaršije. Če pa je v vas kaj športnega duha, vas popeljemo v Dubrovnik na plesna in šaljiva tekmovanja za lepe nagrade.

Ljubitelje piva vabi **Last minute center Ilirike turizem** v Bratislavo, ki jo številni Slovenci imenujejo kar »Partyslava«. Poleg nizkih cen piva lahko ugodno nakupite tudi novoletna darila. Češka prestolnica Praga vas vabi na sprehod po Starem mestu, ogled Karlovega mostu in noro rajanje v pivnici ali na ulicah Prage. Češko veseljaštvo pa lahko doživite tudi v Boby centru v Brnu, ob vinu pa lahko Novo leto doživite v eni izmed čard v Budimpešti. Ob dobrem programu in zabavi vas

vabimo v poljski Krakov. Enega največjih ognjemetov pa boste doživeli v Amsterdamu.

Last minute center Ilirike turizem je za romantične duše pripravil potovanje v Pariz, za temperamentne pa nepozaben izlet v Barcelono. Ljubitelji špaget bodo prišli na svoj račun v večnem mestu Rimu ali na rivieri Riminija.

Za vse tiste, ki si daljših novoletnih počitnic ne morete privoščiti, pa je **Last minute center Ilirike turizem** pripravil tri enodnevne izlete v Benetke, Dunaj ali Zagreb.

V leto 2004 vas popeljemo že za samo 13.900,00 SIT oziroma od 2.900,00 SIT za enodnevni izlet. Nudimo vam tudi plačilo do 12 obrokov.

Last minute center Ilirike turizem iz Ilirske Bistrice vam želi veliko zabavnih, srečnih, uspeha in zdravja polnih dni v Novem letu 2004.

NAGRADNA IGRA ILIRIKE TURIZEM

Last minut center, Ilirike turizem in Snežnik, vam podarjata 7-dnevno potovanje v Turčijo za eno osebo v dvoposteljni sobi n izletu Zgodovina in kultura od 6.3. do 13.3.2004.

Izlet, na katerem boste spoznali lepote okolice Antalye, znamenito termalno kopališče Pammukale, si ogledali izdelavo ročno tkanih preprog in antična mesteca Phaselis in Perge vas bo sigurno očaral.

Aranžma vključuje:

Povratno letalsko vozovnico z renomirano letalsko družbo Pegasus Airlines iz Ljubljane, prevoze letališče-hotel-letališče, 3 nočitve v hotelu s 4* v regiji Kemer, 1 nočitev v hotelu 3/4* v Pammukalah, 3 nočitve v hotelu 4* v regiji Alanya, polpenzion (bife ali izbor menijev), namestitve v dvoposteljni sobi, pijača dobrodošlice, vodenje v slovenskem jeziku, izleti po programu (Phaselis, Pammukale, Antalya)

Odgovor in svoje podatke pošljite na dopisnici na naslov: Snežnik, Za počitnice Ilirike Turizma, Bazoviška cesta 40, 6250 Ilirska Bistrica. Odgovorite na zastavljeno vprašanje in si prisluzite počitnice, ki jih podarjata Ilirika Turizem d.o.o. in Snežnik.

Žrebanje bo 15. februarja 2004. Ime nagrajenca bo objavljeno v marčevski številki Snežnika. Nagrajenec bo obvestilo o nagradi prejel po pošti.

Terme Pammukale so v:

a.) Grčiji b.) Turčiji c.) Egiptu

Ime in priimek: _____

Ulica, hišna številka: _____

Poštna številka, kraj: _____

Podpis: _____ Davčna št.: _____

* posredujemo pri vaših prodajah in nakupih vrednostnih papirjev na ljubljanski borzi
* kupujemo tudi delnice, ki niso uvrščene na borzo

Naše poslovalnice:

KOPER 05/672-72-32 SEŽANA 05/734-14-10	AJDOVŠČINA 05/366-14-94 NOVA GORICA 05/333-42-43	POSTOJNA 05/726-10-50 ILIRSKA BISTRICA 05/714-19-35 LJUBLJANA 01/425-80-74
---	---	--

MESEČNI PREGLED BORZNEGA DOGAJANJA

Zadnji mesec na ljubljanski borzi vrednostnih papirjev je bil izredno optimističen. Trgovanje je potekalo zelo evforično in delnice so skoraj vsak dan beležile nove rekordne vrednosti. Pravzaprav je ob ponavljajoči rabi samih superlativov težko najti izvirne besede za opis dogajanja na trgu. Trg preprosto raste.

Indeks SBI20, ki meri povprečno gibanje delnic v borzni kotaciji je v zadnjem mesecu pridobil 8%. Po škandalu okoli domnevnih navideznih poslov nekaterih borznih članov se trg uspel prebiti izven trgovalnega pasu od konca septembra. Sledila je izredno eksplozivna rast. Delnice so beležile nove rekordne vrednosti skoraj vsak dan. Med bolj prometnimi delnicami so bile najbolj zanimive delnice Luke Koper, ki so v zadnjem mesecu pridobile 17% svoje vrednosti. Za delnico Luke Koper boste morali odšteti 7300 SIT. V zadnjih dveh tednih je blestela predvsem delnica Mercatorja. V zadnjem mesecu je porasla za preko 15% in dosegla višek pri 32500 SIT. Za Mercator naj bi se poleg ene od evropskih trgovskih podjetij zanimala celo Petrol in Istrabenz. Po mnenju mnogih borznih analitikov, je Mercator ena izmed bolj verjetnih prevzemnih tarč, saj je lastniška struktura dokaj odprta za eventuelne večje premike. Poleg tega bi bila lahko prevzemna premija precej višja kot pri ostalih podjetjih. Za nameček se špekulira tudi o možnem notranjem odkupu podjetja s strani »top managementa«.

Vlagatelje so razveseljevale tudi delnice Petrola, ki so se podražile za 14% na 53418 SIT. Petrol je že od poletja ena od najhitreje rastočih delnic, saj je od junija pridobil skoraj 40%. Presenetila je delnica Pivovarne Laško. Delnica je v zadnjem letu in pol stagnirala v pasu med 6000 in 7000 SIT, ta mesec pa se je bliskovito prebila nad 7000 SIT in celo za kratek čas do 8000 SIT. Trenutno se trguje pri 7300 SIT na delnico, kar predstavlja 10 odstotni mesečni porast. Seveda ni odveč omeniti, da borzni analitiki tudi tu ugibajo o možnih premikih v lastniški strukturi podjetja in pa možnih razpletih glede Pivovarne Union, kar je tudi verjetno eden izmed razlogov za rast vrednosti delnice. Podobna zgodba se razpleta pri delnici Delo Prodaje, ki je prav tako v zadnjem mesecu pridobila okoli 10% vrednosti. Bolj počasi sta trgu sledili delnici Krke in Gorenja. Krkini delnici je po dveh neuspešnih poskusih v tretjem le uspelo prebiti magično mejo 50000 SIT, tako, da je za delnico trenutno potrebno odšteti 51500 SIT, kar pomeni dobrih 6% več kot pred mesecem dni. V podobnem položaju, kot je bila delnica Krke se trenutno nahaja delnica Gorenja. Trgovanje z njo poteka malo pod ravni 5000 SIT, ki za delnico trenutno predstavlja psihološko oviro. Med najslabšimi se je znašla delnica Intereurope. V začetku meseca je hitro izgubljala na vrednosti, saj so analitiki pri Bank Austria izdali priporočilo za prodajanje delnice. Delnica se je v zadnjem tednu malo opomogla, tako da ima glede na prejšnji mesec skoraj nespremenjeno vrednost pri 5368 SIT.

Na prostem trgu so delnice PID-ov sledile delnicam v kotaciji. Med prometnejšimi so najbolj poskočile delnice Krone Senior, ki so pridobile slabih 13%. Trenutno posli na tej delnici potekajo pri ceni 110 SIT. Sledijo delnice Maksime ID, ki so se podražile za 11%. Zelo veliko se je trgovalo tudi z delnico investicijskega sklada Nove finančne družbe 2. Vrednost teh delnic se je zvišala za 10% na 65 SIT. Rasle so tudi ostale delnice kot so Triglav steber 1 (6%), Zlata Moneta 1 (6,7%), nova finančna družba 1 (5%) in druge.

Na trg prihajajo velike količine svežega denarja. Če temu dodamo skoraj vsak dan nove govorice o možnih prevzemih največjih slovenskih podjetij, dobimo recept za eksplozivno rast. Zaenkrat še nič ne kaže, da se bo rast ustavila, vseeno pa ni odveč opozoriti, da so tečajni na zelo visokih ravneh in da velja biti pri izbiri delnic zelo previden.

Gregor Koželj
Ilirika borzno posredniška hiša
gregor.kozelj@ilirika.si

OBVESTILO BRALCEM, DOPISNIKOM IN OGLAŠEVALCEM

Vse bralce, dopisnike in oglaševalce obveščamo, da zadnja letošnja številka bistriškega lokalnega časopisa Snežnik, zaradi božično-novoletnih praznikov izide že **23. decembra**.

Zato naprošamo vse, ki bi želeli v tej številki sodelovati, da oddajo svoje prispevke do **12. decembra**.

Ne odlašajte do zadnjega in ne pozabite, na novoletne voščilnice. Tudi lepa beseda je lahko lepo darilo!

Uredništvo

**POVABIM TE NA PLES
PRIDI, NE BO TI ŽAL!
DOBIVAMO SE VSAK PETEK OB
17,30 URI
V VEČNAMENSKEM PROSTORU
VRTICA TRNOVO
IN PRIDNO VADIMO TER SE
PRIPRAVLJAMO ZA NASTOP
POD STROKOVNIM VODSTVOM.**

Folklorna skupina
Grajina Ilirska Bistrica

DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE

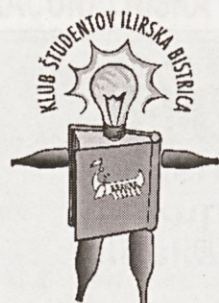
VABI

Bo tudi letošnje leto zaključilo s prireditvami za otroke. Povabite prijatelje, pridite skupaj! Zagotovo boste zadovoljni z izdelki, ki jih boste ustvarili in odnesli domov, jih nato komu podarili... Uživali bodo tudi starši.

Vrtčevi in osnovnošolski šolski otroci se ne dajo! Naj bo Božiček ali Dedek Mraz, oni pričakujejo...

VSEBINA	TERMIN
»DELAVNICE DEDKA MRAZA« ustvarjalno kreativne delavnice za otroke in odrasle.	• Sobota, 13. 12. 2003 od 10.00 do 12.00 • Sobota, 20. 12. 2003 od 10.00 do 12.00 TC Mikoza ali Sokolski dem
»OBISKI DEDKA MRAZA« po vseh vrtcih, šolah in drugih ustanovah v občini	22. 23. 24. december 2003 Dogovorite se za razpored obiskov
»SANKE DEDKA MRAZA« gledališka igrice za najmlajše in prihod Dedka Mraza	Sobota, 27. 12. 2003 od 16.00 do 18.00, Dom na Vidmu

OTROCI POTREBUJEJO NAŠO POMOČ!

Pomagajmo jim, da se bodo lažje učili in se v okolju svoje šole počutili sprejeto!

Organizator humanitarne akcije, Klub študentov Ilirska Bistrica, poziva vse, ki bi se ob božično-novoletnih praznikih radi pridružili dobremu dejanju.

Otrokom iz OŠ Rudija Mahnič - Brkinca na Pregarjah bi radi pomagali z nakupom opreme. Otroci bi potrebovali otroška igrala za vrtec, video rekorder, sintesizer in še veliko drugih uporabnih stvari.

Akcija bo trajala do 10. decembra, »HUMANITARNO DARILO« pa bo Klub študentov Ilirska Bistrica podelil na božično-novoletni proslavi, ki bo 24. decembra ob 11. uri na OŠ Rudija Mahnič - Brkinca na Pregarjah, ko bo otroke obiskal tudi Dedek Mraz.

Srečstva lahko nakažete na račun: 03181-1005462241, odprt pri SKB banki.

DONATORSKA AKCIJA VZAJEMNE - "DARILO ŠTUDENTKAM"

Po uspešno izvedeni lanskaki akciji "Lučke za naše ljubčke" s podelitvijo fototerapijskih luči vsem slovenskim poročnišnicam, Vzajemna zdravstvena zavarovalnica tudi letos nadaljuje z donatorskimi aktivnostmi. V mesecu juniju je pričela z donatorsko akcijo "Darilo študentkam". V sklopu te akcije Vzajemna podarja vsem študentkam, ki so ali še bodo postale mamice v obdobju od 1. junija letos do 31. maja prihodnje leto, darilni bon v vrednosti 15 tisoč tolarjev. Do pridobitve darilnega bona so upravičene redne in izredne študentke brez zaposlitve. Na območju poslovne enote Koper je doslej prejelo darilni bon petnajst srečnih mamic študentk, od tega kar deset z območja zastopstva Postojna.

ONA & ON

Tudi letošnje leto bo kmalu preteklost. Da ne bi pozabili nekaterih dogodkov in ljudi, bomo poslušalce Radia 94 in letos prvič Notranskega radia povabili k sodelovanju v akciji ONA in ON. Tudi letos vam bomo v izbor imena ponudili imena, ki jih pridobivamo s pomočjo institucij, zavodov, organizacij in večjih društev iz vseh občin na območju slišnosti obeh radijskih postaj. Potem boste na vrsti poslušalci, med predlaganimi imeni boste glasovali »zanjo« in »zanj«, za osebnosti, ki sta po vašem mnenju najbolj zaznamovali iztekajoče se leto. Tudi letos bomo izbrali najuspešnejšega podjetnika v regiji in najbolj priljubljenega slovenskega politika.

Naj spomnimo, da sta v lanskem izboru ONA in ON največ simpatij požela avtorica in glavna igralka tragikomedije Kri nej uoda Jadranka Boštjančič ter Srečko Sanabor, njegov izdelek Suho sadje z Brkinov se po mnenju Obrtne zbornice Slovenije uvršča med izdelke domače obrti, slovijo pa tudi jabolka iz njegovega sadovnjaka, suho sadje in jabolčni kis. Podjetnik leta 2002 je po izboru poslušalcev Miroslav Levar, takrat še direktor uspešnega podjetja ELGO-LINE in človek, ki ima veliko zaslug za zagon IC Podskrajnik. Politik, ki bi ga najraje povabili na kosilo pa je bil minulo leto Milan Kučan. Veselimo se nove akcije in vašega sodelovanja.

1973 - 2003

TRGOVINA
AUTOMATERIAL
Ilirska Bistrica

V mesecu decembru praznujemo 30 let poslovanja trgovine avtomaterial.

Ob tej priložnosti se vam cenjeni kupci zahvaljujemo za dolgoletno zvestobo.

Vabimo vas, da nas obiščete v prazničnem decembru. Deležni boste večjih popustov za različne vrste blaga.

Voščimo vam vesele praznike in vse najboljše v NOVEM LETU 2004!